

Studijaka knjižnica
„Miroslav Jarc“
Novo mesto
DI-8P

ZAPISKI Z LETNE KONFERENCE OBČINSKE ZVEZE ZDRUŽENJA BORCEV

Za preživele borce naj skrbi vsa družba

Redne letne konference občinske zveze ZB, ki je bila v Novem mestu 18. aprila, so se razen 52 delegatov krajevnih organizacij udeležili tudi mnogi gostje, med njimi: predsednik OO ZZB Ljubljana Janez Japelj, podpredsednica republiške skupščine SRS Dragica Rome, sekretar ObK ZKS Novo mesto Franc Kotnik, predsednik ObO SZDL Slavko Dokl, podpredsednik ObS Novo mesto Andrej Grča, predstavnik garnizona JLA major Ljubo Buljanovič in drugi. Konferenca je razpravljala o pestri problematiki borčevskih organizacij v novomeški komuni in je ugotovila, da je skrb za borce in njihove težave že postala naloga širše družbene skupnosti, da pa bo to v bodoče postajala še bolj.

V poročilu, ki ga je podal predsednik Miloš Jančič, in v razpravi so načeli niz težav, kar ni čudno, saj je v občini Novo mesto kar 12 odstotkov prebivalcev članov borčevskih organizacij, področje pa je gospodarsko premalo razvito, da bi lahko dajalo za probleme borcev toliko sredstev, kot bi bilo treba. Najbolj razveseljiva je ugotovitev, da kljub vsem težavam skrb za borce zadnje čase ni več samo stvar ZB, ampak se s tem vedno bolj ukvarjajo razni družbeni organi. Reševanje težav borcev bo v bodoče, kot je bilo udarjeno v poročilu, moralo dobivati ustrezen prostor v splošni skrbi za delovnega

človeka, kateremu posvečamo v našem družbenem sistemu vedno več pozornosti.

Občinskemu skladu za borce zagotoviti več sredstev

Dejavnost občinskega združenja se je lani odvijala po komisijah. Za velik uspeh lahko štejemo dejstvo, da je združenje v sodelovanju z občinskimi organi ustanovilo občinski sklad za borce. S tem je področje dobilo stalen, namenski fond, ki sicer še zdaleč ne zadošča za vse potrebe, pa kljub temu pomeni prvo trdno osnovo.

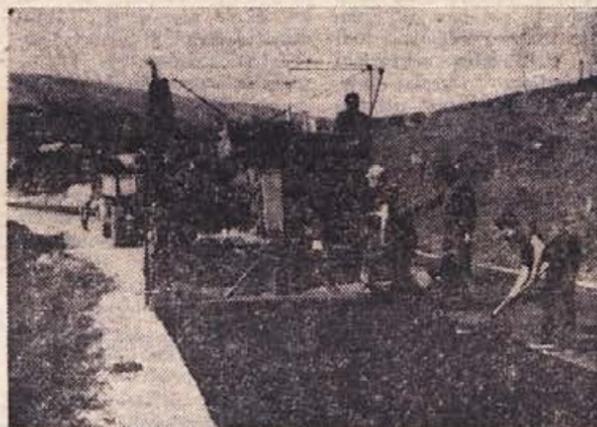
V razpravi in v poročilu je bilo precej govora o preživelih borcih, ki se preživljajo s kmetijstvom. Tu gre za ostarele ljudi, ki živijo na hribovskih kmetijah sami. Ostali so brez delovne sile — mladi rod odhaja v industrijo — in živijo največkrat zelo bedno. V razpravi so menili, naj kmetijske zadruge razmišljajo o tem, kako takšnim borcem s strojnimi uslugami pri obdelavi zemlje olajšati delo in kako jim na razne druge načine omogočiti življenje na kmetiji.

Delegati so se precej pomudili ob problemu preživelih in upokojevanja borcev. V ob-

činskem skladu za borce je 6,5 milijona din, približno 5 milijonov pa je porabljenih za 53 občinskih preživelih, ki so že priznane. Več kot 70 prošenj čaka na rešitev, preostali poldrugi milijon pa je premalo za vse ostalo, kar je treba borcem zagotoviti. Za klimatsko zdravljenje 25 zdravstveno nezavarovanih borcev je bilo lani porabljenih poldrugi milijon dinarjev, na zdravljenje pa je odšlo tudi 65 borcev, ki so v delovnem razmerju. Zdravstveno stanje preživelih borcev je zaskrbljujoče. S sistematičnimi zdravstvenimi pregledi na terenu bo treba nadaljevati tudi zategadelj, ker je opaziti, da borci vse preveč podcenjujejo druge oblike neposrednega zdravljenja in vidijo edino rešitev le v klimatskem. Ker so sredstva v občinskem skladu za borce premajhna, jih bo treba karkoli povečati. V razpravi so poudarili, da morajo vsi borci na sejah samoupravnih in drugih organov v delovnih organizacijah najodločneje zavzemati za prispevke v ta sklad. To velja tudi za združevanje sredstev za gradnjo stanovanj za borce (o tem smo že poročali), ker bo potrebnih precej sredstev tudi za adaptacije stanovanj na podeželju.

S podporo družbenih organov in DS oskrbeti otrokom borcev štipendije

S štipendiranjem otrok padlih in otrok še živečih borcev je nemalokrat precej nepotrebnih težav. Delovne organizacije v komuni dajejo za štipendiranje kadrov že vsa leta po vojni veliko sredstev. Vse kaže, da bomo v bodoče kadrovski politiki in štipendiranju posvečali še več pažnje kot doslej. Delegati so v razpravi ugotovili, da naletijo prošnje otrok padlih in otrok še živečih borcev za štipendije nemalokrat na nerazumevanje, zlasti pri delovnih organizacijah. Štipendijsko politiko vodimo vse preveč po sistemu »vez« (Nadaljevanje na 16. strani)

V četrtek, 16. aprila, je začel finiše na lani moderniziranem delu gorjanske ceste polagati fino asfaltno prevleko. Finišer, ki ga vidite pri delu, je kupljen v Sovjetski zvezi in bo položil po 900 metrov prevleke na dan. Je popolnoma nov ter hkrati prvi, ki ga je kupilo Cestno podjetje Novo mesto. Ker je z delom komaj začel, nam kaj več niso mogli povedati. Asfaltno maso za prevleko dovažajo kamioni iz Ljubljane. Skupini, ki dela s finišerjem, želimo čimveč lepega vremena in delovnih uspehov, vsem voznikom na gorjanski cesti pa srečno vožnjo!

Bela krajina pred medobčinsko revijo kulturnih dejavnosti

Ze več let prirejamo v središčih Dolenjske, Spodnjega Posavja in Bele krajine kulturno-prosvetne revije. Ta velika, pestra in bogata tradicionalna kulturna manifestacija bo imela letos v Beli krajini še pravi poseben pomen. Letos sovpada kulturno slavje Bele krajine z njenim jubilejnim letom, to je s časom, ko proslavljata naša partizanska deželica in z njo ves slovenski narod dvajseto obletnico prvega zasedanja Slovenskega narodnovobodilnega sreča. Prav v tem času se Beli krajini tudi bolj na široko odpirajo vrata za hi-

trejši gospodarski in kulturni napredek. Zgrajen je prvi del osrednje belokranjske ceste prek Gorjancev do Metlike, medtem ko je drugi del od Metlike do Črnomlju pravkar v gradnji. Deželica med Kolpo in Gorjanci že pričakuje prihod mladinskih delovnih brigad, ki bodo pomagale obnovi; cesto med Metliko in Črnomljem, to belokranjsko srčno žilo.

Bela krajina je pestra in bogata; tu je obilno etnografskih in kulturnih vrednot. Poznamo izvirno belokranjsko folkloro, lepe pesmi in zanimive izdelke domače obr-

ti. Kdo se ni videl lepih veznin na domačem platnu, izdelkov iz slame in ličkanja, spominkov z zgodovinskimi in etnografskimi motivi, belokranjskih narodnih noš ter ljudi v pokrajini, kjer je jurjevanje, kurentovanje, vinska trgatve in še kak domači običaj še vedno sestavni del vsakdanjih človekovih opravil in življenjskih navad? Prav ta kulturna dediščina pa je tako pri nas doma kot drugod po svetu še vse premalo znana. Hkrati pa vedno znova ugotavljamo, da je prav to izvirno narodno blago povsod zelo cenjeno in nadse iskano!

Breze v Zupančičevi Beli krajini zelenijo, vinske gorice so se prebudile, Otožno hudi ob večerih Kolpa, iz belokranjskih majolik pa curijo prisna domača kapljica. Ljudje so na poljih in travnikih, v tovarnah, ki jih Bela krajina nekoč sploh ni poznala, neutrudno pojo stroji svoje pesmi. Taka pričakuje Bela krajina svoje goste in jih vabi, da si ogledajo letošnjo kulturno manifestacijo. Spored medobčinske revije kulturnih dejavnosti je pester in zanimiv; srečali se bodo pevci in recitatorji, igralci amaterji, člani folklornih druščin, zabavni ansambli in druge skupine, ki nam bodo pripravile obilo kulturnega užitka in razvedrila.

Pridite — Bela krajina vas prisrčno in gostoljubno vabi!

JOZE SKOP

Dr. Slavka Ranković predavala v Rimu

Prejšnji teden je na pravni fakulteti rimske univerze predavala docentka beograjske ekonomske fakultete lovaršica dr. Slavka Ranković o jugoslovanskem gospodarskem sistemu in našem ekonomskem razvoju. Govorila je v italijanski in obrazložila vse temeljne značilnosti našega gospodarskega razvoja v povojnih letih, kakor tudi perspektive našega nadaljnjega industrijskega ter kmetijskega razvoja in izboljšanje življenjske ravni v Jugoslaviji v okviru sedemletnega družbenega plana.

Novinarji in turistični informatorji v Kočevju in Ribnici

Minuli petek je skupina novinarjev in turističnih informatorjev Jugoslavije prispela na svojem 15-dnevnem potovanju po Sloveniji tudi v Kočevje in Ribnico. V Kočevju so si ogledali dom telesne kulture in se v hotelu Pugled dalj časa pogovarjali s turističnimi delavci kočevske občine. V Ribnici so si med kratkim postankom ogledali trgovino turističnega društva — Spominkarstvo — in nakupili precej priljubljenih suhoborskih spominkov, nato pa se skozi Turjak odpravili v Ljubljano, s čimer je bilo potovanje zaključeno.

POMENEK O NEKATERIH VPRAŠANJH KMETIJSTVA V NOVOMEŠKI OBČINI

Najboljša osnova: enoten in uskladen program

Reorganizacija kmetijskih organizacij v novomeški občini je potekla tokrat brez hrupa in skoroda neopazno. Nekdanji KGPK Novo mesto, ki se je po ločitvi gozdarstva in kmetijstva izpremenil v KP Novo mesto, se je s Kmetijsko zadrugo Dol. Toplice pripojil h KZ Novo mesto. Od 1. aprila letos imamo v novomeški občini dve zadrugi: KZ Novo mesto, ki je nastala iz prej omenjenih kmetijskih organizacij, in KZ Žužemberk, ki je ostala v dosedanjem sestavu. Reorganizacija ni sama sebi namen, zato smo v razgovorih, ki jih posredujemo javnosti, skušali izvedeti kaj več o nalogah nove, velike Kmetijske zadruge Novo mesto in o tem, kako se je lotila spomladanske setve, investicij ter kaj pripravlja v zvezi s kooperacijsko proizvodnjo.

Tov. Andrej Grča, podpredsednik občinske skupščine Novo mesto, nam je odgovoril na 3 vprašanja, ki se tičejo organizacije kmetijskih organizacij v občini, davčne politike in nalog kmetijske službe pri občinski skupščini.

— Kaj je po vašem mišljenju najpomembnejše zdaj, ko je reorganizacija opravljena?

— Zelo pomembne so tri stvari. Predvsem je treba zdaj utrditi nove oblike, ki so nastale z reorganizacijo.

Ko nam bo to uspelo, lahko upamo, da bodo nameni reorganizacije uresničeni, ker bomo imeli v občini namesto s tremi proizvodnimi programi opravka zgolj z enim, ki je uskladen z naravnimi pogoji področja.

Druga nič manj važna naloga je, da bodo vodilna mesta v novi, močnejši in večji Kmetijski zadrugi Novo me-

Po novem: 18 mesecev v JLA

Pred kratkim je dnevni tisk poročal o osnutku zakona o narodni obrambi, po katerem je predvideno, da bo vojaški rok v JLA 18 mesecev, razen v mornarici, kjer bodo fantje še naprej ostajali po 2 leti. Leto dni bodo služili v JLA tisti, ki bodo uspešno dokončali šole za rezervne oficerje, kakor tudi osebe s končano prvo stopnjo fakultete, visoke šole ali umetniške akademije. Ta ugodnost bo veljala še nadalje tudi za hranilce družin.

sto, ki je nastala z reorganizacijo, zasedli strokovnjaki, in sicer v proizvodnji kmetijskih strokovnjaki, na ostalih delovnih mestih pa strokovnjaki, ki bodo kos nalogam.

Zadnja in tretja naloga pa je v tem, da moramo odslej kmetijstvo v občini obravnavati kot celoto. Elaborat za razvoj kmetijske proizvodnje v občini, ki ga je izdelal Okrajni kmetijski zavod iz Ljubljane, sloni na dosedanjih nemalokrat bridkih izkušnjah, do katerih smo prišli zlasti zato, ker smo se v kmetijstvu dogovarjali vse preveč načelno, investicijsko politiko pa so kmetijske organizacije vodile vsaka po svoje. S tem smo dogovore rušili, ne pa uresničevali. Velika vrednost elaborata je v tem, da obravnava kmetijsko proizvodnjo, zlasti družbeno, kot celoto. Naloga kmetijcev je, da bodo iskali ustrezne rešitve v pogodbeni proizvodnji, vendar se morajo zavesti, da zanjo ni recepta. Najpomembnejše je to, da mora pogodbeni proizvodnja sloneti na temeljih, ki so spodbudni za kmetia in za družbo. Tu je najbolj pereče vprašanje Suhe krajine.

— Davčna politika se je že začela podirati ciljem kmetijske proizvodnje. Kako sodite o tem?

— Novi odlok o občinskih dokladah je ukrep, ki ga je sprejela občinska skupščina (Nadaljevanje na 3. strani)

Pretekli četrtek so v Brezicah odprli zanimivo razstavo ljudskih ročnih izdelkov. Na sliki: akad. slikar Miro Kugler (na desni) razlaga gostom ob otroških izdelkih metode pravilne in napačne likovne vzgoje. V sredi: Vinko Jurkas, sekretar občinskega komiteja ZKS, in inž. Andrej Marinc, sekretar ukrajnega komiteja ZKS iz Celja. — Več o razstavi in njenem pomenu berite na 8. strani današnje številke

Vreme

OD 23. DO 30. APRILA

Približno do 26. aprila po večini sončno, vendar včasih krajevne nevihte. V zadnjih dneh aprila deževje in hladno vreme, ki bo trajalo do 1. maja. Nato izboljšanje.

Prvomajska številka

našega tednika bo izšla že v sredo, 29. aprila, da bi jo lahko še pred praznikom dobili vsi naši naročniki in bralci.

UPRAVA LISTA

Tudi kmetom v hribovitih predelih je treba pokazati pot

»Od lastnega dela, proizvodnje in produktivnosti, ki jih bodo delovni kmetje ostvarjali na svoji posesti, pri tem pa čedalje tesneje sodelovali tudi z družbenim sektorjem kmetijske proizvodnje, bodo odvisni tudi njihova perspektiva, večji življenjski standard in spajanje njihovega interesa z interesi družbe.«

Iz smernic za predkongresno aktivnost Zveze komunistov Komunisti bi si morali prizadevati, da resnica, izražena glede perspektive kmetijstva, prodre v sleherni vas, tudi v najbolj odmaknjeno hribovsko domačijo. Zdi se, da smo prav hribov-

prepusitimo kmete samim sebi, naj se pač znajdejo, kakor vedo in znajo. To bi imelo hude posledice ne le zato, ker bi se nam v teh krajih večali socialni problemi, temveč tudi zavoljo tega, ker je treba še zmeraj presneto resno računati z vsemi kmetijskimi površinami. V naslednjih letih bomo resda okrepili družbeni sektor kmetijstva, toda večina zemljišč bo še zmeraj odpadla na zasnobno kmetijsko gospodarstvo. Na trgu še lep čas ne bo obilja kmetijskih pridelkov. Načrtovati kooperacijsko proizvodnjo, to je naloga, ki ne trpi odloga. Tudi kmetijstvo hribovskih predelov je treba vključiti v prizadevanja za večjo proizvodnjo na trgu istanege blaga. Na ta način bomo izboljšali razmere na tržišču, s tem pa tudi prekrbje prebivalstva, in tudi kmetje bodo dosegali večje dohodke.

Ko načrtujemo kooperacijsko proizvodnjo v hribovitih predelih, ne smemo pozabiti, da so nekatere kmečke družine že precej okrnjene, se pravi, da je njihova delovna sposobnost majhna. Zato bo najbrž treba izdelati strokovno dobro utemeljene načrte. Precejšnje kapacitete gospodarskih poslopij, ki niso dovolj izkoriščene, se naravnost ponujajo živinorejski proizvodnji, vzreji in pitanju telet, prašičereji in perutninarstvu. Kakšen paradoks: na pol prazni hlevi v hribovskih vaseh in pomanjkanje mesa v mestih? Ali se tu res ne da nič narediti?

Znižanje davkov za take predele je sicer dobrodošlo olajšanje bremen, toda to ni trajna rešitev. Ne gre samo za to, da bi s tem ukrepom podaljšali životarjenje kmetom v gorskih vaseh; treba jim je pomagati, da bodo prišli z lastnim delom, proizvodnjo in produktivnostjo do večjega dohodka in s tem do boljšega življenja. Da bi to dosegli, mora temeljiti sodelovanje kmetov z zadrugami in družbenimi posestvi na dolgotrajnejših temeljih. Ne smemo se zadovoljiti le s kontrahantnimi pogodbami. Stiki s kmeti se ne smejo omejevat

Jugovzhodna Azija je veliko področje, na katerem živi 250 milijonov ljudi. S severa pritiška kitajski zmag, z ameriškega kontinenta Združene države. Za masno budističnega ravnodušja se skriva beda, neznanje, je obup, toda evropski turist tega na prvi pogled niti ne vidi.

V takem ozračju cveto politične intrige, se bore razne skupine za oblast. V Južnem Vietnamu je prišlo marca do vojaškega udara, v nedeljo pa je prevzela skupina desničarjev v Laosu vaje države v svoje roke. Voditelj »revolucionarnega odbora« je postal Kuprasit Abc.

S tem se je porušilo ravnotežje, ki je sloveč na sodelovanju treh skupin: nevtalistične, desničarske in levičarske. To ravnotežje je bilo rezultat dolgotrajnih pogajanj, doseženo je bilo za ceno skupnih kompromisov. Pomenilo je konec krvave državljanske vojne. To ni bila idealna rešitev, vendar je zagotovila deželni vsaj mir in slovo med doslej sprtimi skupinami.

Zdaj je Laos spet tam, kjer je bil leta 1961, ko so se v Zenevi začela pogajanja med voditelji treh najmočnejših političnih smeri v deželi. Vendar uporniki ne sede dobro v sedlu. Na to kaže že okoliščina, da so izpustili iz hišnega zapora bivšega predsednika vlade Suvana Fuma. Ta je medtem že odpotoval v Luang Prabang, kraljevsko prestolnico, kjer se je takoj sestel s predstavnik javnega mnenja.

Laos je v azijskih relacijah kaj skromna dežela, saj šteje komaj dva milijona prebivalcev. Kriza v taki državi je navadno notranji problem tiste

dežele. Toda Laos leži na področju, kjer se križajo ameriški in Kitajski »interesi«.

Kitajska ima velik vpliv na organizacijo »Pathet Lao« — Svobodni Laos, Amerikanci računajo na desničarsko garnituro, vodi jo pa general Nosavan. Je še tretja smer — nevtalistična, to pa predstavlja zmerni politik Suvana Fuma. Ta je bil tudi do nedavnega udara predsednik vlade.

Korak nazaj - korak naprej

Zaradi državnega udara je prišlo v vseh večjih prestolnicah sveta do široke politične izmenjave stališč. Vsaka brani seveda svoje pozicije, vendar podurdajo povsod, da je rešitev le v obnovi sporazuma med tremi skupinami. Sicer preti Laosu nova državljanska vojna. Ta bi pa pahnila deželo spet nazaj.

Zaenkrat je težko reči, kako se bo odvijala kriza, dejstvo je, da je prišlo do udara komaj nekaj dni po sestanku držav SEATO pakta (sporazuma o obrambi Jugovzhodne Azije) v Manili in dan preden so se začeli manevri četa tega pakta. Sovjetski tisk piše v tej zvezi, da so to akcijo sprožili ameriški krogi, izvedli pa laoški desničarji. Če lahko rečemo za dogodke v Lao-

su, da pomenijo korak nazaj, potem lahko ocenimo položaj na Cipru kot skromen korak naprej. Enote mednarodnih sil Združenih narodov na Cipru so začele rušiti vse utrdbe v širini treh kvadratnih kilometrov v Nikoziji. To je prva zmaga te mednarodne organizacije — ugotavljajo poznavalci razmer na tem otoku.

Toda, kakor pravi že naš pregovor — prva lasovka še ne pomeni pomladi. Ozračje na Cipru je zelo napeto, prav eksplozivno, Turki se še niso odrekli misli, da bi bila razdelitev otoka na dva dela najboljša rešitev. Ekstremisti v Atenah se zavzemajo za neposredno priključitev Cipra Grčiji. Med tema skrajnima stališčema je treba najti srednjo pot.

Srednja pot pa je najtežja, Ciper mora pokazati, da je sposoben voditi lastno politiko, ki bi bila popolnoma neodvisni i od Aten i od Ankare. To je tudi cilj Makariosa, vendar ga napeteži iz Aten vlečejo bolj na grško stran.

Na žalost je tako, da ekstremisti čisto diktirajo razvoj stvari. Načrti grških skrajnežev o priključitvi Cipra Atenam so znani, Turki napovedujejo izgon grškega prebivalstva iz Carigrada in sedeža pravoslavne patriarhije.

Upajmo, da se stvari ne bodo razvijale tako dramatično. Ozračje na Cipru samem se je v zadnjih dneh nekoliko popravilo, vse manj je medsebojnih obračunavanj, vse manj streljanja. To je predvsem uspeh četa ZN, ki so prišli pred tedni na otok. Njihova naloga je le preprečiti medsebojno klanje, ciprska vprašanje samo pa bosta morala rešiti Grčija in Turčija.

NAŠ AKTUALNI KOMENTAR

ške vasi nekoliko zanemarili. Res je, potrebno je bilo usmeriti vse sile v pridobivanje novih družbenih zemljišč v ravninskih predelih, kar pa nas ne opravičuje, da zaradi tega zanemarimo hribovsko kmetijstvo. Ne smemo pozabiti, da prav na našem območju živi precejšen del prebivalstva v hribovih in da bo tam tudi še lep čas ostal.

Da ljudem v hribovitih predelih ni dovolj jasna perspektiva, dokazujejo tudi nekatere razprave na nedavnih posvetovanjih komunistov. Ob razpravi o občinskem statusu v breziški občini se je priglasil k besedi tudi kmet iz Velike Doline, ki je med drugim dejal, da kmetom v teh krajih ni jasna perspektiva. Potrebno bi jih bilo usmeriti, da bi vedeli, kakšna proizvodnja se najbolj izplača in kako je mogoče priti do nje.

Zakaj ni še jasnih programov, v katerih bi videl svojo perspektivo tudi hribovski kmet? Če ti predele niso zanimivi za družbeni sektor, to še ničakor ne pomeni, da jih lahko odpišemo, se pravi, da

samo na enkrat ali dvakrat obisk zadruženega uslužbenca. Potrebno je vsakodnevno delo, nujen je živ stik z ljudmi. V ta prizadevanja morajo biti vključeni ne le ljudje, ki prihajajo s svinčnikom in pogodbom, temveč tudi drugi, predvsem pa komunisti.

Razmisliš ti je treba tudi o tem, kako bi lahko pomagali izboljšati kmetu delovne razmere. Za kribovite araja bi kazalo nabaviti — kot je predlagala inž. Pepca Perovšek na zadnjem plenumu GO SZDL — potrebno število enosnih kosilnih strojev s priključki. Zakaj ne bi omogočili hribovskemu kmetu, da bi si s takim majhnimi stroji olajšal delo? Pri obsegu zemljišč, ki jih ima posamezni kmet, se res ni treba bati, da bi obogatel, ali celo, da bi postal kapitalist. Vsekakor ni v interesu družbe, da bi življenjski standard

zaostajal za življenjskimi pogoji delavca.

Marsikje, kjer so njive raztresene po velikih strminah ali pa gre za nerodovito zemljo, bo treba misliti na kaj drugega: morda na pogozditev ali na spreminjanje teh kompleksov v pašnike. Sprejemanje ne bi smeli tudi možnosti za razvoj turizma. Marsikje po svetu se take gorske vasi, ki bi se ogle sicer že zdavnaj spreminjale v

KRATKE IZ RAZNIH STRANI

- Nov sporazum med Združenimi državami in Sovjetsko zvezo. Hruščov in Johnson sta se sporazumela o zmanjšanju proizvodnje plutonija in uranovih izotopov — fistiškega materiala iz katerih delajo atomske bombe. To je velik dokument politične dalekosežnosti; korak naprej od moskovskega sporazuma o prepovedi uporabe atomskega orožja. Tudi Velika Britanija je najavila zmanjšanje proizvodnje teh dveh elementov.
- Tudi Basotoland zahteva neodvisnost. In sicer leto dni po volitvah, ki bodo decembra tega leta. Basotoland je britanska samoupravna kolonija v osrčju Južnoafriške unije. Velika Britanija je pripravljena priznati neodvisnost tega ozemlja.
- Indijski vladni krogi zaskrbljeni. Izjava bivšega kašmirskega premiera Sejka Abdula, da mora Kašmir pripasti Kašmircem, je vzbudila v indijskih vladnih krogih veliko zaskrbljenost. Abdulaha je po njegovi izpustitvi iz zaporov sprejela v Srinagarju stotisočglava množica. To je bil triumf, ki ga v tej deželi še nihče ni doživel.
- Konec stavke belgijskih zdravnikov. Zahvaljujoč posredovanju rektorjev štirih belgijskih univerz, je bila v Belgiji končana stavka 10.000 zdravnikov. Stavka je bila težek moralni udarec za belgijsko vlado, vendar so morali na koncu zdravniki popustiti, vsa Belgija je zahtevala od njih, da se vrnejo na delo in sprejmejo predloge, ki jih je prej formulirala vlada.
- Britanski parlamentari v Pragi. V glavnem mestu CSSR se že nekaj dni mudi skupina britanskih parlamentarcev; na obisk so prišli na povabilo predsednika češkoslovaške ljudske skupščine.
- Libanonsko letalo strmo-glavilo. Niti eden izmed 49 potnikov ni preživel katastrofe. Ostanke letala so našli 16 km od obale Perzijskega zaliva, v bližini ozemlja Saudove Arabije. Vzrok katastrofe je peščen vihar, ki je divjal v tem delu Srednjega vzhoda.

Še štirje vodovodi v ribniški občini

Letos bodo občani v ribniški občini gradili vodovode še v štirih krajih: v Zadolju, Velikih Poljanah, Lipovščici in Loškem potoku. Občinska skupščina je na zadnji seji potrdila režijske stroške za gradnjo vodovodov v teh krajih. Razen tega je skupščina imenovala na predlog komisije za volitve in imenovanja še komisije za prehod na

42-urni delovni teden, komisijo za agrarno reformo in dopolnila svet za notranje zadeve pri občinski skupščini.

Odborniki so poslušali tudi poročilo komisije za likvidacijo gostišča Majolika v Sočražici, ki je bila doslej v družbenem sektorju, na željo upravnika pa naj bi prešla v zasebno last.

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

Med viharim ploskanjem nad 1500 delegatov in številnih delegacij sindikalnih delavskih gibanj iz mnogih krajev sveta je predsednik Svetozar Vukmanović v ponedeljek odprl v Beogradu V. kongres Zveze sindikatov Jugoslavije. Posebno navdušeno so udeleženci pozdravili tovariša Tita, ki je prišel na kongres, da bi podprl predstavnik sindikata in jih spomnil na pomembne naloge Zveze sindikatov Jugoslavije. Ze takoj v začetku svojega pozdravnega govora je opozoril na posamezne elemente samovolje, ki zavirajo pravičen razvoj delavskega samoupravljanja. Dejal je, da je vzrok tudi v tem, ker se tu pa tam tudi sami delavci še ne zavedajo svojih pravic in dolžnosti, da bi naredili konec tem pojavom.

ko izpolniti to nalogo? Potrebno je odkrivati ogromne rezerve, ki tičijo v neizkoriščenih zmogljivostih, v zastareli tehnologiji, v ekstenzivni proizvodnji itd. Povečevati produktivnost v pogojih moderne tehnologije — to je pot, ki jo je treba ubrati, da bi lahko pospešili razvoj gospodarstva in izboljšanje standarda. Zagotoviti je treba večjo

KONGRES JUGOSLOVANSKIH SINDIKATOV

udeležbo neposrednih proizvajalcev v odločanju o razširjeni reprodukciji, če hočemo odstraniti precej razširjene pojave neracionalnih investicij. Potrebni in koristni so tudi integracijski procesi, se pravi ustvarjanje velikoserijske in cenejše proizvodnje v raznih oblikah sodelovanja med podjetji. Integracija pa je lahko koristna le tedaj, če so njeni nosilci neposredni proizvajalci sami.

Predsednik Svetozar Vukmanović je obširno govoril tudi o vzrokih raznih nevtalističnih pojavov, ki pa, kar je posebej naglasil, niso predvsem posledica preteklosti. Njihove vzroke je treba iskati v prvi vrsti v proizvodnih odnosih, ki se vladajo. Kjer so osebni dohodki bistveno odvisni od tega, koliko in kako izkoriščajo stroje in material za reprodukcijo, skratka, kako gospodarjo s sredstvi, ki so jim zaupana, so tudi manj ugodna tla za rast negativnih pojavov. Njih glavni vzrok je torej treba iskati v nedoslednem izvajanju delitve po delu.

Ker je že skoraj pošel prostor, namenjen tedenskemu pregledu, naj povzamemo najvažnejše tedenske dogodke le na kratko. ● Najprej naj

povemo, da so prejšnje dni zasedali zbori zvezne skupščine in obravnavali ukrepe za izpopolnjevanje gospodarskega sistema, ki so nujno potrebni, da bi zagotovili nove, spodbudnejše pogoje gospodarjenja. ● Drug važen, žal nesrečen dogodek, o katerem smo poročali že v prejšnji številki našega časnika, je bil potres v Slavonškem Brodu in okolici, ki je povzročil daleč večjo škodo, kakor pa so jo površno ocenili, ko so mislili, da potres ni zajel tako velikega območja in da njegova rušilna moč ni bila posebno velika. Zdaj pa se je pokazalo, da znaša škoda nekaj milijard dinarjev. ● Na zadnji seji izvršnega sveta Slovenije so obravnavali osnutek zakona o posebnem republiškem dodatku zaposlenih udeležencev narodnoosvobodilne vojne. Uvedba takega dodatka je nujno potrebna zaradi občutnega zvišanja življenjskih stroškov, s tem pa tudi bistvenega poslabšanja gmotnega položaja bivših borcev. Z zviševanjem življenjskih stroškov se je bistveno zmanjšal tudi pomen doseganega »borčevskega dodatka«. ● V nedeljo so odprli spomladanski zagrebški veselejem, na katerem sodeluje 400 razstavljalcev iz 21 dežel. Menijo, da se v jugoslovanskem delu veselejma zrealijo spremembe v strukturi proizvodnje v korist blaga za široko potrošnjo. Veselejem je v času, ko doživlja široka potrošnja v naši deželi zelo močan razvoj. ● Izšla je nova uredba o notranji kontroli v gostinstvu. Njena pomembna novost je obveznost gostinskih podjetij, da izdaja gostom račune o opravljenih storitvah. Odredba terja tudi popolnejši sistem evidenc v gostinskih podjetjih, kar naj onemogoči razne nepravilnosti. ● Enote JLA bodo tudi letos sodelovale v prvomajski paradi v Beogradu. Pred vrhovnim komandantom se bodo pomikali oddelki vseh rodov vojske, razen tega pa še oddelki »vojska mladina«, ki bo simbolično prikazoval našo vojsko, vsestransko šolo mladih ljudi.

Živahen promet na novomeškem sejmu

816 pujskov je bilo pretekli ponedeljek naprodaj na novomeškem sejmu. Kupcev je bilo tokrat precej, saj so pokupili 759 prašičev, cene pa so nekoliko narasle. Manjši pujski so veljali 10.000 do 15.000 din, večji pa 15.000 do 20.000 din.

Najboljša osnova: enoten in uskladen program

(Nadaljevanje s 1. strani)

prav za namenom, da ustvari pogoje za razvoj družbene proizvodnje v nižinah, pa tudi za razvoj zasebne proizvodnje v višinskih predelih. Kmetovalci zdaj vsaj vedo, do kod segajo interesi podružbljanja, in so rešeni negotovosti, v kakršni so živeli zadnja leta. Zemljevidi v razmerju 1:5000 so že pripravljani in bodo za posamezna področja kmalu razvešeni.

— Kje bo prostor kmetijske službe pri občinski skupščini v novih pogojih?

— Potrebno bo čim tesnejše sodelovanje naše kmetijske službe in obeh kmetijskih združenj. Odloki, ki jih je skupščina doslej sprejela (agrominimum, obvezna zamenjava semen, umetno omejevanje itd.) morajo postati v kmetijstvu vsakdanja praksa, na kratko, oživetiti morajo. Načrt za razvoj kmetijske proizvodnje v občini zahteva izpolnitev pogojev, ki so s temi odloki zagotovljeni.

V Kmetijski zadrugi Novo mesto smo zapeli v razgovor dva predstavnika: Staneta Somrak in inž. Jožeta Tanka. Vprašanja in odgovori so bili tu seveda veliko bolj konkretni kot prejšnji, saj je zadruga kmetijska organizacija.

— Kako se zadruga po reorganizaciji in v zvezi z jasno proizvodno orientacijo, ki jo daje novi program, letova spomladanske setve?

— Spomladanska setev se odvija po proizvodnih planih za vsako kmetijsko organizacijo posebej. Čas nas preveč ugodno — vreme ni preveč ugodno — da bi lahko plan spo-

mladanske setve izpremenili. Na vseh obratih je dovolj strojev, če pa bo potrebno, bomo ob koncu lahko opravili običajne premike tja, kjer nas bo najbolj lovilo. 51 traktorjev orje, in če bo vreme ugodno, bo do 20. aprila v zemlji 48 hektarov jarih žit, 4 hektari ranega krompirja, zoranih in pripravljenih bo 49 hektarov hmeljišč ter opravljena spomladanska dela na 500 hektarih travnikov. Nato nas čaka še posebej 77 hektarov koruze in 81 hektarov silaže, s čimer bomo začeli po 20. aprilu.

— Investicije so letos trdno zastavljene; kakšne so težave pri tem?

— Z investicijami, ki so v načrtu letos, smo želeli doseči specializirano proizvodnjo. S skupnim programom, ki obdeluje vse področje v občini kot celoto, so odpadle mnoge nepotrebne naložbe, seveda pa smo tako prihranili sredstva. Kar se gradenj tiče, moramo letos dograditi obrat Draškovec, da bo imel namesto dosedanjih 600 skupaj 1200 stojišč. Pitališče v Zalogu mora biti v juniju končano in mora steči s polno zmogljivostjo, na obratu Jurka vas pa je treba dograditi hlev za 200 krav molznic. Poleg tega bo treba nameniti 17 milijonov dinarjev za nakup kmetijskih strojev.

Zvezni krediti za vse naštetost so na razpolago še iz lanskega leta, vendar se bojimo težav pri zbiranju lokalne udeležbe. Zaradi podražitev in dodatnih del pri glavnih objektih potrebujemo 40 milijonov dinarjev več, k temu pa je treba pristeti še 15 milijonov; te potrebujemo za kritje obveznosti za osnovna sredstva iz leta 1963, kar je dolg obeh organizacij, ki sta se spojili z našo zadrugo. Po-

trebujemo torej 55 milijonov, vseh skladov pa je 20 milijonov. Če ne bomo dobili lokalne udeležbe ali pa kreditov za 35 milijonov, bodo ostale vse že odobrene investicije neizkoriščene, proizvodnje pa ne bo moč specializirati. To bi pomenilo, da napredka ne bo.

— Kakšni so vaši načrti v pogodbeni proizvodnji, ki postaja ob dejstvu, da je v občini le 3000 hektarov zemljišč, primerljivih za intenzivno družbeno proizvodnjo, nadvse pomembna?

— Pogodbena proizvodnja bo še naprej usmerjena v rastlinsko in v živalsko proizvodnjo, obe pa pomenita v končni stopnji tržne presežke v mesu. Za našo zadrugo je kooperacija zanimiva predvsem glede pujskov, telet, mlade živine ter spitanih prašičev in goved.

Lani je novomeška zadruga odkupila iz pogodbene reje 347 glav odraslih goved in 1600 telet, ker se nam je to pri odkupni ceni 315 dinarjev za goveda še izplačalo. Letos bo veliko slabše, ker kmetje zahtevajo za kilogram od 330 dinarjev navzgor. Pri takšni odkupni ceni bi zadruga delala z izgubo.

Zivinoreja se prične pri mleku, zato sodimo, da je treba s ceno mleka kmata spodbuditi k reji krav mlekaric, nato pa bo dovolj telet. Samo na ta način bomo lahko prišli iz zagate, v kateri se je naša zivinoreja znašla. Če bi povečali odkupne cene mleku (to najbrž zveni bridko, trajna rešitev pa je samo v tem) za toliko, da bi imel kmet večji interes prodajati mleko kot pa spekulirati s cenami pujskov in telet (to dela zdaj), bo kmalu dovolj živine vseh vrst. Pri tem bi imeli še en dobiček: proizvodnje v zasebnem sektorju ne bi več usmerjale tržne razmere, ki so pri nas močno neuravnane, pač pa krmska osnova. Ze dlje časa lahko opazujemo škodljivo in prehitro

■ V začetku aprila so začele potniške ladje Jadranske linijske plošbe postopno uvajati sezonski vzni red plovbe, hkrati pa so začele veljati nove tarife, ki so povprečno za 17,5 odstotka višje od sedanjih. 1. aprila je Jadrallinja uvedla prvo od treh rednih in lanijskih zvez, ki jih bo v glavni turistični sezoni vzdrževala z Benetkami.

■ Sončno vreme je omogočilo, da so kmetijske organizacije in zasebni pridelovalci v Bački že pred dnevi začeli s spomladansko setvijo.

■ V prvih dveh mesecih je zunanjetrgovinsko podjetje Jugodrova iz Beograda izvozilo za 363 milijonov dinarjev blaga, kar je za 100 milijonov dinarjev več kot lani v istem času.

izpreminjanje proizvodnje: brž ko se podražijo pujski, jih prično vsi kmetje rediti, ko se podraži kaj drugega, jo uberejo spet vsi v drugo skrajnost. Takšno nihanje se na tržišču bridko občuti.

Skratka, zadruga bi lahko zasebno proizvodnjo veliko uspešneje usmerjala, če bi bile cene posameznih pridelkov bolj uskladene, pa tudi naravnim pogojem primerno bi lahko pogodbeno proizvodnjo specializirala. S tem bi dosegli, da bi bila družbena proizvodnja podaljšek zasebne, iz katere bi v našem primeru zadruga črpala žitarice za pitanje in odojke ter teleta za vzrejo. Ob koncu pa moramo povedati še to, da izpreminjanje cen, pa najsi bo to za mleko, o katerem smo govorili, ali pa za druge pridelke, ni v moči zadruga.

KEMIČNA TOVARNA

KOČEVJE

priporoča svoje kakovostne laminatne plošče MELAPAN za oblogo pohištva, sten, hladilnikov, prodajnih pultov itd. v 32 različnih vzorcih v svetli, polmatirani in matirani površini.

Kolektiv podjetja čestita vsem delovnim ljudem za 1. maj!

Metliška občinska skupščina o kadrih

Na eni izmed zadnjih sej občinske skupščine v Metliki so razpravljali tudi o kadrovski politiki. Odborniki so imenovali komisijo, ki se bo temeljiteje ukvarjala s problemi kadrovanja. Komisija bo po delovnih organizacijah zbrala podatke o kadrovski zasedbi in o potrebah po strokovnjakih ter o tem, kako imajo posamezne delovne organizacije zastavljeno štipendiranje in druge oblike pridobivanja strokovnjakov. Komisija bo nato izdelala analizo ter v sodelovanju z delovnimi organizacijami pripravila perspektivni program kadrovanja v občini. Na seji so menili, da bi morda kazalo del sredstev, ki jih delovne organizacije namenjujejo za kadre, združevati v posebnem občinskem skladu. S sredstvi tega sklada bi zagotavljali strokovnjake za tiste službe,

ki so v občini najmanj razvite, ter za tiste panoge, ki se bodo v bodoče razvijale. V metliški občini najbolj primanjkujejo pravniki in ekonomisti, saj v vsej občini niti enega pravnika.

Ne bi bilo prav reči, da se delovne organizacije za strokovnjake doslej niso zanimale in da temu vprašanju doslej niso posvečale nobene pozornosti. Kot zelo lep primer skrbi za strokovnjake je lahko Zdravstveni dom v Metliki, ki namenja za štipendiranje kar 5 odst. od bruto osebnih dohodkov, torej še enkrat več, kot je določeno z novimi predpisi. V metliški Beti imajo pripravljen temeljit program kadrovanja za daljšo bodočnost, ter ta program deloma že uresničujejo s štipendijsko politiko. Tudi v Beti, prav tako kot v Zdravstvenem domu, dajejo za vzgojo strokovnjakov več kot

2,5 odst. od bruto osebnih dohodkov. Nekoliko manj je pripravljeno kadrovanje v Kometu, nad Novoteksovimi obratom v Metliki pa občinska skupščina nima pregleda. Lesna predelovalna industrija na Suhorju se s štipendiranjem resno ukvarja, pregled nad stanjem v ostalih delovnih organizacijah pa bo komisija še dobila. Priprave na načrtno kadrovsko politiko, ki smo jih opisali, kažejo, da je povsod dovolj volje za vzgojo in pridobivanje strokovnjakov. To je razumljivo, saj v sodobni proizvodnji brez njih ni bodočnosti. Akcija, ki je stekla, pa ne sme biti kampanjska, pač pa se bo treba k problemom kadrovske politike nenehno vračati in se truditi, da bi postala resna, načrtna in perspektivna kadrovska politika stalen način dela na vseh področjih družbenega razvoja.

Ribnica se »neonizira«

Ze pred leti je v Ribnici zablestel ob večerih prvi neonski napis nad trgovino Samopostrežba, pred kratkim pa smo jih dobili še nekaj, nad prenovljenima trgovinama Živila in Manufaktura, na stavbi Gračbenika pa reklamni napis za kavarno v gradu »Grajski hram«. S tem je kavarna dobila tudi uradno ime. Barvni svetlobni napis za Grajski hram bodo dali tudi na nasprotni strani na trafiko ali pa morda železen napis v kroparskem stilu. Svetlobne napise bodo dobile še trgovina Oprema in trgovina konfekcije ter Spominkarstvo.

Marija Žunič, ena izmed delavk v enoti predelave lesa v Semiču. Kolektiv je že storil potrebne korake, da se bo, kot vse kaže, s 1. majem pripojil k lesni predelovalni industriji Zora v Črnomlju

KAJ SE DOGAJA V SEMIŠKEM LESNEM OBRATU »AGROMELA«?

Ogoljufana pridnost teh, ki so delali

Mar naj semiški mizarji pokrivajo izgube slovenskega čebelarstva?

16. aprila letos 81-članski kolektiv lesnega obrata Semič podjetja Agromel iz Ljubljane še ni prejel osebnih dohodkov za marec. Človek bi pričakoval, da je v obratu razburjenost, toda delavci in delavke delajo mirno in marljivo kot sicer. Agromel, podjetje, ki je nasledilo prejšnji Zavod za čebelarstvo LRS, h kateremu se je leta 1961 pripojilo Mizarstvo Semič, se maje. Govori se, da je letos bilo 300 milijonov dinarjev izgube. Povemo lahko samo to, kar se govori, ker v kolektivu ne vedo nič točnega in ker tudi nihče od Agromelove direkcije doslej še ni smatral za potrebno, da bi semiški obrat obvestil uradno o težavah, kakršne so. V letošnji pomladi se ni ustavil v Semiču še noben osebni avtomobil iz Ljubljane, čeprav so prej Agromelovi

predstavniki radi prihajali na semiško sonce. Nismo proti obiskom, tudi proti izmenjavi izkušenj in mnenj nismo, sodimo pa, da je ta, ki je znal obiskovati v lepih dneh, dolžan tvegati obisk tudi takrat, kadar se pripravljala nevihta. Vse, kar vedo v semiškem obratu, je to, da bodo zaradi izgube, ki je nastala pri Agromelu, prejele za marec in april samo minimalni, zajamčeni del osebnih dohodkov. To pomeni, da boista delavci ali delavke, ki sta zaslužila po 20 do 23 tisoč din na mesec, dobila za marec in za april le po 9 tisoč dinarjev, kot so sami izračunali. Da je tako prav, gotovo ni mogoče dopovedati ali dokazati nekemu, ki je že dve leti nagrajevan po učinku in si zna sam izračunati: toliko kosov izdelka je naredil in toliko zaslužil.

INVESTICIJE, KI NAJ BI POMAGALE K NAPREDKU...

Leta 1960 je 35 delavcev v Mizarstvu Semič ustvarilo za 51 milijonov dinarjev vrednosti. Obrat je bil majhen, pomanjkljivo tehnično urejen, želeli so si razmaha, strojev in novih prostorov, sredstev pa ni bilo. Ker so takrat delali panjske končnice, jim je Zavod za čebelarstvo LRS, kateremu so prodajali pretežni del svojih izdelkov, ponudil investicijska sredstva pod pogojem, da se pripojijo k njemu. V letu 1961 so se pripojili in ustvarili 65 milijonov vrednosti, v letu 1962 82 milijonov, lani 120 milijonov, po letošnjem planu pa bodo naredili za 160 milijonov dinarjev vrednosti. Kot protiuslugo so dobili 3 milijone 500 tisoč dinarjev posojila za sušilnico in 8 milijonov dinarjev za nakup

nove žage in potrebne instalacije. Sredstva za žago jim je posredoval še bivši Zavod za čebelarstvo LRS iz dotacije, ki jo je dobil, za 3.500.000 dinarjev posojila za sušilnico pa bo moral kolektiv zdaj sam iskati posojilo in ga odplačevati. Naj povemo še to, da so lani prispevali v centralne sklade Agromela 12 milijonov dinarjev in da so že zgolj s tem, kar so prispevali lani, vrnil vsa sredstva, ki so jih od tam dobili, z bogatimi obrestmi vred!!

PREPOZNO RAZMISLANJE NE ZALEŽE VELIKO

Ko vprašujete v obratu, koliko so ustvarili, vedo odgovoriti, če pa povprašate, kakšen je bil ekonomski račun njihovega poslovanja, kakšni so bili materialni stroški ali podobno, ne vedo nič. »To so imeli v Ljubljani na direkciji in nam niso povedali je kratak in za obdobje, v katerem živimo, kaj zaleten odgovor.

Semiški obrat je delal predvsem za izvoz. Približno 70 odstotkov vsoga, kar so naredili, so s posredovanjem

Slovenijalesa prodali na tujih tržiščih. Vso nabavno in prodajno službo so opravljali sami, kot je povedal v razgovoru Matija Simonič, žagovodja, ki je hkrati tudi član centralnega DS v Ljubljani. Pogodbe s Slovenijalesom so sklenili sami in sami kupovali vse potrebne surovine. Ze nekaj mesecev pa jim prodajalci grozijo, da jim ne bodo več dobavljali surovin, ker jih ne plačujejo... »Kako je s tem, ne vemo, ker že vseskozi vodi bančno poslovanje direkcija,« pripoveduje tov. Simonič. Ze vsa leta, odkar so se združili, niso videli zaključnega računa in nihče jim ni povedal, s kakšnim uspehom so poslovali...

ZA VSAK PRIMER, V POSTEV PA NE BO PRISLO...

— Če se ne motim, je bilo kmalu po ustanovitvi Agromela, ko smo sprejemali pravila. Na seji DS je šlo za člen, po katerem so bile vse ekonomske enote obvezane z združenimi močmi kriti morebitno izgubo, ki bi nastala. Na seji so nam rekli, da to ne bo nikdar prišlo v poštev,

da pa za vsak primer tak člen mora biti v pravilih. No in zdaj se je tak slučaj primeril...

Tako pripoveduje Matija Simonič. V sestavi Agromela je bilo 5 ekonomskih enot čebelja proizvodnja, kooperacija in predelava, predelava lesa v Semiču, strokovna raziskava in transport. Očitno je enota predelava lesa v Semiču imela najmanj možnosti, da bi naredila izgubo, in vendar bo 81 delavcev, ki so delali pridno in marljivo, prejemale dva meseca le zajamčeni, minimalni del osebnega dohodka.

Primer Agromela dokazuje, da je naše čebelarstvo v zagati. Odveč bi bilo iskati vzroke za to v semiškem lesnem obratu in kriviti za to njegov kolektiv. Vzroki so drugje. Ob tem pa je ne moremo, da ne bi odlučno zastavili vprašanje: mar je prav in pravično, da bo majhen obrat iz nerazvite Bele krajine, ki je v sklopu Agromela posloval vedno uspešno, pokrival izgubo slovenskega čebelarstva, ki ni nastala po njegovi krivdi?

VLOGA ZAŠČITNEGA CEPLJENJA PROTI TUBERKULOZI IN KEMOPROFILAKSA

V protituberkulozni službi imata oba v naslovu omenjena preventivna ukrepa posebno važno vlogo: skupaj z odkrivanjem in zdravljenjem tuberkuloznih obolenj zatiramo jetiko, dokler je v daljši bodočnosti ne bomo povsem izločili s seznama bolezni.

Pri tuberkulozi cepimo (vakciniramo) s posebnim bacilom, ki sta ga vzgojila pred 43 leti francoska znanstvenika Calmette in Guérin iz pravega bacila tuberkuloze. Imenujemo ga bacil Calmette — Guérin ali krajše BCG (izg.: beseže). BCG nikoli ne povzroči tuberkuloznega obolenja, pušča pa znatno odpornost proti tej bolezni.

Vakcinacijo opravlja protituberkulozni dispanzer s posebnim BCG oddelkom. Ta naloga pa je lahko uspešna samo, če jo izvajamo načrtno: po zakonskih predpisih morajo biti cepljeni vsi od novorojenčka do 25. leta starosti. Ker je to silno obsežna naloga in

zahteva dovolj časa, kadra in sredstev, se omejimo pri cepljenju predvsem na tiste, ki so najbolj izpostavljeni tuberkulozni okužbi oz. obolenju. Novorojenčki in otroci do 3. leta starosti so zelo občutljivi za tuberkulozno infekcijo. Prav tako so zelo občutljivi tudi vsi do 25. leta, ki žive, delajo ali se uče s takim tuberkuloznim bolnikom, ki izloča bacile. V šolah radi cepimo predvsem zadnje razrede osemletk. V tej dobi otrok dozoreva v odraslega; kmalu se bo spoprijel z vsakdanjim življenjem in bo potreboval dosti odpornosti proti marsičem, pa tudi proti jetiki. Otroci

v prvem razredu osemletke so prišli v stik z večjo množico ljudi kot do sedaj, zato bi bilo prav zaščititi tudi nje.

Cepimo samo tiste osebe, ki še niso okužene s tuberkuloznim bacilom. Mnogi težko razlikujejo med okužbo in obolenjem. Okužba s tbc bacilom pomeni, da se je bacil neopazno, brez znakov bolezni zadržal v telesu. Najčešče se naseli z vdihom kužnega materiala (slina, prah) v bezgavkah ob zračnih poteh. Tu ostane vse življenje okuženega, na srečo pri veliki večini brez škode za organizem.

Kdo je že okužen, nam

pokaže tuberkulinski test. V kožo podlehti vbrizgamo 0,1 cm tuberkulina (ekstrakt iz tbc bacila). Pri okuženih se pojavi zaradi preobčutljivosti na mestu injekcije infiltrat (večji kot 5 mm), ki ga zmerimo po treh dneh. Pri neokuženih tega infiltrata sploh ni ali je manjši od 5 mm. Se ne

»Se vedno se borimo proti tuberkulozi, naš namen pa je, da jo sploh izločimo iz seznama obolenj!« — trdi dr. Smiljan Trobiš, zdravnik pljučne oddelka novomeške bolnišnice.

okužene bomo cepili z BCG vakcino. V kožo leve rame bomo injicirali 0,1 cm omenjenega cepiva. Čez nekaj tednov postane na tem mestu razjeda in nazadnje krasta, ki odpade in zapušča brazgotino.

BCG dobro ščiti pred posledicami okužbe s tuberkuloznim bacilom za dobo 2—3 let. Po dveh do treh letih je treba znova testirati s tuberkulinom; s tem se preprečimo, če BCG še drži. Ako je test negativen, moramo cepiti znova. BCG ne ščiti pred okužbo, temveč pred posledicami okužbe. Če prej smo našli, katere osebe so najbolj izpostavljene nevarnosti tuberkuloznega obolenja. Pri njih se lahko začnejo bacili razmnoževati in lahko napadejo pljuča (ali druge organe). Torej ne bo ostalo le pri okužbi, ampak se okužba razvije v obolenje. Z BCG cepljenjem dvignemo obrambne sile organizma za neomejeno dobo pod pogojem, da cepljenje ponavljamo, ko ugasne odpornost. Dokazano je, da besežirani ljudje petkrat manj obolevajo kot necepljeni. Če cepljeni vseeno zbolijo za jetiko, poteka obolenje dosti lažje. Zlasti ščiti BCG pred miliarno tbc in pred tbc meningitisom.

Objasniti in razložiti BCG cepljenje je težko. Vendar sem uspel, če je razumljivo, da je vloga zaščitenega cepljenja v zatiranju tuberkuloznih obolenj, ki jih mora biti

vedno manj in manj, do končnega izkoreninjenja. K temu končnemu cilju pomaga še kemoprofilaksa z INH (Izoniazid, Eutizon). Eutizon (INH) je močno zdravilo proti tuberkuloznemu bacilu. Dispanzerji ga kaj radi uporabljajo v preventivnem zdravljenju, ker je poceni, zelo uspešno in enostavno za jemanje. Kemoprofilakso uporabljamo pri že okuženih otrocih, pri tistih, kjer se bojimo, da okužba ne bo prešla v obolenje, npr. pri otrocih, ki močno reagirajo na tuberkulinski test. Ali pri tuberkulinsko pozitivnih otrocih po infekcijskih obolenjih (oslovski kašelj, ospice), posebno še, če žive v stiku s tuberkuloznim bolnikom. Tudi pri odraslih pride v poštev kemoprofilaksa z INH, npr. če ozdravljeni tbc bolnik po operaciji želodca, bolnice v nosečnosti itd. Omenjeni otroci in odrasli morajo jemati Eutizon od 6 mesecev do 1 leta. Namen kemoprofilakse je preprečiti tuberkuloznim bacilom razmnoževanje v organizmu in s tem onemogočiti obolenje. Čim manj bo tuberkuloznih bolnikov, tem manj se bo seveda obolenje širilo.

Danes smo še vedno v dobi zatiranja tuberkuloze. Uspehi so vidni in naš daljnji namen je že izločenje tuberkuloze iz seznama obolenj. Zavedamo se, da bo preteklo še precej desetletij trdega dela, preden bo tuberkuloza obvladana. Glavno vlogo pri eradikaciji tuberkuloze pa imata prav dosledno besežiranje in kemoprofilaksa.

Dr. SMILJAN TROBIŠ

PISMA UREDNIŠTVU

PONOVNO: »TEGA SI NISO ZASLUŽILI«

Tovariš urednik!

V Dolenjskem listu z dne 20. februarja 1964 sem na šesti strani prebral članek »Tega si niso zaslužili«, v katerem piše pisec o izključitvi 11 članov iz organizacije Zveze borcev v Dolenji vasi, češ da zato, ker niso prišli na letno konferenco ali pa niso v redu plačevali članarine. Mislim, da so pri tem potrebna nekatera pojasnila.

Pisec ni član ZB Dolenja vas, zato ne more pravilno pojasniti izključitve 11 članov. Med temi je tudi kak takt, ki ni sodeloval v nobeni organizaciji v NOB. Črtani člani niso prišli po dve ali tri leta na sestanke, prav tako se niso udeležili komemoracij na grobovih padlih borcev, saj jih je bilo sram, da bi jih kdo videl, da so v organizaciji ZB. Kakšno korist ima organizacija od takih članov?

Pisec v članku ni pojasnil, kakšne težave ima organizacija ZB s člani, ki se ne udeležujejo sestankov in drugega dela. Organizacija ima okrog 40 članov, na obnem zboru pa nimamo koga izbrati v odbor. Na sestanke prihajajo vedno isti, okrog 20. Ob delavnikih je težko sklicati sestanke, češ da so ljudje od dela utrujeni, v nedeljo dopoldan pa tudi ne, saj gre 90 odstotkov članov ZB k maši. Kdaj potem sklicati sestanke, kje so aktivisti, kakor pravi pisec članka, ki so aktivno delali pred leti in se borili za svobodo?

Pisec članka ni član ZB, pa zato ne ve, da je v članski tekzinski izvešček iz pravih ZB, kjer pravi 41. člen: — Dolžnosti članov so: 1) da svojim pooblaščenim delom in zgledom ob vsaki priložnosti delajo za izpolnitev ciljev ZB in vestno opravljajo naloge, ki so jim poverjene; 2) da redno obiskujejo zborovanja, prireditve in druge sestanke Zveze; 3) da se držijo v svojem vedenju in delu pravil Zveze in sklepov odbora. Pisec tega ni napisal, pa tudi tovariši iz Ribnice niso tega upoštevali.

Za izključitev članov ZB na obnem zboru je organizacija enoglasno potrdila predlog in pooblastila novi odbor, da je pri tem polnomočen. Kaj potem piscu članka ni jasno in zakaj se obrača za podatke na prizadete posameznike, ki niso pooblaščen za to mimo organizacije?

Vprašanje bivšega predsednika organizacije ni samo to, da je slabo opravil svojo častno nalogo, saj sploh ni delal v organizaciji. V letu dni ni imel nobenega ses-

tanka z organizacijo, vencev niso polagali na grobove borcev, organiziranega ni bilo nič. Na obnem zboru ni prišel zato, ker ni dobil vabila, kot je sam izjavil. Če ni dobil vabila, kdo potem vodi organizacijo? Za delegata na občinsko konferenco ZB ga nismo predlagali kot nagrado za njegovo »delo«, pač pa zato, da bi se pred vsemi delegati zagovarjal. Za slabo delo organizacije ni kriv le bivši predsednik, ampak ves odbor, ki ni vse leto videl slabosti v organizaciji, kar pa pisec ne ve.

Dalje je zapisano, da je bil tov. Karel Klun črtan iz organizacije ZB in predlagan za zdravniški pregled. Pisec članka je bil slabo informiran; organizacija je imela 2 (dva) člana z istim imenom in enega smo črtali iz organizacije, drugi je bil pa predlagan za zdravniški pregled.

Danilo Rebolj
V. p. 3379 — Ljubljana

ODGOVOR NA PISMO TOV. REBOLJA

Čeprav se mi rahlo dozdeva, da si je tov. Rebolj s tem pismom že sam v marsičem odgovoril in marsikaj podrobneje pojasnil, bi rad dodal še nekaj besed, ne sicer v opravičilo, ker se nimam za kaj opravičevati (to je organizacija pred kratkim že dokazala), pač pa v pojasnilo. Najprej nekaj besed Vinka Kersnič, tajnika obč. odbora ZZB Ribnica:

»Iz članstva ZB lahko izbrišemo le višji organi, ne krajevna organizacija Zveze borcev, prestopki za to pa mora biti zares zelo hud. Naj povem še to, da je organizacija ZB Dolenja vas imela 29. marca sestanek (člani odbora vsi člani, ki so jih brisali, in predstavniki obč. odbora), na katerem so izbrisani člani povedali svoje težave, zakaj jih ni bilo na sestanke. Naj povem še to, da je bila pred leti ta organizacija med najboljšimi! Po kratki razpravi je odbor organizacije soglasno sklenil, da se prejšnji sklep črta in vseh 11 članov spet sprejme nazaj...«

Toliko tov. Kersnič. Mene osebno bi zanimalo, zakaj tov. Rebolj tako vztrajno podanja, da nisem član organizacije ZB; verjetno mi s tem ne odreka pisanja o Zvezi borcev, najsi bo dobrega ali slabega! Kakor rečeno, si je tov. Rebolj še sam v marsičem odgovoril. Zanimiva je ugotovitev, da je v njihovih vrstah nekaj ljudi, ki tega ne zaslužijo. Kako so potem sploh prišli v organizacijo in zakaj so med njimi? Za kaktere »brisane« vem, da to ni-

kakor ne more veljati! Sočeč po tem odgovoru, so črtali iz organizacije člane zato, ker se med drugim niso udeleževali sestankov dve ali tri leta, udeleževali pa se jih niso zato, »ker so ob delavnikih utrujeni od dela (rad verjamem), ob nedeljah pa morajo k maši«. Mislim, da utrujenost od dela ali če pride človek iz službe pozno zvečer, opravičuje izostanek, o drugem pa nisem prepričan. Takih pa je, po Reboljevih besedah, kar 90 odst. Odstranitev teh težav je pač stvar organizacije in pri pisanju članka »Tega si niso zaslužili« mi jih niti ni bilo treba upoštevati, ker sem govoril o drugih stvareh, bolj s človeške plati. Zdi se mi tudi, da pisec s stavkom »kje so aktivisti...« odreka njihovo nekdanje delo, kajti če so v organizaciji, so to pač bili in so še tu.

Tov. Rebolj lepo citira izvešček iz pravih; vprašal bi ga le, če ve, koliko članov organizacije se je udeležilo prvega zboru volivcev v Dolenji vasi, kjer nas je bilo od 420 volivcev prisotnih 6 (šest), od 60 članov ZB pa menda le dva, na drugem zboru pa le 16 volivcev, največ pripomb k osnutku obč. statuta pa je dal prav član ZB, ki je bil črtan. Kje so bili ostali člani organizacije, kje so bili 1. novembra, ko se razen šolarjev in še nekaj drugih ni nihče udeležil komemoracije na grobovih padlih borcev, kje so člani ZB na vseh zborih volivcev (razen nekaterih, seveda)?

In zakaj ni bil izključen tedaj bivši predsednik, ki niti ni vedel, da je sklican občni zbor? Če je bil kdo izključen, bi moral biti on, na obč. konferenci bi se lahko še vseeno zagovarjal.

Še zadnje: da sta dva člana z istim imenom in oba iz Prigorice, res nisem vedel, to, da tega nisem kriv. Iz zapisnika sestanka, na katerem so bili tovariši izključeni, tega ni moč ugotoviti, ker je le pri enem navedena hišna številka. Tega ne bi mogel nihče ugotoviti.

Priznam, da ima organizacija ZB v Dolenji vasi velike težave — kje jih pa nimajo! — toda marsikatero teh težav bi lahko odstranili z večjim ali manjšim trudom. Če so v organizaciji še ljudje, ki tega ne zaslužijo, mora organizacija to razčistiti, toda ne na tak način in ne z izgovorom, da se niso udeleževali sestankov in niso plačevali članarine. Povedati jim je treba v obraz in ostro nastopiti proti njim. Za izključitev teh enajstih (ali večino) pa še vedno trdim, da si tega niso zaslužili, kar je organizacija konec prejšnjega meseca tudi sama potrdila s tem, da jih je sprejela nazaj.

FRANCE GRIVEC, novinar
Dolenja vas

Komunisti novomeške občine pred VIII. kongresom ZKJ

Občinski komite Zveze komunistov Novo mesto je na zadnji seji (13. aprila 1964) razpravljalo o nalogah ZK v predkongresni aktivnosti v občini. Na seji je bil sprejet program dela v predkongresnem času, obdeloval pa so tudi vsa aktualna družbeno-politična vprašanja, ki jih naj komunisti obravnavajo v OO ZK, aktivnih, na posvetovanjih in drugih oblikah sestajanja. Izhodišče za razpravo so »Osnovne smernice za predkongresno aktivnost«, ki so bile sprejete na VI. plenumu CK ZKJ. Na seji je bil tudi določen čas volilnih konferenc OO ZK ter določen datum medobčinske volilne konference. Osnovne organizacije ZK bodo imele volilne konference od 15. aprila do 15. maja, občinska volilna konferenca pa bo 13. junija 1964. Za občinsko volilno konferenco bodo OO ZK izvolili 82 delegatov, občinska volilna konferenca pa bo izvolila dva delegata za VIII. kongres ZKJ.

Program predkongresne aktivnosti članov ZK v občini predvideva poleg volilnih konferenc OO ZK vrsto posvetovanj komunistov za razpravo o posameznih aktualnih vprašanjih, kot so:

— delovanje samoupravnih organov in odgovornost ZK za funkcioniranje sistema neposredne demokracije;

— planiranje gospodarskega razvoja, delitev sredstev, integracija, specializacija in modernizacija proizvodnje, kooperacija v proizvodnji, razširitev notranjega trga in vključevanja naših proizvodnih zmogljivosti za izvoz, izkoriščanje kapacitet, investiranje in združevanje sredstev, delitev dohodka in nagajevanje so vprašanja, ki naj dobijo mesto v razpravah tako v OO ZK, kot v ostalih oblikah sestajanja komunistov;

— skrb za nadaljnjo rast

in izobraževanje strokovnih kadrov mora postati sestavni del prizadevanj za povečanje proizvodnje in produktivnosti dela. Ob tem je potrebno proučiti učinkovitost sistema štipendiranja in kreditiranja ter smotrnost uporabe sredstev, ki jih imamo na razpolago za izobraževanje strokovnih kadrov na delovnem mestu. Podatki kažejo, da so bila sredstva, ki so bila na razpolago v gospodarskih organizacijah v letu 1963 za te namene, izkoriščena le z 61 odst., medtem ko vrsta zaposlenih, ki se izredno izobražujejo, ne dobi sredstev za šolarje. Podatki, zbrani v štirih srednjih strokovnih šolah, kažejo, da od skupno 603 anketiranih dijakov ne prejema štipendije 326 dijakov;

— stanovanjska izgradnja zahteva hitrejšo ukrepanje. Na območju občine Novo mesto je blizu 1500 zahtev za pridobitev ustreznega stanovanjskega prostora. Sedanja dinamika stanovanjske izgradnje ne daje nobenega jamstva za učinkovitejšo in hitrejšo reševanje stanovanjske problematike;

— novi družbeno-ekonom-

ski odnosi in socialistična delitev po delu na področju družbenih služb odpirajo vrsto vprašanj njihovega nadaljnega razvoja, financiranja, notranje delitve, nagajevanja po delu in upravljanju v teh službah. Ta vprašanja naj dobijo posebno mesto v razpravah, ki jih bodo organizirali komunisti s tega področja;

— problemi na področju kmetijstva in gozdarstva zahtevajo od komunistov, da se z vso odgovornostjo in prizadetostjo lotijo vprašanj praktičnega delovanja in urejanja družbeno-ekonomskih odnosov med privatnimi proizvajalci in gospodarskimi organizacijami, ki delujejo v teh vejah gospodarstva. Pogodbeno sodelovanje v kmetijstvu in gozdarstvu postaja bistveni in odločujoči činitelj pri prizadevanjih za povečanje proizvodnje in njeno specializacijo, večjo tržnost in rentabilnost.

Ob aktualnih vprašanjih vsebinskega dela ZK bo treba v razpravah osvetliti in oceniti učinkovitost delovanja ZK, njenih metod in oblik dela, enostnosti in demokratičnosti v ZK in njeni notranji graditvi ter spoznavanju vodilne vloge ZK.

Franc Beč

Kri, ki rešuje življenja

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Jožica Brulc, član kolektiva Splošne bolnice Nove mesto; Marija Blažič, Angela Dragan, Marija Kastelic, članice kolektiva osnovne šole Stopiče; Jože Hočevar, član kolektiva Krika, Novo mesto; Kristina Kovačič, gospodinja iz Hrušice; Anica Brulc, delavka iz Hrušice; Janez Segar, delavec iz Velikega Orehka; Marija Udovč, član kolektiva Novoles, Novo mesto; Franciška Klemenčič, gospodinja iz Hrušice; Francka Turk, delavka z Zajčjega vrha; Terezija Uman, gospodinja iz Velikega Orehka; Martina Murn, delavka z Zajčjega vrha; Franc Gerden, posestnik z Dolže; Janez Klojučar, posestnik iz Velikega Orehka; Alojz Turk, posestnik z Dolže; Jože Pirc, član kolektiva IMV, Novo mesto; Franc Zorc, član kolektiva osnovne šole Dolže; Mesto; Franc Zorc, član kolektiva Pionir, Novo mesto; Marta Jože Šašek, član kolektiva Pionir, Novo mesto; Marta Zorc, gospodinja z Dolže; Ana Juršič, gospodinja iz Igljaka; Peter Kumer, član kolektiva Novoteks, Novo mesto; Marija Hočevar, gospodinja z Vrha; Janez Juršič, posestnik z Dolže.

Tudi kultura potrebuje prostore in sredstva

Nekateri od zavodov, ki se ukvarjajo s kulturno dejavnostjo v novomeški občini, bi bili nedvomno bolj uspešni, če jim ne bi bilo treba premagovati finančnih in drugih težav. Svet za kulturo pri občinski skupščini v Novem mestu je na seji 15. aprila podrobneje obravnaval to vprašanje in sklenil prispevati svoj delež k nemudnemu reševanju nekaterih perečih zadev.

Svet je na eni svojih prejšnjih sej imenoval tričlansko komisijo, ki je imela nalogo pregledati poslovanje petih kulturnih zavodov v Novem mestu in mu o tem poročati. V ta namen je komisija obiskala Zavod za kulturno dejavnost, Dolenjski muzej, Studijsko knjižnico, Dolenjsko založbo in Dolenjski list. Predstavniki obiskanih institucij so posredovali komisiji vrsto podatkov, iz katerih so razvidni predvsem pogoji za dejavnost, odnosi in podobno.

Svetu za kulturo je o obisku poročal predsednik komisije Emil Bratož. Poudaril je, da se je komisija pri pregledu zadrževala zlasti ob finančnem vprašanju in vprašanju prostorov zavodov. Prišla je do sklepa, da ni institucije, ki ne bi poznala pomanjkanja sredstev, na najslabšem pa sta Zavod za kulturno dejavnost in Dolenjski list, ki naj več sredstev ustvarjata sama. Člani sveta so menili, da bo treba še v marsikaterem zavodu poiskati notranje rezerve, se pravi, da bo moral vsak od zavodov pretehtati vse možnosti za ustvarjanje lastnih sredstev. To velja zlasti za institucije, ki še niso izčrpale vseh možnih virov lastnih dohodkov.

S prostori sme biti najmanj zadovoljen Zavod za kulturno dejavnost, ki potrebuje novo kino dvorano, pod svojo streho pa ima tudi še nekaj zasebnih stanovanj. Razumljivo je, da vse to vpliva na izvrševanje nalog, ki jih ima zavod in ki niso nepomembne. Zavoljo ne čisto primernih prostorov tudi Studijska knjižnica ne more urediti svoje dejavnosti tako, kot bi bilo potrebno za uspešno poslovanje ustreznega zavoda. Razen tega ima Studijska knjižnica kot edina matična knjižnica v občini obveznosti od podeželskih oziroma ljudskih knjižnic, vendar pa v ta namen nima dovolj sredstev. Svojih odnosov do ljudskih knjižnic ne more urediti tudi zategadelj, ker skoraj nobena teh knjižnic

še ni registrirana. Po zakonu o knjižnicah je lahko registrirana le tista knjižnica, ki ima ustanovitelja. Ustanoviteljstva se radi otepajo vsi, ker jim tako tudi ni treba zagotavljati sredstev za obstoj in povečevanje knjižnic.

Posebno poglavje med kulturnimi zavodi v novomeški občini je Dolenjska založba. Po mnenju sveta za kulturo je ta na najslabšem med vsemi zavodi, ki se ukvarjajo s kulturno dejavnostjo. Nima niti prostorov niti pogojev, da bi opravljala delo, za katerega je bila ustanovljena. Ker pa je založba potrebna na Dolenjskem in ker bi izguba tako pomembnega zavoda v kulturni rasti tega predela naše republike dejansko pomenila korak nazaj, je dolžnost in naloga pristojnih čimteljev, da vprašanje rešijo ugodno. Nihče se ne ve, s katerim in s kakšnim pečatom naj bi založba živela v prihodnje, zdaj pa se, da je v prvi vrsti poklicana k reševanju novomeške občine, kjer ima založba sedež.

Da bi zavodi, ki se ukvar-

jajo s kulturno dejavnostjo, odigrali svojo vlogo res primerno potrebam je nujno njihovo medsebojno sodelovanje in sodelovanje z ustreznimi institucijami ostalih področij družbenega življenja. To bodo nedvomno laže dosegli, če bodo imeli izdelane delovne programe, ki naj bi bili dolgoročni, perspektivni. V ta namen bi morali imeti tudi notranje zadeve urejene, se pravi poslovniške, pravilniške in statute. Pri pregledu tega so bile opazne najrazličnejše pomanjkljivosti, zato so člani sveta za kulturo priporočili, naj se odpravijo.

Zavodi, ki opravljajo kulturno poslanstvo, se nikakor ne smejo zapreti vase in iti svojo pot. To že zategadelj ne, ker je potreben enoten koncept nadaljnje kulturne rasti. V ta namen bo treba najti možnost za čim tesnejše sodelovanje s kulturnimi društvi oziroma občinsko zvezo kulturnih organizacij. »Profesionalna« in »amaterska« kulturna dejavnost naj ne poznata medsebojnih ovir, pa tudi ne ovir v občinskih in drugih mejah.

Tehniški slovar v celoti

Te dni je izšel II. del Splošnega tehniškega slovarja (P-Ž). Tako smo Slovenci dobili po dolgih letih prvo slovarsko delo s področja tehnike. V njem je znanstveno obdelano množice se iz slovarsko delo s področja vami sodobne tehnike dan za dnem več veljave. Seveda ne gre pri tem za nekakšen obvezen kodeks besednega zaklada, ki naj bi posegel v

živo rabo tega jezikovnega sloga in ga vklepal v nespremenljive norme, čeprav je treba obdržati osnovna pravila iz slovnice in besedotvorja nedotaknjena. To pa je bržčas zadostno jamstvo, da bomo lepo govorili tudi v tem pogledu in pričujoči slovar je tej plati zadostil. Ni pa še zaključen, ker se bodo z novim tehničnim razvojem pojavljali novi izrazi, ki jih bo treba zlagoma v slovar vnesti in tako zaklad slovenskega tehniškega izrazoslovja še obogatiti.

Večer zabavne glasbe v Črnomlju

Za zaključek kulturne revije bodo v četrtek, 30. aprila, nastopili še naslednji zabavni ansambli: iz Črnomlja (vodja Gordana Kunover in Ozren Panjkota), »Veseli vandrčevci« iz Bukovška pri Brežicah (vodja Stanjo Deržič), »Brezlički fantje« iz Brezice (vodja Martin Hrstovšek), »Dobovskih pet« iz Dobove (vodja Stanko Kežman), »Slavčoka« iz Mokronoga (vodja Slavko Znidaršič), Glasbena šola Novo mesto (vodja Ivan Mitag), »Dizzy comb« Novo mesto (Janez Korošec), »Brajte Lopatič«, Boršt (vodja Alfonz Lopatič) in salonski orkester DPD Svobode »Dušan Jereb«, Novo mesto (vodja Drago Špoc). — ko

»BELOKRANJSKI VEČER«

V sredo, 29. aprila, je v Črnomlju na sporedu nastop domačih skupin iz Metlike in Črnomlja. Za prireditev je že sedaj izredno veliko zanimanje, zlasti še, ker sodeluje tudi priznana pevka rojakinja Ivanka Krašovec, ki bo nastopila v solo petju in ob spremljavi mladinskega tamburaškega zbora iz Metlike, ki ga bo vodil Slavko Miheličič. V istem programu bo sodeloval še belokranjski akademski oktet pod vodstvom Slavka Miheličiča ml., nadalje humorist Gašperič iz Metlike ter ostale domače skupine.

PROGRAM MEDOBČINSKE REVIE KULTURNIH DEJAVNOSTI V ČRNOMLJU

ČRNOMLJ, 25.—30. APRILA 1964

SOBOTA, 25. APRILA:

ob 20. uri: Koncert pevskih zborov in nastop recitatorjev.

Nastopajo mladinski pevski zbori iz Črnomlja (vodja Andrej Petek), Dobove (vodja Ignac Regovič), Senovega (vodja Mirko Bernač), Sevnice (vodja Viktor Krenčič), Sentjerneja (vodja Albert Zupanc); moški pevski zbori iz Artič (vodja Miha Haler), iz Novega mesta (vodja Anton Markelj), iz Duplice pri Kamniku; mešani pevski zbor iz Novega mesta (vodja Ernest Jazbec); oktet iz Sentjerneja (vodja Valter Mlekuš) in oktet s Senovega (vodja Janez Zupančič). Poleg tega nastopajo recitatorji: Majda Zeleznik iz Brestanice, Rajko Stupar iz Krškega, Zvonka Colarič iz Novega mesta, Stanko Aršek iz Krškega, Dragica Zupančič iz Trebnjega, Marcel Stefančič iz Leskovca, Jana Videnič iz Brezice, Valči Palik iz Metlike, Darinka Zupančič iz Artič in Zlatka Starman iz Brezice.

NEDELJA, 26. APRILA:

ob 9. uri: Razvitje pionirskega prapora in slovesen sprejem pionirjev v prosvetno društvo;

ob 10. uri: Prosvetno društvo osnovne šole Črnomelj uprizori mladinsko igro »Kekeca« (režiser: Bogo Jakša);

ob 16. uri: Prosvetno društvo Leskovec pri Krškem uprizori komedijo »Tri dni direktora« (režiser: Marcel Stefančič);

ob 20. uri: DPD »Svoboda« (Krško) uprizori dramo »Spoštovanja vredna vlačuga« (režiser: Marcel Stefančič).

PONEDELJEK, 27. APRILA:

ob 16. uri: Mladinski oder DPD »Svoboda« Sevnica uprizori pravljico igro »Bedak Pavleka« (režiseri Minka Gale);

ob 20. uri: DPD »Svoboda« bratov Milavcev (Brezice-okolica) uprizori dramo »Kastelka« (režiser: Slavko Zagode).

TOREK, 28. APRILA:

ob 16. uri: Oder mladih — Učiteljske Novo mesto uprizori mladinsko igro »Dežela malih sanj« (režiser: Boža Podgajs);

ob 20. uri: DPD Svoboda »Dušan Jereb« (Novo mesto) uprizori ljudsko igro »Klobčič« (režiser: Frane Kralj).

SREDA, 29. aprila:

ob 20. uri: Belokranjski večer. Nastopajo skupine iz Metlike in Črnomlja s sodelovanjem Ivanke Krašovec.

ČETRTEK, 30. APRILA:

ob 20. uri: Večer zabavne glasbe. Nastopajo zabavni ansambli iz Črnomlja, Bukovška pri Brežicah, Dobove, Mokronoga, Brezice, Novega mesta in Boršta.

Vse prireditve bodo v prosvetnem domu v Črnomlju.

☆

V času revije, od 25. do 30. aprila, bo odprta razstava »Pohoda XIV. divizije«, partizanske grafike in belokranjskih slikarjev-amaterjev. — Razstava bo odprta vsak dan od 10. do 20. ure v osnovni šoli v Črnomlju.

Prebivalce Bele krajine, posebno pa Črnomlja in okolice vabimo, da si prireditve ogledajo!

V torek, 21. aprila, je Medobčinski zavod za prosvetno-pedagoško službo priredil v Novem mestu posvetovanje prosvetnih delavcev iz občin Črnomelj, Metlika, Novo mesto in Trebnje. Prisotni so bili tudi predstavniki občinskih skupščin, občinskih odborov SZDL in občinskih sindikalnih svetov. Na posvetu so razpravljali o aktualnih problemih v šolstvu, mnogo tehničnih pojasnil in bogatih napotil pa so udeležencem posredovali gostje iz Ljubljane: Boris Lipužič, sekretar republiškega sekretariata za šolstvo, Miro Lužnik, svetnik pri tem sekretariatu, in Sikst Marion, svetnik pri republiškem Zavodu za napredek šolstva. Na sliki: gostje iz Ljubljane med posvetom, o katerem bomo podrobneje še poročali

»Če je godba živel sto let, naj se razvija še naprej...«

Leta 1835 se je v Jereslavcih rodil Ivan Požar, ki je že kot otrok kazal veliko zanimanje do godbe, saj ni bilo nastopa bližnje šentpeterske godbe, da Ivana ne bi bilo zraven. Ko pa je v njihovo hišo prišel za hlapca odsluženi vojak in domačin Sandel, ki je služil pri vojaški godbi, se je mladi Tvan odločil ustanoviti svojo godbo. To mu je leta 1850 tudi uspelo. Priučil se je igranju na klarinet, pridobil še tri odslužene vojake godbenike in pričel so z rednimi vajami. Še isto leto so s svojo vneto pritegnili godbenike iz Šentpetra in iz Kranjske strani. Po več ur so godbeniki pešali na vaje v Staro vas, kjer so se shajali v nekdanji Trampuševi gostilni.

godba naenkrat 12 moč. Igrali so na svatbah, pogrebih, ob nedeljah in praznikih pa v gostilnah. Igrali so tudi pri cerkvenih obredih v Kapelah in Brežicah še na mestnih plesih.

Tako se je razvijala kapelska godba vse do leta 1895, ko se je v Brežicah razvnela borba med Slovenci in Nemci in je bila kapelska godba na slovenski strani, ker je igrala slovenske pesmi. Požar je vodil godbo celih 52 let, leta 1902 pa je prevzel vodstvo Šepce, ki je bil prav tako odslužen vojaški godbenik.

Leta 1914 so se kapelski godbeniki raztepli po raznih boljših in instrumente zamenjali s puškami. Dva sta padla, več jih je bilo v ujetništvu. Leta 1918 se je prvih pet godbenikov vrnilo iz vojske in takoj so začeli vaditi. Godba je pod kapelnikom Šepcem znova oživel. Ko pa

so leta 1929 ustanovili v Kapelah gasilsko četo, so se godbeniki priključili gasilcem in od tedaj so gasilska godba. Šepce je po Hrvaškem ustanovil več godbenih odsekov in neutrudno vodil kapelsko godbo do leta 1935, ko je prenehal igrati.

Takole so igrali v Kapelah leta 1934, pred 30 leti torej...

Njegovo mesto je prevzel Jože Vogrinc iz Kapel, ki je dvignil raven godbe, saj je uvedel v program tudi težje koncertne komade ter ostal kapelnik vse do leta 1952, ko ga je iz srede godbenikov iztrgala smrt. V tem času si je mnogo zaslug za godbo pridobil tudi Janez Černelc iz

Zupelevca, ki je vzgajal mnoge sedanje prav dobre člane godbe.

Leta 1935 je postal dirigent kapelske godbe tedanji šolski upravitelj Anton Pohar. Godba, združena z njegovim pevskim zborom, je priredila več koncertov doma in v okolici. Sredi največjega dela pa je zavihrala druga svetovna vojna in okupator je ljudi s tega konca izseljeval v Nemčijo. Priseljenci Kočevarji so instrumente godbenikov oddali na mejni postaji, od koder jih je rešil član godbe, ki je že pred selitvijo pobegnil v Gradec. Tam je instrumente spravil, po vojni pa so spet prišli v domovino. Mlajši godbeniki so odnesli in instrumente s seboj in čakali kot ostali dneva, ko bodo doma spet lahko zaigrali. Po osvoboditvi so začeli skoro znova; kupiti so morali note, popraviti so morali instrumente, pritegnili v svojo sredo mlajše moči.

Danes šteje kapelska godba 29 članov in je po zadnji vojni priredila 60 samostojnih koncertov po Sloveniji in Hrvaški, igrala pa je tudi na vseh večjih slavnostih in pri-

reditvah doma, kakor tudi v Ljubljani, Brežicah, Krškem, na Okroglicah, v Dolenjskih Toplicah itd.

Veliko zaslug za godbo ima tudi Jože Stančič iz Zupelevca, ki igra že od leta 1934 in je naučil igranja nad 20 godbenikov. Njegov oče je bil pri tej godbi od leta 1920, njegov sin pa od leta 1952. V razgovoru z njim smo zvedeli:

— Kakor ves čas, odkar godba obstaja, tako se tudi danes borimo s težavami. Nimamo pravega prostora za vaje, zato vadimo kar v mojem stanovanju. Skušamo vključiti čimveč mladine, nimamo pa denarja za poprašni godbeniki so odnesli in instrumente s seboj in čakali kot ostali dneva, ko bodo doma spet lahko zaigrali. Po osvoboditvi so začeli skoro znova; kupiti so morali note, popraviti so morali instrumente, pritegnili v svojo sredo mlajše moči. Danes šteje kapelska godba 29 članov in je po zadnji vojni priredila 60 samostojnih koncertov po Sloveniji in Hrvaški, igrala pa je tudi na vseh večjih slavnostih in pri-

D. V.

Ena največjih tatvin v povojnih letih

Ekipa poklicnih velemestnih zmkavtov se je iz zaklenjene hiše ukradla za več kot 800.000 din odtis, na podlagi katerega je varnostnim organom

Senat okrožnega sodišča v Novem mestu je pod predstvom sodnika Toneta Beleta pretekli teden razpravljal o največji in najbolj drzni tatvini v vseh povojnih letih, ki se je zgodila lani 21. oktobra sredi belega dne na Mestnem trgu v Metliki.

Vilma Serko, učiteljica iz Metlike, je tega dne opazila, da pokrov skrinjice z dokumenti ni bil pravilno zaprt, sicer pa v stanovanju ni bilo nikakih sledov tujih gostov. Ko je pogledala v skrinjico, je opazila, da manjka več zlatih predmetov, in ko je nato pogledala še na vseh ostalih mestih, kjer je shranjevala vrednosti, je zaprepana ugotovila, da je vse izgnilo. Zmanjkalo ji je 268.500 din gotovine, 4 pare zlatih uhanov z dragimi kamni, dolga zlata verižica z medaljonom, dve zlati ženski zapestni uri ter zlata ženska zapestnica. O tem je takoj obvestila organe LM, ki so začeli stvar raziskovati.

Organi varnostne službe so stanovanje pregledali in ugo-

tovili, da ni nobenih sledov za storilca, razen na ogledalu, kjer je bilo mogoče odkriti prstni odtis. Urad za kriminalistično preiskovanje v Zagrebu je nadalje ugotovil, da je ogledalo prišla ciganka Ljubica Konstantinova, mati treh majhnih otrok iz Zagreba. Ljubico so zaprli, in ker ji ni kazalo drugega, je vse priznala, hkrati pa povedala za ostale sodelavce pri tatvini.

Pred sodniki se je odvijala zanimiva zgodba. 48-letna Kata Kokandi iz Osijeka, ki se rada seli iz kraja v kraj, je lansko jesen prišla k svoji znanici Ljubici Konstantinovi v Zagreb ter se dogovorila z njo in dvema mladoletnima Ciganom, da pojdejo v Metliko »na terena«. Ta izraz pomeni v njihovem jeziku, da gredo krast.

Kmalu po dogovoru so se res odpravili. Na železniški postaji v Zagrebu so slučajno naleteli na Stevico Nikoliča in ga povabili s seboj. Vozne karte so kupili do Metlike, vendar so izstopili že v

lani odločila za »terensko delo« v Metliki, kjer je vrednosti in gotovine. Na ogledalu je ostal prstni uspešno odkriti storilce sredi Zagreba.

Rosalnicah in prišli, da bi bilo manj sumljivo, v Metliko čez njive. Prišli v mesto, so šle tri ženske naprej, dva moška pa sta ostala zadaj. Na podboju vežnih vrat, kjer stanuje Vilma Serko, je izkušena Kata opazila ključ, z njim odklenila vežna vrata, nakar so vse tri Ciganke po stanovanju neslišno iskale denar in vrednosti.

Za seboj so vse pospravile. Predali so bili zaprti, brisače zložene na istem mestu, kar kaže, da svoj posel mojstersko obvladajo. Mati oškodovane Vilme Serko je bila ves čas na verandi, pa ni prav nič slišala, Ciganke pa so jo skozi okno videla. Fanta sta čakala pre hišo, nakar je po storjeni tatvini vsa skupina Ciganov na hitro zapustila Metliko. Nazaj grede so šli peš do železniške postaje Kamnanje in šele tu stopili na vlak. Kolovodja tega potovanja Kata Kokandi je razdelila plen: vsakemu 20.000 din, vse ostalo je obdržala zase.

Ljubica Konstantinova in njen mladoletni brat sta tatvino priznala in jo opisala do vseh podrobnosti, Kata Kokandi in Stevica Nikolič pa sta vneto zatrjevala, da Metlike še nikoli nista videla. Ko so se s plenom peljali proti domu, je službojoči miličnik na postaji v Karlovcu slučajno legitimiral obe ženski in si njuna imena zapisal. Tako obstaja neizpodbiten dokaz, da je Kata Kokandi tega dne res potovala s tem vlakom.

Oba soudeleženca velike tatvine, ki o krivdi sploh nista hotela nič vedeti, sta se izgovarjala na sovraštvo med Ciganom in skušala natvesti sodnikom, da ju Ljubica in njen brat iz golega sovraštva ovajata. Če pa bi Stevica res imela čisto vest pred miličniki, se po storjenem dejanju ne bi skrival, tako pa so ga našli pod posteljo, izpod katere so molele samo njegove noge.

»Molim specialni pregled, gospon sodija...«

Kata Kokandi je vsekakor zelo prebrisana ženska. Na razpravi je venomer tožila o bolečinah v glavi in ponavljala: »Gospon sodija, molim specialni pregled...« O dogodkih v Metliki pa sploh ni hotela govoriti in se je delala, kot da o njem nima pojma.

Senat ni imel lahkega dela, ko je ugotavljal krivdo zakrknjenih in prebrisanih tatov. Dokazi o njihovi udeležbi pa so obstajali, zato je vse tri polnoletne obtožence spoznal za krive in jih obsodil: Ljubico Konstantinovo na 2 leti in 4 mesece strogega zapor, Kato Kokandi na 2 leti in 6 mesecev zapor, Stevico Nikoliča pa na 6 mesecev zapor. Pri slednjem so upoštevali dejstvo, da pri tatvini dejansko ni sodeloval, pač pa jo prikrival. Obe obsojeni ženski morata tudi povrniti Vilmi Serko 868.500 din, kolikor znaša njena škoda. Vsi trije Cigani so bili

Kolegov transistor je prodal

Salih Kazaferović iz okolice Siska, ki je bil nekaj dni na sezonskem delu pri podjetju Pionir, je prosil svojega rojaka, naj mu posodi transistor. Slišil je vanj toliko časa, da mu ga je ta dovolil vzeti. Ko pa ga je dobil v roke, se je takoj odpeljal z njim v Metliko, kjer je transistor, vreden 32.000 din, prodal za 20 tisočakov neznanu. Svojo krivdo je Kazaferović na občinskem sodišču skesano priznal. Ugotovili so,

zaradi enakih kaznivih dejanj že večkrat zaprti.

Ob tem primeru kaže naše bralce opozoriti, naj bodo previdni, kadar se okoli hiš smukajo potujoči Cigani, brusači, popraviljenci dežnikov in starih loncev, prodajalci preprog, kotlov itd., posredovalci za povečanje fotografij, prodajalci stenskih slik in drugi sumljivi ljudje, ki jim je eden izmed navedenih poslov le pretveza, da si ogledajo položaj »na terenu«. Med njimi so sicer tudi pošteni ljudje, dosti pa je takih, kot je opisana skupina iz Zagreba.

Takih direktorjev res ne potrebujemo!

Pri podjetju »Naši izdelki« v Mokronogu je bil direktor Ferdo Katern, doma iz Ribnice. Kljub temu da je imel za vodstvo sorazmerno majhnega podjetja kar lepe dohodke, se mu je zdelo, da zasluži še več.

Tako si je aprila 1961 dal izplačati 50.000 din kot nagrado za izdelavo investicijskega programa, čeprav mu jih ni nihče odobril, decembra 1961

V sušnem letu 1960 je bilo na območju dolenskih in belokranjskih občin nad 50 gozdnih požarov. Letos pa so bili že štirje, med drugim dva večja na semiškem območju in severnem pobočju Gorjancev. Spričo sušnih mesecev, ki prihajajo, lahko pričakujemo, da bo ogenj še večkrat zaplesal po gozdovih, če tega ne bomo preprečili. Pri vseh doseda-

Pričela se je sezona gozdnih požarov

njih požarih se je gozd vnel tam, kjer je najbolj zanemarjena požarno-varnostna služba. Tako je nastal ogenj zaradi malomarno očiščenih varnostnih pasov ob železnicah in zaradi malomarnosti pri čiščenju gozdov. Kaže, da se lastniki in gozdni delavci pre malo zavedajo nevarnosti, da lahko v sušnem obdobju že vsaka najmanjša iskra zaneti ogenj.

pa 48.445 din kot provizijo za fakture, ki jih je podjetje v tem letu poslalo kupcem na podlagi prodanega blaga po njegovem posredovanju.

Katernova samovolja pa je dosegla višek s tem, da je naročil uslužbenki, ki je pisala zapisnik s seje upravnega odbora, naj naknadno dopiše v zapisnik, da se upravni odbor strinja s tema nagradama.

S tem da je ponaredil samoupravni dokument, je tudi pokazal, kako je gledal na samoupravljanje nasploh in koliko besede so pravzaprav imeli upravljavci v tem podjetju. Nepoštenemu direktorju je nedavno tega sodilo za navedena kazniva dejanja okrožno sodišče v Novem mestu in ga obsodilo na 5 mesecev in 15 dni zapor, nepravilno prejeti nagradi pa mora oškodovanemu podjetju vrniti.

Nepoklican gost v zaklenjenem stanovanju

42-letni Alojz Gradišnik iz Loke pri Zidanem mostu je nekako pred letom dni kidal gnoj pri Justinu Baumgartnerju v domačem kraju, kjer je tudi sicer večkrat pomagal delati. Ko je gospodinja voz gnoja odpeljala na njivo, se je znašel Gradišnik pri odprtih kletnih vratih. Izkusnjava po pijači je bila velika, zato je stopil v klet, si vzel pijače, pri tem pa opazil med dvema vedroma skrit ključ od stanovanja.

Nedolgo zatem je omerjen že brskal po Baumgartnerjevem stanovanju. Iz skodelice v shrambi je vzel 1000 din, v sobi pa iz predala nizke omarice še 5.200 din. Tatvino so domači kmalu opazili in jo prijavili, te dni pa je o njej razpravljalo novomeško okrožno sodišče.

Gradišnik se je izgovarjal, da je vzel le 1.200 din, tatvino 5 tisočakov pa ni priznal. Hkrati je poudarjal, da je vzel le zato, ker mu omenjena gospodinja ni nikdar toli-

ko plačala, kolikor bi po njegovem morala. Ker pa je bil Alojz Gradišnik zaradi podobne tatvine že kaznovan in ker je bilo dokazano, da je tudi tokrat res vzel 6.200 din iz zaklenjenega stanovanja, ga je senat obsodil na 4 mesece zapor. Pri odmeri kazni so sodniki upoštevali obtožencevo naglušnost, slabo razvito duševnost in bolezen.

Iskra je padla na žagovino

16. aprila je izbruhnil požar v semiškem obratu Agromel. Vnela se je žagovina ob sušilnici za deske. Menijo, da je ogenj nastala iskra, ki je padla na žagovino iz nezavarovanega dimnika. Požar žagovine je zloženih več kusovov suhih desk. Požar so kmalu zadušili.

Vedno bolj je opaziti, da pride do takih in podobnih nesreč v lesnih podjetjih zlasti tam, kjer je zanemarjena požarnovarnostna služba, kurilne naprave pa niso zadosti zavarovane. Semiški primer naj bo opozorilo vsem, ki niso dovolj skrbeli za požarno varnost, da bodo odpravili napake in pomanjkljivosti povsod tam, kjer bi lahko prišlo do požara.

UTAJILI SO ZASLUŽEK

Precejšnje kazni sta nedavno tega prejela na okrožnem sodišču v Novem mestu samostojna obrtnika galanterijskih izdelkov iz Adlešič, ki sta davčni upravi utajila zaslužek, razen njiju pa tudi uslužbenec davčne uprave, ki jima je pri tem pomagal.

Senat okrožnega sodišča je pred kratkim obsodil Alojza Grabrijana, izdelovalca tekstilne galanterije iz Adlešič, na 8 mesecev zapor, Franca Jakliča, knjigovodjo iz Adlešič, na 6 mesecev zapor, Alojza Pluta, uslužbenca davčne uprave Crnomelj, pa na 6 mesecev zapor.

Obrtnik Grabrijan je prišel navzkriž z zakoni zaradi tega, ker je davčni upravi navedel, da je imel leta 1960 4.630.000 din bruto prometa in da je imel s svojo obrtjo le 220.340 din čistega dohodka, kar pa ni bilo res. Samo s kupci družbenega sektorja je imel 6.283.773 din prometa, pri tem pa mu je ostalo čistega najmanj 755.000 din.

Franca Jaklič je naredil davčno prijavo za svojo ženo, izdelovalko galanterijskih izdelkov v Adlešičih, in navedel, da je imela leta 1960 4.441.000 prometa in 230.000 din zaslužka, izkazalo pa se je, da je znašal njen promet (samo z družbenim sektorjem) 5.288.568 din in da je zaslužila vsaj še enkrat toliko, kolikor je navedel njen mož.

Alojz Plut, uslužbenec uprave za dohodke, je njune račune registriral, pri tem pa je nekatere »pomotoma« vpisal na druge kartice in tako njun resnični promet prikril.

Na sodišču sta se oba obrtnika izgovarjala, da nista vodila lastnega knjigovodstva in da nista namenoma navedla lažnih podatkov. Zatrjevala sta, da sta se zanesla na podatke, ki sta jih dobila na davčni upravi. Tudi Alojz Plut ni priznal, da je namenoma vpisoval Grabrijanove in Jakličeve račune na druge kartice, in odločno zanikal, da bi za to prejel kakršnokoli podkupnino. Rekel je, da je to storil v naglici zaradi preobčillce dela. Vsi ti izgovori pa niso dosti pomagali in jih sodišče spričo nasprotnih dokazov ni moglo upoštevati.

NAJPREJ SEBI...

Ko je bila Kmetijska gospodinjstva šola na Mali Loki ukrajena, je bila občina Trebnje imenovala posebno komisijo za razprodajo inventarja. Ta bi moral na javni dražbi najboljšim ponudnikom odprodati razne gospodinjstvene stroje in pripomočke ter ostale malo rabljene predmete, vendar je komisija ukrepala po svoje.

Člani Stane Kolenc in Pavel Miklič, oba takrat vodilna uslužbenca občine Trebnje, ter Kolenčeva žena Anica, knjigovodkinja pri Mizarški delavnici, so od novembra 1961 do junija 1962 izbrali med inventarjem te šole predmete, ki so jih potrebovali zase ali za svoje znance, in jih pokupili brez dražbe po izredno nizki ceni, kakršno so določili sami.

Tako sta Kolenčeva vzel zase več gospodinjstvenih predmetov, plačala zanj 27.490 din, v realni pa je bilo vse skupaj vredno med brati najmanj 85.850 din, razen tega pa oddala po tako nizki ceni več stvari tudi Adolfu Grumu, Viktorju Grmovškiju in Francu Rajnarju.

Pavel Miklič je plačal za 50 litrski bojler, 3 žarnice in kanto

Čez motorista v potok

Na osem mesecev zapor, pogojno za 2 leti, je bil nedavno kaznovan pri Okrožnem sodišču v Novem mestu Franc Zapušek, brusač v sevniški Koptarni. Zagovarjati se je moral zaradi prometne nesreče, ki se je zgodila lani v začetku aprila v vasi Smarje.

Tega dne je Zapušek vozil motorno kolo in sopotnika Jožeta Zupana iz Sevnice proti Planini. Zaradi nepazljivosti in nagle vožnje pa je v Smarju zavozil na sredino cestišča. Prav tisti trenutke je naproti pripeljal tovornjak z oznako NM 11-74, zato je bilo trčenje nezogibno. V trenutku je sopotnika na motorju močan sunek vrgel čez motorista v potok Sevnico.

za vodo 35.000 din, za vse to pa bi se dalo na dražbi iztržiti najmanj 67.800 din. Poleg tega je tudi on svojim znancem Avgustu Slavincu in Francu Polaku dovolil vzeti po takih cenah kar sta potrebovala.

Primer nezakonite prodaje izven javne dražbe je pred kratkim obravnavalo novomeško okrožno sodišče. Na razpravi so obtoženci rekli takole: »Komisija je vzel delo nekoliko preveč površno in se ni poginjajala v predpisih. Vsi trije so priznali, da so poseni kupili, hkrati pa so zatrjevali, da niso vedeli za predpise, ki tega ne dovoljujejo. Izgovor za uslužbenca na tako odgovornih mestih vsekakor ni bil primeren. Če že za predpise niso vedeli, bi se lahko zanesli na zdravo in pošteno človeško pamet, ki se s takim načinom prodaje prav gotovo ne more skladati.

Senat okrožnega sodišča je izrekel obtožencem take kazni: Stanetu Kolencu 2 mesece zapor, njegovi ženi Anici Kolenci en mesec zapor in Pavlu Mikliču en mesec zapor, vsem trem pogojno za dobo dveh let. Soudba se ni pravno močna.

kjer je hudo poškodovan obležal.

Na razpravi je motorist trdil, da se ne čuti krivega, ker je vozil zelo počasi, le okoli 20 do 25 kilometrov na uro, priče pa so povedale, da je vozil kot blisk in da je do nesreče prišlo zaradi prevelike hitrosti.

Vinjeni mopedist povzročil hudo nesrečo

Lani novembra je nekega dne proti večeru vozil moped iz Metlike proti Novemu mestu Franca Sašek. Poleg njega je na zadnjem sedežu sedel še Alojz Pelko. Pri Vel. Cerovcu je zaradi zaužitega alkohola začelo mopedista zanašati, da je zapeljal na levo polovico cestišča in se zalotil v naproti prihajajoči Fiat 600, last Ivana Jerine. Pri trčenju se je sopotnik na mopedu hudo poškodoval, vendar je kasneje okreval.

Okrožno sodišče v Novem mestu je krivca te nesreče, Franca Saška, delavca iz Cebraja, kaznovalo na 6 mesecev zapor, pogojno za 2 leti. Še bolj kot to pa ga bo verjetno prizadel drugi del sodbe, ki se glasi: plačilo odškodnine v znesku 12.069 din podjetju Pionir in 225.159 din oškodovanemu Komunalnemu zavodu za socialno zavarovanje v Novem mestu.

Svoj plašč je zagledal na drugem človeku

Ko se je Alojz Kavšček 21. decembra lani odpravil iz Šporarjeve gostilne v Mirni peči proti domu, je opazil, da njegovega najlon plašča ni več na obealniku, kjer ga je pustil. Tega dne so bili v gostilni tudi delavci podjetja Pionir, zato je svojega znanca prosil, naj pri njih malo povpraša. Po tej poti pa plašč ni našel, pač pa je čez dva meseca v novomeški gostilni Rotovž zagledal svoj plašč na Antonu Blažiču z Vel. Slatniča. Takoj ga je spoznal po desnem spodnjem robu, kjer je bil plašč zašit z ročnim šivi.

Občinsko sodišče je ta primer pred kratkim obravnavalo in prisodilo Antonu Blažiču 1 mesec zapor, pogojno za 2 leti. Oškodovanec je dobil plašč vrnjen.

NESREČE

Motorist trčil v osebni avto

Na avtomobilski cesti pri Medvedjeku se je 19. aprila ob 18.20 pripetila prometna nesreča, v kateri je padel in se laže oškodoval motorist Ivan Starič. Zdel se je osebni avtomobil LJ-153-42, ki ga je vozila dr. Slava Stupar proti Ljubljani. Stuparjeva je Stariča, ki se je peljal na motorju KR-12-825, prehitela, nato pa nitro zavrila v desno, ker je pred njo peljal tovornjak. Motorist je bil premočno poškodovan in se je aletel v osebni avto ter se prevrnil.

Osebni avto zapri pot motoristu

19. aprila popoldne se je v Glavnega trga v Novem mestu proti Kandiji peljal motorist Ažbe Ravbar. Prav tedaj je iz okolice ulbar cestavil na prednostno cesto osebni avtomobil NM-24-27, ki ga je pod vodstvom instruktora Stanka Goršana vozil gojenec avto šole Anton Zupančič, ter motoristu zavril pot. Pri trčenju je motorist padel, vendar je odnesel nepoškodovano kožo. Skupno materialno škodo so ocenili na okrog 90.000 dinarjev.

Rešilni avto v plamenu

Na cesti Komandanta Starata se je pred prodajalno KZ v Novem mestu 18. aprila vnel rešilni avtomobil iz Sevnice. Vozil ga je Franc Ovelbar. Ogenj v avtomobilu je povzročil kratek stik na električni napravi. Škodo so ocenili na okoli 200.000 dinarjev.

Kolesar podri pešca

16. aprila ob 6.30 je kolesar Anton Ovesec s Male Okave na cesti pri Zablji vasi podri žalko Knafljevo, ko je prečkala cesto. Pri tem sta oba padla. Knafljeva si je izpahnila nogo.

Socialno zavarovanje v našem družbenem sistemu

V preteklem mesecu je bil v radijski oddaji **DRUŽBA IN ČAS** pri RTV Ljubljana prebran se-stavek, ki ga je za radio napisal dr. Jože Cencič iz Zavoda za socialno zavarovanje SRS. Naprosili smo avtorja spisa in glavnega urednika govornega programa Radia Ljubljane, da sta nam dovolila ponatis aktualnega predavanja, ki bo zanimal vse naše bralce.

Nečimvoma si ni mogoče misliti sodobne družbe, pa naj bo njen ustroj kakršenkoli, brez social. zavarovanja kot posebne organizacije, ki razporeja gospodarsko škodo, nastalo posamezniku zavarovancu zaradi bolezni, poškodbe, invalidnosti, starosti ali smrti, na širšo skupnost zavarovancev. Socialno zavarovanje imajo tako v socialističnih kot v kapitalističnih deželah, vendar je ne glede na vrednost posameznih zavarovalnih sistemov, ki je odvisna od gmočnih možnosti družbe na določenem stopnji razvoja, bistvena razlika med socialnim zavarovanjem v kapitalistični in socialnim zavarovanjem v socialistični družbi. V kapitalističnih deželah je socialno zavarovanje ena od koncezij vladajočega razreda delavskemu razredu; zato sta obseg in vrednost tega zavarovanja odvisna predvsem od organizirane moči delavskega razreda in njegove sposobnosti, da izsili popuščanje na drugi strani. Najzavitejše kapitalistične države na svetu Združene države Amerike so še danes brez obveznega zdravstvenega zavarovanja. Bivši predsednik te države Truman piše o tem v svojih spominih in z grenkimi besedami označuje za svoj največji neuspeh v notranji politiki, da mu ni uspelo uveljaviti zamisli o obveznem zdravstvenem zavarovanju ameriških delavcev, čeprav si je močno prizadeval.

Sami odločamo, koliko narodnega dohodka bomo uporabili za socialno zavarovanje

V socialistični družbi pa delovni ljudje sami odločajo, koliko ustvarjenega narodnega dohodka bodo namenili za svoje socialno zavarovanje. Obseg zavarovanja in njegova vrednost sta zato odvisna od splošne gmočne osnove družbe v določenem obdobju. Vzporedno z rastjo proizvodnje in gospodarstva nasploh rastejo tudi možnosti, da gre za socialno zavarovanje več sredstev in da se tako sistem izboljša. To je značilno za razvoj socialnega zavarovanja v novi Jugoslaviji od osvoboditve sem. Takoj po osvoboditvi so bili storjena na področju socialnega zavarovanja najhujši ukrepi, ki so predvsem zagotovili preiskrbo starim in onemoglim delavcem, ki si zaradi kratke dobe svojega pokojninskega zavarovanja še niso mogli pridobiti nobenih zakonitih pravic. Ze leta 1946 je takratna zvezna ljudska skupščina sprejela prvi zakon o socialnem zavarovanju. V naslednjih letih: 1950, 1952, 1954, 1957, 1958 so sledili novi zakoni ali drugi predpisi, ki so usklajevali sistem socialnega zavarovanja z naraščajočo družbeno gmočno osnovo in s tem izboljševali pravice zavarovancev. V organizacijskem pogledu so pomembni predpisi iz leta 1952, ko je bila v socialnem zavarovanju uresničena samouprava zavarovancev.

V zadnjem času — leta 1962 — sta bila sprejeta še dva pomembna predpisa s področja socialnega zavarovanja: novi zakon o zdravstvenem zavarovanju in zakon o organizaciji in financiranju socialnega zavarovanja. Znano je, da se pripravljata tudi nov pokojninski sistem, ki naj bi bil po

napovedih vpeljan v začetku prihodnjega leta.

Štiri glavna načela: vzajemnost, obveznost, enotnost in zakonitost

Predaleč bi zašli, če bi v okviru tega sestavka razčlenjevali razvojno pot socialnega zavarovanja v novi Jugoslaviji. Dosežki tega razvoja, kot tudi osnove, na katerih sloni naš sistem socialnega zavarovanja, so najlepše strnjene v 38. členu Ustave Socialistične federativne republike Jugoslavije. V prvem odstavku tega člena je rečeno: Delavci so po načelih vzajemnosti obvezno zavarovani v okviru enotnega, z zveznim zakonom določenega sistema socialnega zavarovanja. — V tem določilu zvezne ustave so vsebovana štiri glavna načela našega socialnega zavarovanja: načelo vzajemnosti in solidarnosti, načelo obveznosti, načelo enotnosti in načelo zakonitosti.

Poglavitno načelo zavarovanja nasploh in še posebej socialnega zavarovanja je načelo vzajemnosti in solidarnosti, ki terjaja najprej, da določena večja skupnost delovnih ljudi — zavarovancev zbira sredstva, iz katerih se krije gospodarska škoda, ko nastane pri nekem členu te skupnosti tako imenovani zavarovani primer, n. pr. bolezen, poškodba, invalidnost, določena starost itd. Na tem načelu je temeljito tudi tako imenovano klasično zavarovanje, vendar so bile v njem pravice zavarovancev v glavnem odvisne od višine in števila vplačanih prispevkov za socialno zavarovanje; zlasti je to veljalo za dejstvo dolgoročnega zavarovanja, to pokojnine, rente in invalidnine. V našem sistemu pa v mnogih primerih dejstva niso v sorazmerju z vplačanimi prispevki zavarovancev; to velja predvsem za naše invalidsko zavarovanje.

V pokojninsko dobo n.p.r. se šteje našim zavarovancem poleg časa, v katerem so bili pokojninsko zavarovani in plačevali ustrezne prispevke, tudi čas, ko so bili v delovnem razmerju, ne da bi plačevali prispevke za pokojninsko zavarovanje. Dakje priznavamo v našem pokojninskem sistemu večje pravice zavarovancem, ki imajo posebne zasluge za našo družbo, ne da bi bili za to plačani večji prispevki. Delavcem, ki so zaposleni pri težkih in zdravju škodljivih delih, štejemo zaposlitev pri teh delih za pokojnino v povečanem trajanju, čeprav ne plačujejo za to večjih prispev-

kov. Dalje je pri nas dočelna višina pokojnine po osebnem dohodku zavarovanca v zadnjem letu pred upokojitvijo, ki je običajno najvišji v vsej njegovi delovni dobi. Omeniti je še varstveni dodatek v invalidskem in pokojninskem zavarovanju, ki ga prejema upokojenci z nizkimi pokojninami in s katerim naj bi jim bila zagotovljena najnujnejša sredstva za preživljanje. Tudi za ta varstveni dodatek pravzaprav ni kritja v plačanih prispevkih.

Utrjujemo si sistem splošne socialne varnosti

Vse to je posledica okrepjenega delovanja načela solidarnosti v našem sistemu socialnega zavarovanja. S tem pa je naše socialno zavarovanje krepko preokročilo norme klasičnega zavarovanja in prehaja v sistem splošne socialne varnosti, v katerem ostaja iz preteklosti le še način zbiranja sredstev za pokrivanje pravic v obliki obremenjevanja osebnih dohodkov zaposlenih.

V zvezi z uresničevanjem načela vzajemnosti in solidarnosti v našem sistemu socialnega zavarovanja ne moremo mimo pomembnih sprememb in novosti, ki jih je vpeljal zakon o organizaciji in financiranju socialnega zavarovanja s 1. januarjem 1963. varovanja s 1. jan. 1963. Ta zakon je skupno z novim zakonom o zdravst. zavarovanju prinesel najbolj daljnosežne spremembe na področju zdravstvenega zavarovanja. Izhajajoča načela, da je izvajanje zdravstvenega zavarovanja najozje povezano z našo javno zdravstveno službo, saj je glavna pravica iz tega zavarovanja pravica do zdravstvenega varstva — zdravstvena služba pa je danes pri nas tipično komunalna služba — je zakon oblikoval rizične skupnosti v zdravstvenem zavarovanju na ravni komune. In tako je v naši republiki 24 komunalnih skupnosti socialnega zavarovanja, v katerih so organizirani zavarovanci iz ene ali več občin. Hkrati pa je bil namen zakona, da z oblikovanjem komunalnih skupnosti socialnega zavarovanja doseže bolj vsestransko, širše in neposredno angažiranje vseh čimteljev, ki imajo neposreden ali vsaj posreden interes, da deluje ta družbena služba čim boljše. Ta namen je bil uresničen najprej z razširjenjem gmočne osnove družbenega samoupravljanja v zdravstvenem zavarovanju: skupščine komunalnih skupnosti kot predstavniški organi zavarovancev sprejemajo vse predpise, po katerih se oblikujejo dohodki komunalnih skladov zdravstvenega zavarovanja, t. j. določajo za svoje območje stopnje raznih prispevkov za zdravstveno zavarovanje in druge instrumente za financiranje tega zavarovanja; po drugi strani pa sprejemajo tudi razne predpise, s katerimi vplivajo na oblikovanje potrošnje zdrav-

stvenega zavarovanja na svojem območju, kot n.p.r. določajo višino pogrebne, podpore za opremo otroka, potovalne dnevnice itd. S pravilnikom o uveljavljanju zdravstvenega varstva usmerjajo zavarovane osebe na takšen način uživanja posameznih vrst zdravljenja, ki zagotavlja največji možni uspeh in je hkrati tudi najbolj ekonomičen za komunalni sklad zdravstvenega zavarovanja.

Zavarovancem ne sme biti vseeno, kako gospodarimo s sredstvi socialnega zavarovanja

Zakon o organizaciji in financiranju socialnega zavarovanja je vpeljal tudi takšne instrumente, ki naj neposredno zainteresirajo zavarovance, bodisi kot posameznike, bodisi združene v delovnih skupnostih za čimbolj smotno in varno porabo sredstev zdravstvenega zavarovanja. Ta smoter se uresničuje z dodatnim prispevkom za zdravstveno zavarovanje, ki se odmerja tistim delovnim organizacijam, v katerih delavci trpijo v zdravstvenem zavarovanju nad povprečjem, dalje s prenosom nekaterih obveznosti na same delovne organizacije (plačevanje nadomestila osebnega dohodka ob bolezni in poškodbi ter stroškov zdravljenja poškodb pri delu za prvih 30 oziroma 7 koledarskih dni), za kar jim odstopajo komunalne skupnosti del prispevka za zdravstveno zavarovanje itd.

Tudi na področju dolgoročnih zavarovanj, zlasti invalidskega in pokojninskega zavarovanja, je prinesel zakon o organizaciji in financiranju nekaj pomembnih novosti. Omenimo naj samo oblikovanje varnostnih in valorizacijskih rezerv v skladih invalidskega in pokojninskega zavarovanja. Važne so zlasti valorizacijske rezerve, katerih sredstva so namenjena za to, da zagotavljajo realno vrednost pokojnin ter prilagajajo njihovo višino življenjskim stroškom in rastočemu življenjskemu standardu. V naši republiki je iz presežkov invalidskega in pokojninskega zavarovanja v letih 1962 in 1963 na razpolago že prek 6 milijard dinarjev za oblikovanje teh dveh rezerv. S tem pa prehajamo v financiranje invalidskega in pokojninskega zavarovanja iz tako imenovane nakladnega sistema, za katerega je bistveno, da se sredstva, zbrana v določenem obdobju, n. pr. v koledarskem letu, v tem obdobju tudi skoraj docela porabijo na oblikovanje močnejših rezerv v teh zavarovanjih, ki zagotavljajo za prihodnost trdnije temelje za kritje obveznosti.

Možnosti za razširjeno zavarovanje

Vrnimo se zdaj še k drugim stvarnim določilom o socialnem zavarovanju. Drugi odstavek 38. člena zvezne ustave določa, da so

Tudi ženske, zaposlene v novomeški bolnišnici, so morale za svoje majhne otroke iskati varstva pri različnih družinah kot vse ostale zaposlene matere v Novem mestu. Za drag denar dobe žensko, nestrokovno moč, ki navadno čuva več otrok hkrati. Matere pa so vesele, če sploh nalete na tako osebo, sicer morajo pustiti službo, dokler so otroci majhni.

O tem, da v Novem mestu nujno potrebujemo varstveno ustanovo za dojenčke, je bilo že dostikrat govora. Organi upravljanja v novomeški bolnišnici pa so nedavno

Novomeška bolnišnica že ima svoje jasli

tega šli dlje od besed in govoricenja. Tako uprava, kot sindikalna podružnica in upravni odbor so se za ustanovitev lastnih jasli že lani navdušili. V prostorih nekdanjega gradiča imajo nekaj samskih sob. Eno, večjo od teh, so izpraznili, jo preplekali, namestili po tleh podolit in preplekali stare bolniške postelje, vse z lastno delovno silo. Tako so jasli naredili in so te dni že sprejele prve varovančke. Čuva jih otroška negovalka, hrano pa dobivajo enako kot njihovi bolni vrstniki na otroškem oddelku. Predvidevajo, da bo oskrba v teh jaslih veljala na mesec okoli 7.000 din.

Za zdaj je vrtec bolj skromno začel in bo sprejel le tiste dojenčke, ki so varstva najbolj potrebni. Ze letošnjo jesen pa se bodo nekateri oddelki bolnišnice preselili v novo stavbo, takrat bodo tudi za vrtec našli nove, večje prostore in še boljše opremo. Sprejeli bodo lahko več otrok, zato menijo, da se bo oskrba pocenila.

Ker je taka oblika lastnega varstva razen v bolnišnici na Golniku edini primer v Sloveniji, so toliko bolj pohvale vredni vsi, ki so se tako pogumno lotili organizacije in jo izpeljali. Novomeška bolnišnica je lahko za zgled vsem tistim večjim delovnim kolektivom, ki imajo podobne pogoje, potrebe po vrtcu pa prav gotovo nič manjše. Če se hoče, se najdejo tudi sredstva in prostori.

na podlagi obveznega socialnega zavarovanja delavcem zagotovljeni zdravstveno varstvo in druge pravice za primer bolezni, zmanjšanja ali izgube delovne zmožnosti in za starost. S tem je ustava opredelila sistem pravic v našem socialnem zavarovanju. V zvezi s tem naj omenimo pomembno novost, ki jo je vpeljal že omenjeni zakon o organizaciji in financiranju socialnega zavarovanja, narmreč možnost uvedbe razširjenega zavarovanja, s katerim si lahko zavarovanci z dodatnimi vlaganji v sklade socialnega zavarovanja zagotovijo nove ali večje pravice iz socialnega zavarovanja. To bo zlasti važno v pokojninskem zavarovanju. Dostej znane teze za nov pokojninski sistem predvidevajo možnost uvedbe razširjenega pokojninskega zavarovanja, v okviru katerega bi si zavarovanci z posebnimi prispevki lahko zagotovili večje pokojninske prejemke od tistih, ki bi jim šli po zakonu.

Po tretjem odstavku 38. člena zvezne ustave so zdravstveno varstvo in pravice ob zavarovančevi smrti ter druge pravice iz socialnega zavarovanja zagotovljene ob pogojih, ki jih določa zakon, tudi članom delavčeve družine. Krog družinskih članov zavarovanca, ki uživajo po njem določene pravice iz socialnega zavarovanja, predvsem popolno zdravstveno varstvo ter zaščito v sistemu družinskih pokojnin, je pri nas zastavljen zelo široko, saj n.p.r. uživajo zdravstveno varstvo po zavarovancu lahko celo stari starši, vnuki, bratje in sestre itd.

Preraščanje socialnega zavarovanja v vse-ljudsko zavarovanje

Naslednje določilo zvezne ustave omogoča nadaljnje

preraščanje socialnega zavarovanja v tako imenovano ljudsko ali nacionalno zavarovanje. Z zakonom — tako je rečeno — se uvaja tudi za druge občane zavarovanje, ki jim zagotavlja zdravstveno varstvo in druge pravice na podlagi socialnega zavarovanja. Naše socialno zavarovanje je tudi na tem področju preselego okvire klasičnega zavarovanja, ki zajema samo osebe v delovnem razmerju. Zlasti zdravstveno so zavarovani pripadniki že skoraj vseh samostojnih poklicev. Z zakonom o zdravstvenem zavarovanju iz leta 1962 so bili vključeni v delavsko zavarovanje zasebni obrtniki in samostojni umetniki; organizacije drugih samostojnih poklicev (odvetnikov, filmskih delavcev, duhovnikov različnih veroizpovedi, cirkuških arhivstov, prodajalcev časopisov, prtižajnih nosačev in drugih) pa so sklenile z zavodi za socialno zavarovanje posebne pogodbe o socialnem zavarovanju svojih članov. Zasebni kmetje so zdravstveno zavarovani s posebnim zakonom. Teze za novi pokojninski sistem napovedujejo tudi pokojninsko zavarovanje zasebni obrtnikov.

Zadnje določilo zvezne ustave o socialnem zavarovanju pa govori o tem, da upravljaajo službo socialnega zavarovanja zavarovanci neposredno in po organih, ki jih sami volijo in odpoklicajo.

Tako smo se v kratkem seznanili z glavnimi osnovami, na katerih sloni naše sedanje socialno zavarovanje in na katerih se bo v skladu z rastočo družbeno gospodarsko zmogljivostjo razvijalo in izpopolnjevalo tudi v prihodnosti.

POZOR - NOVOST!

RENAULT R 8 1100

1108 CCM — 50 KM, LAHKO DOBITE TAKOJ IZ KONSIGNACIJE V LJUBLJANI, ZA 1191 AMERISKIH DOLARJEV (US \$) IN 925.000 DINARJEV

STALNO V ZALOGI TUDI OSTALI MODELI R 4, DAUPHINE, GORDINI, CARAVELLE.

INFORMACIJE NUDI ZASTOPNIK:

COSMOS

LJUBLJANA

CELOVSKA CESTA 34, TELEFON 33-141.

LASTNA SERVISNA DELAVNICA

V LJUBLJANI, NA DOLENJSKI CESTI

114, TELEFON 20-045. — SERVISNE DE-

LAVNICE IN NADOMESTNI DELI PO

VSEJ DRŽAVI!

Posavje razstavlja v Brežicah

V četrtek, 16. aprila, je bila ob 18. uri v Prosvetnem domu v Brežicah slovesno odprta medobčinska razstava ljudskih ročnih izdelkov iz Spodnjega Posavja. Uvodno besedo je imel predsednik sveta za turizem in gostinstvo občinske skupščine Brežice Ludvik Hren. Poudaril je turistični in vzgojni namen razstave, ki daje svojevrstno obeležje Posavski reviji kulturnih dejavnosti v letu 1964. Otvoritev so razen predstavnikov družbenega življenja v domači občini počastili s svojo navzočnostjo gostje iz Celja, Ljubljane, Sevnice in Vidma-Krškega. Tovariš Hren je še prav posebej prisrčno pozdravil vse goste, med katerimi so bili: sekretar okrajnega komiteja ZK inž. Andrej Marinc, ravnatelj Etnografskega muzeja v Ljubljani Boris Kuhar, podpredsednik občinske skupščine Sevnica Ficko Vendel, predsednik občinskega odbora SZDL Sevnica Dušan Brelih, predsednik občinskega sindikalnega sveta Sevnica, predsednik občinske skupščine Videm-Krško inž. Franc Dragan, predsednik obč. odbora SZDL Videm-Krško Slavko Lipar, upravnik Kmetijske zadruge Videm-Krško, direktor rudnika Senovo inž. Tone Koželj in drugi.

»Svet za turizem in gostinstvo« je dejal tovariš Hren, »je organiziral to razstavo po zamisli prof. Mira Kuglerja, da bi med občani ponovno obudila zanimanje za izvorno domačo obrt, ki naj bi se kot gospodarska veja vključila v turizem. Mestna mladina naj bi se ob opazovanju skrajno funkcionalnih oblik domačih uporabnih predmetov navzela duha, ki je potreben tudi delavcu na vasi naj bi te oblike ohranjala s ponovnim izdelovanjem. Močno je torej poudarjen vzgojni namen razstave. Prav zaradi tega je na njej poleg izvornih domačih umetnin prikazan raznovrsten kič, ki tudi za tujca ni zanimiv, saj mu ničesar ne pove o svojevrstnosti teh krajev.«

O razstavi je za tov. Hrenom spregovoril še prof. Kugler in prevzel na njej strokovno vodstvo. Razstavljenih je okoli 450 predmetov, po večini izdelkov iz preteklosti. Prostor je za tolikšno število izdelkov postal premajhen, zato niso razporejeni do kraja sistematično po učnih enotah, čeprav so si prireditelji prvotno zamislili bolj urejeno zaporedje. Kljub temu jim je uspelo nakazati precej problemov, ki naj jih take vrste učna razstava odprta. Da je prirediteljem to uspelo, dokazujejo priznanja mnogih obiskovalcev.

Ko je dan po otvoritvi obiskal razstavo republiški sekretar za kulturo in prosveto Miloš Poljanšek, je izjavil, da je to velik uspeh in da bi razstava gotovo vzbudila veliko zanimanje tudi v Ljubljani. Dejal je tudi, da zasluži take vrste dejavnosti podporo širših družbenih skupnosti. Nekateri obiskovalci so izrazili željo, da bi razstavo prenesli v Krško in Sevnico in s tem dosegli še večjo množičnost.

Na razstavnem prostoru je že od prvega dne zelo živahno. Obiskovalcev je vsak dan dovolj. Z zanimanjem si ogledujejo razstavo solarji in odrasli, delavci in kmetje, kulturniki in gospodarstveniki. Vsačogar pritegne izvirnost in domačnost dela ljudskih rok, ki ga za razstavo visoko ovrednotila. Sprehod med kosarimi, peharčki in cekarji,

med lonci, latvicami in vrči iz lončevine, med ročno izdelanimi prtji in pečami je resnično zanimiv. Prvi tuj obiskovalec, pariški profesor biologije g. Decaris, ki je za razstavo baje zvedel v Šmarjeških Toplicah, se je o njej zelo laskovo izrazil. Zanimal se je, kaj od razstavljenega gradiva lahko naroči. Predvsem se je navdušil za izdelke iz ržene slame, iz lončevine in za nekatere druge predmete. Za te želje smo zvedeli od tov. Kuglerja, ki je dejal,

Tovariš Ludvik Hren — predsednik občinskega sveta za turizem, je pozdravil zbrane goste in podčrtal pomen tokratne razstave v brežiškem Prosvetnem domu

da je namen razstave ohraniti čimveč folklornih značilnosti v Spodnjem Posavju. Ljudski izdelki iz naravnega gradiva so namreč v tujini zelo cenjeni. Glede na to, da so potrebe po raznih uporabnih izdelkih med kmečkimi prebivalstvom velike, meni, da bi v Posavju vsaj enkrat na leto lahko priredili sejem izdelkov domače obrti. Profesor Kugler se ogreva celo za še držejšo zamisel, za samostojno razstavo posavskih občin v okviru sejma ALPE — ADRIA. To so lepi načrti, ki jim sicer prva tovrstna razstava še ne daje trdne osnove, a jih bo treba proučiti, izbrati dejavnosti, ki bodo res donosne, in organizirati naravno delo. Skratka, jasno bo treba opredeliti osnovni namen, ki naj bi ga ta razstava

začela uresničevati. Resničen uspeh te akcije sveta za turizem in gospodarstvo v Brežicah bo viden šele po daljšem obdobju, potem, ko bodo zamisli postale dejanja.

JOZICA TEPPEY

Bogastvo oblik in barv se preliva na brežiški razstavi ljudskih ročnih izdelkov. Zanimive zbirke domače keramike in lončevine bi bil vesel vsak naš muzej. Organizatorjem razstave gre vse priznanje, da so rešili pred pozabo ali uničenjem dolgo vrsto izvornih predmetov, ki so jih lastniki posodili za to razstavo

USPELA MANIFESTACIJA AMATERSKE KULTURE V BREŽICAH

900 nastopajočih na Posavski reviji

Danes teden so Brežičani izobesili zastave, ki so dale mestu v dneh kulturne revije prazničen videz. Prosvetni dom je tisti večer sprejel nad 700 pevcev iz vseh posavskih občin. Začetek kulturne manifestacije so naznanile fanfare. Predsednik sveta za kulturo in prosveto občine Brežice Rado Dernač je pozdravil vse goste v dvorani in na odru. Pozdravil je tudi prizadevnost amaterskih skupin, ki s svojimi nastopi izpopolnjujejo sebe in bogatijo kulturna doživetja poslušalcev v dvoranah.

Prvi večer je bil namenjen pesmi v vokalni in recitacijski izvedbi. Na programu je bilo največ nastopov mladinskih pevskih zborov, nastopila pa sta tudi dva moška zbora in en mešani zbor. Vrveli med nastopi posameznih zborov so zapolnili recitatorji. Občinstvu so se ta večer predstavili mladinski zbori osnovnih šol Globoko, Dobova, Artiče, Brežice, Senovo, Leskovec in Sevnica, mešani zbor iz Koprivnice ter moška pevka zbora iz Artič in iz Dobove. Vsak zbor je zapel troje pesmi.

Pevski večer je uspel. Rado Dernač, predsednik sveta za kulturo in prosveto v Brežicah, je ob zaključku dejal: »Pevska umetnost v zelenem Posavju živi. Vodje zborov so

nocoj izvedli velik pevski program, ta večer bomo ohranili v lepem spominu.« Studiral in vadil pa so tudi drugi zbori v Posavju, ki tisti večer niso nastopili. To dokazujejo, kako prjubljena je vokalna glasba v posavskih občinah.

Največ navdušenja so na četrtkovem koncertu pokazali mladi pevci iz Sevnice pod vodstvom Viktorja Krenčiča. Vsi recitatorji, dirigenti in zbori so prešli od prirediteljev v dar ovetje in spominske majolike.

Program je prenašal tudi Radio Brežice. V dvorani je bilo žal praznih še precej sedežev, zato ne bo odveč pripomniti, da se brežiška javnost tudi tokrat ni kdove kako izkazala. Mladim prizadevnim pevcem bi res lahko posvetili

več pozornosti in z boljšim obiskom dali več priznanja njihovi amaterski kulturi.

Sartre, Bevk, Lobnikova, Grabnar in E. De Filippo na brežiškem odru

17. aprila je bila na sporedu Sartrova »Spoštovanja vredna vlačuga«. To delo so uprizorili člani DPD Svoboda Videm-Krško v režiji Marcela Štefančiča. Zelo dobro sta bili odigrani vlogi vlačuge in črnca. Ostali liki niso zadovoljevali. Pisatelj Sartre je za brežiško publiko nov, vendar

BREŽIŠKE VESTI

je uprizoritev pritegnila občinstvo, predvsem zaradi dobre igre omenjenih igralcev, pa tudi zaradi svojevrstne problematike, ki je delo obravnava.

Mladinski oder DPD Svoboda iz Sevnice je za sobotni nastop nastudiral pravilčno igro Franceta Bevka »Bedak Pavlek«. Delo je bilo skrbno pripravljeno in mladi brežiški

gledalci so z veseljem prisluhli igri Sevnčanov.

Zvečer se je predstavilo prosvetno društvo iz Leskovca, ki si je za ta nastop izbralo grotesko Menice Lobnikove »Tri dni direktora«. Režiser in glavni igralec Marcel Štefančič je že nekoliko neaktualni tekst predelal in ga posodobil. Vlogo direktorja je dobro podal in tudi ostali so zadovoljivo odigrali svoje vloge. Posrečilo se jim je ustvariti prijetno komedijsko vzdušje.

Za nedeljo napovedano dramsko delo Borisa Grabnarja »Mimo načrtas«, ki naj bi ga uprizorila dramska družina Prosvetnega društva Oton Zupančič iz Artič, je odpadlo zaradi neodločljive odločnosti enega izmed igralcev. Prireditelji in igralci, oboji so obžalovali, da prizadevni igralci iz Artič niso mogli pokazati, kaj znorejo. Tudi gostovanje kluba Celuloza iz Vidma-Krškega ni bilo in tako so gimnazijci sami pripravili klubski spored s poezijo Simona Jenka. Bili so odlični in prireditelji bodo še ponovili, ker je bil nastop v dopoldanskih urah in ga je videla v glavnem mladina.

Dramski cikel revije so v ponedeljek zaključili člani dramske družine DPD Svoboda iz Brežic. V režiji prof. Bogomirja Javornika so igrali igro italijanskega avtorja Eduarda De Filippa »Filumena Marturano«. Dvorana je bila ta večer najbolj zasedena in uprizoritev je bila deležna največjih simpatij občinstva. Slavka Zagode je bila odlična v vlogi Filumene in ob njej tudi Ludvik Metelko, s svojo sproščeno igro pa je bil od ostalih najboljši Marjan Vizjak v vlogi sina Michele. Morda je uprizoritev pokazala preveliko italijanskega temperamenta, vendar to ni motilo. Brežičani so jo sprejeli z navdušenjem in tovariš Dernač je zaželjal igralcem priložnost uspeha v nedeljo v Ormožju.

Najboljši bodo šli še v Celje

Na zaključni prireditvi Posavske revije so v torek zvečer nastopili domači zabavni ansambli: Vandrovčki iz Bukovčica, bratje Lopatičič, Dobovskih pet in drugi.

Najboljše skupine bodo nastopile na okrajni reviji v Celju. Prihodnje bomo obvestili bralece, za katera dela so se odločile ocenjevalne komisije. Med dramskimi deli se bosta verjetno znašli na tehtnici igra »Občudovanje vredne vlačuge« in »Filumena Marturano«, med pevskimi zbori pa so bili nedvomno najboljši mladi Sevnčani.

Brežiški tedenski športni pomenek

Negotovost brežiške športne publike pred nedeljskim tekmovalnim je bila neupravičena, saj so brežiški športniki v glavnem nadaljevali s uspehi iz prvega kola.

ROKOMET

Tudi v tem tednu so bili rokometiški najaktivnejši. Poleg prijateljskih in trening tekem so igrali dva prvenstvena, kjer je bilo razmerje med dobitnimi in izgubljenimi tekmi 1:1.

BREŽICE : SLOVAN (Ljubljana) 3:0 (1:3)

Brežičanke so imele za nasprotnika na domačem igrišču ekipo večkratnega republiškega prvaka in kandidata za zvezno ligo — Slovana iz Ljubljane. Gledalcev je bilo 300.

Tekma je bila lepa in precej ostra s strani Brežičank. Sodnik Mušič iz Maribora takšne igre ni dopuščal in je trikrat izključil domače igralke.

Brežice: Podgoršek, Bužančič 1, Molan 1, Lapuh, Engl, Vebič, Katica Kolar, Mira Kolar, Pavličič 1, Božičnik.

Slovan: Zmuc, Vrbančič, Štorl, Arko 2, Podrepšek 2, Meljo, Meglič, Kastelic 1, Tojla, Kralj.

V predtekmični je brežiško B moštvo izgubilo s okrepljeno ekipo garnizona iz Cerklje s rezultatom 24:17.

BREŽICE : LENDAVA 20:9 (11:4)

V Lendavi so Brežičani premagali istoimensko ekipo s visokim rezultatom 20:9.

Tekma je bila odigrana na slabem igrišču, ker je zaradi počene vodovodne cevi bila polovica igrišča v blatu. Domačini so se večkrat posluževali nedovoljenih oblik rokometu, da bi zmanjšali rezultat. Pri tem je nekoliko pomagal tudi sodnik, ki je skoraj vsak prekršek v obrambi Brežičanov nad domačini kaznoval s najstrožjo kaznijo. Toda tudi to ni moglo

ustaviti razigranih Brežičanov, ki so ponovno dokazali, da spadajo v vrsto najboljših ekip v Sloveniji. Trenutno zavzemajo Brežičani na lestvici drugo mesto.

Brežice: Novak, Sindler 1, Setine 4, Bosina 5, Knežević 6, Dogan 3, Avsec 1, Gavrilović, Glogovšek, Juršič. — Sodnik Zvam iz Maribora dober. Gledalcev 300.

NOGOMET

To nedeljo so nogometiški igralci doma in premagali ekipo Zreč s rezultatom 10:0. Vreme je bilo lepo, gledalcev 150 in raspoloženi Brežičani bi s malo več pazljivostjo lahko dosegli še več golov.

Skoda, da iz Celja še niso pripele registracije nekaterih igralcev, tako da ti niso mogli nastopiti. Toda kljub temu so bili Brežičani močnejši nasprotnik. Zrečani so po tekmi vložili protest, šeš da dva igralca nista plačala članarine. Protest je bil zavrnjen, ker članarina ne more vplivati na število ekip, ampak se poljuje kot dohodek kluba.

Gole za Brežičane so dosegli: Lazš 1, Kezman 2, Grojzdek 3, Dragan 4.

OBČINSKA PIONIRSKA ROKOMETNA LIGA

Občinska zveza za telesno kulturo je z željo, da bi se rokomet množično igral, ustanovila občinsko pionirsko ligo, v kateri tekmuje 7 šol s moško in žensko ekipo. Doslej sta bili odigrani dve koli. Rezultati: 1. kolo — Pionirji: Brežice I — Brežice II 7:4, Brežice I — Artiče 10:4, Brežice II — Artiče 10:4, Dobova — Cerklje 17:6.

Pionirke: Brežice I — Brežice II 3:3, Brežice I — Artiče 5:2, Brežice II — Artiče 6:2, Dobova — Cerklje 7:5.

II kolo — Pionirji: Artiče — Cerklje 3:3,

Brežice I — Dobova 12:8, Dobova — Brežice II 5:4.

Pionirke: Artiče — Cerklje 3:3, Brežice I — Dobova 4:6, Dobova — Brežice II 3:2.

Tri tekme iz drugega kola niso bile odigrane zaradi evrije posavskih kulturno-umetniških skupin v Brežicah, kajti nekateri tekmovalci sodelujejo na tej reviji.

LESTVICA: Pionirji — Brežice I 6, Dobova 4, Brežice II 2, Cerklje 1, Artiče 1, Val. Dolina ter Pišce (0). — Pionirke — Dobova 6, Brežice II in Brežice I po 3, Cerklje 1, Artiče 1, Val. Dolina ter Pišce (0).

STRELJANJE

Brežiški strelci so končali tekmovalje v okrajni ligi, ki je obsegala 9 kol. Sodelovali so vse družine iz Breže.

Za dan mladost bo občinski strelski odbor organiziral občinsko prvenstvo za malokalibrsko puško. Tekmovalje bo ekipno in za posameznike, prijavitelje so se vse družine iz občine Brežice. Po končanem tekmovalju bo občinski strelski odbor izbral 10 najboljših tekmovalcev, ki bodo sestavljali občinsko reprezentanco. Ta bo zastopala občino Brežice na medrepubliškem tekmovalju strelcev Hrvaške in Slovenije v Krškem. Strelski odbor je predvidel tudi nagrade za to prvenstvo: prva ekipa bo dobila pokal, najboljši posameznik pa srečno puško.

Kakor vse športne organizacije se tudi občinski strelski odbor bori z vsakdanjimi problemi. Eden najvažnejših je strelšče, ker nimajo ustreznega objekta za streljanje s vojaško in malokalibrsko puško. Sedanje strelšče na čataju ne ustreza normam in je zaradi bližine naseljenega kraja nevarno. Za treniranje in tekmovalje s srečno puško pa se poslužujejo prosvetnega doma, kjer v nedovršeni srednji dvorani redno streljajo.

TML

Osnovne organizacije ZK bodo izbrale delegate za občinsko volilno konferenco

18. aprila je bila v Brežicah seja občinskega komiteja ZK, na kateri so razpravljali o pripravah na občinsko volilno konferenco ter o predkongresni aktivnosti komunistov naploh. V obdobju od 5. do 10. maja bodo vse osnovne organizacije imele volilno konferenco. Na vsakih 10 članov bodo izvolile po enega delegata na občinsko konferenco, ki bo zadnje dni v maju.

Konference osnovnih organizacij naj bi ocenile, koliko so bila prizadevanja delovnih kolektivov in še posebej osnovnih organizacij ZK v zadnjem obdobju usmerjena k napredkom za hitrejšo gospodarsko rast, h krepitvi samoupravljanja, k izboljšanju življenjske ravni delovnega človeka in k uresničitvi nagrajevanja po delu.

SPODNJE

Kako dolgo smo še lahko ravnodušni?

O potrebi po strokovnjakih pri stroju in na vodilnih mestih v tovarni, kmetijstvu, šolstvu in zdravstvu razpravljajo v vseh posavskih občinah. To vprašanje je postalo tako pereče, da ga že resno načenjajo doma v podjetjih, v družbenih organizacijah in v občinskih skupščinah, za te težave pa smo slišali tudi na zadnjem področnem posvetovanju komunistov v Vidmu-Krškem. V Sevnici so dali to vprašanje na dnevni red seje občinskega komiteja ZK, na kateri so skušali kritično oceniti vzroke in pojave, ki vplivajo na kadrovske politiko v delovnih organizacijah. Na tej seji so sprožili vprašanje, kako dolgo so komunisti v občini lahko še ravnodušni do neurejene kadrovske službe in do izobraževanja.

Z uveljavljanjem jugoslovskega gospodarstva v mednarodni delitvi dela ugotavljamo, da kakovost naših proizvodov na zunanjih tržiščih pogosto ne ustreza, da so ti izdelki predragi in da jih je premalo. S kvaliteto, s ceno in količino izdelkov naše industrije se ob usmeritvi na večji izvoz ne moremo več zadovoljiti. Če hočemo, da bodo izdelki boljše, da jih bo več in da bodo cenejši, je potreben predvsem dober strokovni kader z veliko delovno odgovornostjo.

Pa poglejmo, kakšna je strokovna izobrazba zaposlenih, kakšne so potrebe po strokovnosti kadra in kako so delovna mesta v občini Sevnica zasledena. Uslužbenec je v občini 237, potrebovali pa bi jih 274, od tega 27 z visoko, 33 z višjo, 183 s srednjo in 26 z nižjo šolsko izobrazbo. Trenutno so mesta z visoko izobrazbo zasledena le z 29,6 odst., mesta z višjo z 18,4 odst., s srednjo 56,2 odst. in z nižjo 44,6 odst.

Delavcev je zaposlenih v občini 1751. Visokokvalificiranih in kvalificiranih primanjkuje, zato pa je veliko več nekvalificiranih, čeprav so potrebe zanje manjše. Ti podatki zgovorno kažejo pomanjkljivosti v izobraževanju in priučevanju delovne sile v preteklosti. Številke, ki jih

je zbrala občinska skupščina, govore zelo jasno in brez oledenja. Če klasifikacija sama je pri označevanju delavcev zastarela in jasno pove, kako na začetku poti je šele nagrajevanje po delu, kako tarifni sistem še vedno gospoduje v senci poskusov pravičnejšega nagrajevanja. Nazivi polkvalificiran, kvalificiran in visokokvalificiran delavec pravzaprav malo povedo o usposobljenosti delavcev in njihovih prizadevanjih, saj so te kvalifikacije pogosto papirnate. Ključ do boljše proizvodnje je nedvoumno v drugačnem odnosu do izobraževanja in do kadrovske službe, ki je žal še v večini podjetij zelo zanemarjena. Zaskrbljujoč je podatek, da je kar 118 odst. nequalificirane delovne sile zaposlene čez potrebe. Pri uslužbenih je predvidenih z nižjo izobrazbo le 26 delovnih mest, v resnici pa jih je zaposlenih 4-krat toliko. Vse razprave o kadrih so zato v občini Sevnica osredotočene v glavnem na problem pomanjkanja strokovnjakov z višjo in visoko izobrazbo.

O mladini iz Dečnih sel

Da lahko mladinski aktiv deluje brez večjih materialnih in finančnih sredstev, brez prostorov in ostalih rekvizitov, nam je dokazal nedavni mladinski sestanek v Dečnih selih. Sestanka sfa se udeležila tudi sekretar občinskega komiteja ZMS tov. Silvo Jeršič in član komiteja tov. Rudi Krošl.

Mladinci aktiva Dečnih sel, katerega sestavljajo pretežno vaški mladinci, so bili do nedavnega še v sklopu artistskega aktiva, kjer so aktivno sodelovali pri organiziranju raznih akcij. Pozneje pa se je pokazala potreba po samostojnem aktivu. Tako je bil ustanovljen nov aktiv, ki je dokazal, da bo naloge občinskega komiteja ZMS in programskega načela Zveze mladine Jugoslavije za letošnje leto izvršil.

Mladinci so med razpravo

na svojem sestanku reševali notranja vprašanja. Pri tem so se pokazali problemi, ki bodo za enkrat ostali še nerešeni, vendar bodo s tesnim sodelovanjem z ObK ZMS ti odstranjeni. Eden glavnih problemov je sodelovanje s sosednjim aktivom iz Globokoga in prostor, v katerem bi se mladinci sestajali. Mladinski aktiv v Globokem čeprav ima idealne pogoje za svoje delo, je v zadnjem času vszaspala. Mladinci iz Dečnih sel pa bi radi skupno z njim organizirali razne akcije, vendar se bojijo, da ne bi ponovno prišlo do fizičnih obračunov med mladinci, kar je tu že v navadi. Prostor, v katerem se sedaj sestajajo, je last gasilskega društva in se v njem sestajajo tudi ostale družbene organizacije v vasi.

In kakšni so načrti? V prvi vrsti pripraviti letni plan dela, katerega do sedaj še nimajo. Konec aprila bodo pripravili prvomajsko proslavo. Za mesec maj so poleg rednih sestankov predvideli izlet s kolesi na Bizeljsko. Tam naj bi se s tamkajšnjim mladinskim aktivom pogovorili in izmenjali izkušnje, prav tako pa bi si ogledali kulturnozgodovinske znamenitosti.

V letnem obdobju pa bodo s prostovoljnimi delom zgradili igrališče za roketni in pomagali pri razširitvi gasilskega doma, kjer upajo, da bodo dobili tudi svoj kotiček. Tudi obiskovanje mladinskih sestankov je v tem aktivu večkrat problematično. Toda ne po krivdi mladincev, ampak staršev, ki svojih otrok ne pustijo na sestanke. Mladinci so predlagali, naj bi na kakšen sestanek povabili starše, da bi se sami prepričali, kako je obiskovanje sestankov koristno za otroke.

Znižana občinska doklada

Občinska skupščina v Sevnici je na zadnji seji znižala stopnjo občinskih doklad na dohodek iz kmetijstva. Na katastrski dohodek od 30.000 do 50.000 dinarjev (brez gozdov) je lestvica v drugi skupini znižana od 38 na 31 odstotkov, v tretji in četrti skupini pa za 2 odstotka. Pri katastrskem dohodku od 160.000 do 200.000 dinarjev je nova lestvica nižja v drugi skupini za 6 odstotkov, v tretji za 8 odstotkov, v četrti pa za 2 odstotka. Nižja lestvica za odmero in plačevanje občinskih doklad je usklajena s stopnjami plačevanja takih dokladov v sosednjih občinah in prikrojena dejanskim možnostim za črpanje družbenih davčev v delu Spodnjega Posavja, ki ga pokriva sevniška občina.

širile vzporedno z rastjo podjetja. Njihovo delo je mnogo obsejnejše, kot si ga zamišljajo nekateri personalni šefi — administratorji. Sem ne sodi samo sprejemanje novih ljudi, odrejanje dopustov in podobno; veliko pomembnejše je izobraževanje kadrov, perspektivno planiranje potreb po kadrih in še vrsta drugih stvari, ki jih kadrovske službe zanemarljajo.

Za sevniško občino je značilna fluktuacija strokovnih kadrov. Verjetno se to ne bi dogajalo v tolikšem obsegu, če bi zaposlovali predvsem ljudi iz domačega okolja in če bi mladim strokovnjakom, ki pridejo iz šol, nudili več pomoči pri delu in vživljanju v novo okolje. Temeljito bo treba spremeniti politiko štipendiranja, vezati s štipendijami študente iz občine ter povisati marsikdaj simbolične denarne zneske, ki jih študenti prejemajo. Umestni bi bili posebni dodatki na študijske uspehe.

V podjetjih naj bi dobilo večjo veljavo priučevanje na delovnih mestih in strokah, kjer je to možno. Konfekcija Lisca v tem primeru vodi, saj ima svoj lastni center za priučevanje, skozi katerega mora vsaka na novo sprejeta delavka. S tem načinom sta poskusila tudi obrat Metalne in Kmetijska zadruga Sevnica.

● V sklepih, ki jih je občinski komite sprejel ob tej razpravi, so naštetni vsi

- zgoraj omenjeni vzroki in slabosti, ki naj jih podjetja poskušajo odpraviti.
- Tega seveda ne bodo dosegla čez noč, reševanje teh problemov je kompleksno in zahteva izboljšavo medsebojnih odnosov in organizacije dela.
- urejeno kadrovske službo in predvsem uresničevanje načrtov za sistematično izpopolnjevanje kadrov, ki so že zaposleni, pa nimajo ustreznega znanja.

J. T

Vsak dan 100 ton papirja na poti v Beograd

Delovni kolektiv podjetja Prevoz-Brežice je v prvem četrtletju 1964 presegel plan za 6 odst. V podjetju menijo, da je to izredno lep uspeh, če upoštevajo, da še vedno nimajo vseh vozil, ki so jih naročili in plačali lansko leto.

Avtobusni promet so lani avgusta odstopili SAP, kjer zmogljivosti avtobusov niso bile dovolj izkoriščene. Tovornih avtomobilov imajo v podjetju 32, razen teh pa še 10 prikolic s skupno kapaciteto 450 ton. Vozila so vsa nova oz. obnovljena in jih lahko do kraja izkoristijo.

V tovarni TAM so lani septembra naročili in plačali 14 tovornjakov, a treh še do danes niso dobili. V tovarni FAP so jih prav tako v septembru plačali pet; ki naj bi jih odpeljali že 20. oktobra.

Ostalo je žal samo pri obljubah. Letos v februarju so odšli ponje v tovarno in jih odpeljali v Brežice neprebravane. To delo so raje opravili člani kolektiva Prevoz sami, ker sicer verjetno v tovarni še ne bi prišli na vrsto.

Podjetje Prevoz je zaradi neizpolnenih obljub tovarne TAM vsak mesec oškodovano za približno 8 milijonov prometa in v prvem tromesečju 1964 je to že 24 milijonov dinarjev. Namesto da bi sredstva, s katerimi so že pred meseci plačali avtomobile, obračali doma, jih obrača tovarna.

Prevoz Brežice opravlja prevozne usluge po vsej državi. Največ tovora prevažajo iz Vidma-Krškega. Vsa večja časopisna podjetja v Jugo-

slaviji oskrbuje s časopisnim papirjem (Politiko in Borbo v Beogradu, Dnevnik v Novem Sadu in še druga podjetja). Vsak dan odpelje iz Celuloze na Vidmu 4 do 5 kamionov. Politika in Borba potrebujejo dnevno vsaka po 50 ton papirja. Na povratku prevažajo Prevozovi tovornjaki največ tovora v Zagreb. Za to, da so vozila vedno izkoriščena, skrbijo poslovilnice v Zagrebu, v Beogradu in Ljubljani. V krajih, kjer podjetje nima lastnih poslovalnic, se poslužujejo poslovnega združenja Vektor Ljubljana (prej Slovenija transport).

Število prevozov, ki je v prvem tromesečju zaradi zime in pomanjkanja materiala navadno zelo skromno, daje letos kolektivu upanje, da bo poslovanje uspešno.

Milijoni, izgubljeni zaradi nesreč in obolenj

Varnostni uprepi pri delu so v današnjem obdobju industrializacije in tehničnega napredka izredno pomembni in družbi ter posameznikom lahko veliko koristijo. Izdatki na varnostno službo se vedno obrestujejo in so kakor kaplja v morje v primerjavi z ogromnimi izdatki družbe za posledice nesreč in obolenj.

V občini Sevnica je bilo leta 1962 zaposlenih 1.836 ljudi, leta 1963 pa se je to število povečalo na 2.093. Delovna inspekcija je lani zabeležila 230 nesreč pri delu. Leto prej jih je bilo 212. Število nesreč v primerjavi s številom zaposlenih ni zaskrbljujoče poraslo, vendar je bilo minulo leto nekaj težkih delovnih nesreč, ki so zahtevale celo smrtne žrtve.

Leta 1962 je bil povprečni naročni dohodek na prebivalca 3.075 dinarjev in leta 1963 3.035 dinarjev. Izguba zaradi nesreč v 1962. letu je bila 11.589.000 dinarjev, lani pa je poskočila že na 80.683.000. Število izgubljenih delovnih dni zaradi obolenj se je lanske leto zmanjšalo od 37.151 na 17.000. Celotna izguba narodnega dohodka zaradi obolenj in nesreč je bila leta 1962 125.829.000, leta 1963 pa 135.444.000 dinarjev. Samo obrat Metalne in Krmelju je imel 64 milijonov izgube.

Za higiensko-tehnično zaščito se v občini ukvarja en

varnostni tehnik, šest jih razen tega opravlja še druga dela, za boljšo varnost pri delu pa je v delovnih organizacijah skrbelo tudi 11 komisij HTV, ki so se sestale približno dvakrat v letu. Za uspešno delo je to najbrže premalo.

Prehrano imajo delavci urejeno v sedmih delovnih organizacijah. V teh menzah skuhajo dnevno nekaj nad 900 obrokov. Podjetja so lani prispevala za te menze 3.961.000 dinarjev. Skupno je bilo v minulem letu izdanih 247.323 enolončnic, 1.600 zaj-

trkov, 41.800 kosil in 3.120 večerij. Cene so bile različne, ker je bil tudi prispevek podjetij različen. Enolončnica je veljala od 40 do 80 dinarjev, zajtrk 40, kosilo 120 do 165, in večerja 60 do 90 dinarjev.

V počitniških domovih je minulo leto letovalo 365 članov delovnih kolektivov in 400 družinskih članov, za regre so pa prispevala podjetja 1.900.000 dinarjev.

Precej zaposlenih je od svojega delovnega mesta oddaljenih več kot štiri kilometre, kar tudi ne vpliva najbolje na njihovo zdravstveno sta-

nje. S kolesi, motorji in avtomobili se jih vozi na delo približno 5 vodilnih uslužbenecov, z vlakom 126, z avtobusom 1, peš pa jih hodi v službo dalj kot 4 kilometre 214. Delovne organizacije so lani izplačale za povrnitev prevoznih stroškov delavcem 2.192.000 dinarjev.

Na novo je bilo lani v sevniški občini sprejetih v službo 633 delavcev, 61 uslužbenecov in 87 vajencev. Med naštetimi delavci je bilo 70 sezoncev. Prekinitev delovnega razmerja je bilo 494, od tega 224 sporazumnih odpovedi, odpovedi delavcev 31, odpovedi organizacij 18, prekinitev po pogodbi 67, 2 disciplinski odpovedi, 63 samovoljnih za-

pušitev dela in 89 primerov zaradi vpklica k vojakom, upokojitev in drugih prenehanj delovnega razmerja po zakonu.

To je kratka slika o skrbi za higiensko-tehnično zaščito v občini, o porastu pškodb pri delu, o skrbi za prehrano na delovnem mestu, o gibanju zaposlenih in njihovi oddaljenosti od delovnega mesta, pa tudi prikaz velikih izdatkov zaradi obolenj in nesreč. Stroški bi se prav gotovo dali še zmanjšati z doslednejšim izvajanjem vseh varnostnih ukrepov in povečano skrbjo za zdravje zaposlenih, h katerim nedvomno sodi tudi redno kuhanje toplih obrokov v podjetjih.

— ey

V Tržišču so počastili krajevni praznik

V počastitev krajevnega praznika v Tržiču so pionirji in mladina osemletke pohiteli k spomeniku padlih na Malokovcu, ga okrasili, nato pa zapeli nekaj partizanskih pesmi in izvedli recitacije s tematiko NOB. Najmlajši pionirji pa pridno študirajo Pravila zveze pionirjev in so objavili, da bodo izpite iz teh pravil naredili že za dan mladosti, hkrati z ostalimi starejšimi vrstniki. Ob tej priložnosti bodo povabili tudi pionirje iz Telč, Krmelja in Sentjanža ter se pomerili v znanju pravil.

KUD v Tržiču je priredilo komedijo s treh dejanjih »Peg, srček moj«; ogledalo si jo je precej gledalcev. Vloge so bile dobro odigrane, žal pa se je tudi ob tej priložnosti pokazalo, da mali šolski oder ne ustroja izvedbi takih prireditev.

ZASAVSKA ROKOMETNA LIGA

Zasavski rokometni odbor v Brežicah je na svojem šestem sestanku registriral dosedanje tekme za

savske rokometne lige. Odbor je sprejel sklep, da se celpa Brežice nice kaznuje z odvzemanjem točke, ker je brez borbe predala tekmo.

Rezultati II. kola: Leskovec : Dobova 27:19 (12:10), Hranstnik : Sevnica 15:18 (9:8), Cerklje : Zagorje 27:13 (12:5).

LESTVICA:				
Cerklje	8	0	0	215:125 16
Zagorje	8	0	3	130:152 10
Hranstnik	7	5	2	153:112 10
Sevnica	7	4	3	153:148 8
Dobova	7	2	5	98:173 4
Brestanica	7	2	0	81:155 8
Leskovec	8	1	0	140:196 8

Spet nesreča z bencinom

Marija Arh, gospodinja iz Cerklje (1913), je 28. marca v stanovanju čistila z bencinom obleko. V umivalno skledo je nalila liter bencina, oprala v njem obleko in jo obesila na sušilno vrvtico v kuhinji. Prostor se je hitro napolnil z bencinskimi hlapci, in ker je v štedilniku gorelo, je prišlo do eksplozije. Tov. Arhova je pri tem dobila lažje opekline po rokah in nogah. Imela je srečo, da posledice niso hujše ker je takoj neprevidno ravnala z bencinom.

KRATKE IZ BREŽIC

● ... Nedavno so se predstavnik ObK ZMS udeležili sestanka obsoletske mladine, ki je bil v Laduču na Hrvaškem. Tema sestanka je bila aktivno sodelovanje in skupno pripravljane raznih akcij za dan mladosti. Na posvetu so bili sprejeti sklepi, naj se sodelovanje izboljša in na ta način krepki bratstvo in enotnost sosednjih republik.

● ... Občinski komite ZMS Brežice je sklical vse predsednike mladinskih aktivov na skupen posvet, na katerem so se obravnavala funkcionalna in organizacijska vprašanja. Tu je bil med drugim sprejet sklep, da se ustanovi posebna komisija,

ki bo pregledala finančno poslovanje po aktivih.

● ... Sodniški zbor zasavskega rokometnega centra je na svojem rednem sestanku, katerega so se udeležili tudi predstavniki republiške rokometne zveze, podelili športnim delavcem, ki delajo aktivno 10 let v rokometni sekciji, priznanja in plakete.

● ... Izvršni odbor Počitniške zveze občine Brežice je sklical koordinacijski sestanek sorodnih organizacij, na katerem so razpravljali o boljšem medsebojnem sodelovanju in ustanovitvi servisa za izposojanje šotorov in ostalih taborniških rekvizitov. Tml.

POSAVJE

Skrb za borce in njihove družine je častno vprašanje naše skupnosti

Letne skupščine Zdrženja borcev NOV občine Črnomelj 18. aprila, so se udeležili tudi ljudski poslanci Niko Belopavličič, Leopold Krese in Viktor Zupančič ter predstavnik okrajnega združenja tovariš Lojze Oček.

Nekaj podatkov iz poročila predsednika združenja Tona Dvojnica: v občini Črnomelj je 20 krajevnih organizacij Zdrženja borcev, ki imajo skupno 4720 članov. Od tega je 1892 žensk. Povprečna starost članov je 49 let! Lani je umrlo 76 članov. Le 610 je zaposlenih, najmanj tristo se jih želi zaposliti, če bi bila zanje primerna delovna mesta v občini. Teh pa ni. Nad 2000 članov nima zdravstvene zaščite, ker niso niti upokojeni niti niso v delovnem razmerju. Najmanj 180 jih je nujno potrebnih zdravljenja, pa ni denarja. Priznavalnine iz občinskega sklada — povprečno okoli 5000 dinarjev

mesečno — dobiva 25 članov, iz okrajnega sklada (povprečno 12.000 dinarjev) pa 52 članov. Stanovanjski problem borcev je izredno pereč ne samo v mestu, temveč tudi na podeželju. V občini je 159 vojnih vdov in 266 roditeljev padlih borcev. Njihove »invalidnine« so še danes take kot leta 1945: na mesec tisoč dve sto dinarjev (!)

Razprava o poročilu je bila zelo konkretna, njeno jedro pa je moč strniti v en

NOVICE ČRNOMALJSKE KOMUNE

sam stavek: *skrb za borce in njihove otroke ne more biti več stvar samo združenja. To je zadeva vse naše skupnosti. Čas je, da prične skup-*

nost zadeve borcev reševati brez odlašanja, pogoje zato smo v teh povojnih letih ustvarili!

»Invalidnine« v znesku 1200 din mesečno, so na skupščini imenovani za škandalozne, preživnine pod 6000 dinarjev pa za miloščno. Materialna preskrba borcev ne more biti prepuščena posamezni občini in njeni materialni osnovi. Sodelovanje v boju za osvoboditev naših narodov ni bila stvar samo ene občine ali enega področja, temveč skupna in enotna akcija vseh naših narodov. Brez te enotnosti ne bi bilo zmage!

Kjerkoli so pogoji, je treba ustvarjati delovna mesta, da bi se zaposlili tisti borci, ki so še sposobni in se želijo zaposliti. Na delovnih mestih je potrebno borcem omogočiti strokovno in splošno izobraževanje. Ker je zdravstveno stanje borcev, ki niso zavarovani, izredno pereče, bi bilo potrebno najti možnosti, da bi bili vsaj zdravstveno zavarovani.

Otroci padlih borcev (teh je bilo v občini nad 700) so v glavnem preskrbljeni. Prav tako skrb pa bo Zdrženje namenilo otrokom po vojni umrlih in še živčih borcev. Menili so, da morajo imeti ti otroci prednost pri dodeljevanju štipendij, enako pa je treba skrbeti tudi za njihovo pravilno vzgojo.

V sklepih letne konference — le-te bodo dostavili vsem krajevnim organizacijam in višjim združenjem — naglašajo, da je potrebno vprašanja socialno ogroženih borcev reševati v novem pokojninskem sistemu enotno.

Drobne iz Socialistične zveze

● Ob letošnjem 27. aprilu, obletnici ustanovitve OF, bo v Črnomlju slavnostna seja občinskega odbora SZDL, po terenu pa bodo priredile na ta dan proslave krajevnih organizacij SZDL in pa šole.

● Maja bodo na seji Obo SZDL razpravljali o kadrovski problematiki v občini ter o štipendiranju in vključevanju kadrov. SZDL je sklenila to problematiko načeti zato, da bi se izboljšali odnosi do novih kadrov.

● Aprila in maja imajo občani v vseh večjih krajevnih središčih čas za izdelavo osnutkov krajevnih skupnosti. Na območju občine Črnomelj bo 6 krajevnih skupnosti.

● Občinsko vodstvo SZDL priporoča krajevnim organizacijam, naj že zdaj začne s pripravami na jesenske konference, predvsem pa naj pripravijo evidenco nad bodočimi vodstvi KO SZDL.

HIŠNI SVETI: največ težav je v novih stavbah

V občini Črnomelj deluje 50 hišnih svetov. Ker jim je konec lanskega leta potekla mandatna doba, so dobili vsi hišni sveti navodila, naj do 15. februarja 1964 izvolijo nove člane. Kot se je pokazalo, so v vseh starih hišah in tudi na terenu v roku opravili volitve, se resno lotili priprav in sestankov, v novih blokkih sredi Črnomlja pa je bilo z volitvami največ težav. Kljub temu da so stanovanjci novih stavb in stolpičev večinoma strokovnjaki in razgledani ljudje, za delovanje hišnih svetov ne kažejo nobenega zanimanja. Nekateri sploh ne hodijo na sestanke, če pa so prisotni, se otepajo funkcij na vse načine. Mnogi so res že preobremenjeni, mnogim pa se zdi delovanje v hišnem svetu tako nepomembna stvar, da je sploh resno ne jemljejo. V eni novih stavb v Črnomlju se je zgodilo, da je od 48 stanovalcev prišlo na sestanek le 15 ljudi. Sestanke so morali sklicevati večkrat, tako da so šele pred nedavnim uspeli dobiti »nove žrtve« za hišni svet in so se volitve za cel mesec zakasnile. Čemu tako?

Tisti, ki jim družba nudi lepa in udobna stanovanja, bi morali po vseh socialističnih moralnih normah pokazati več razumevanja za delovanje hišnih svetov kot stanovalci starih in neudobnih hiš. Ker pa je dosedanja praksa pokazala ravno obratno, je skrajni čas, da z njo prenehamo!

O šolskih kuhinjah in semiškem vrtcu

V začetku meseca je bil v Črnomlju občni zbor Društva prijateljev mladine, katerega se je udeležilo lepo število članov in zastopnikov drugih organizacij ter družtev.

Beseda je tekla največ o šolskih mlečnih kuhinjah, ki so zadnje čase zašle v težave zaradi vedno piclejše pomoči RK. Ta pomoč po postopoma ukinjena, zato si morajo šolske kuhinje pomagati, kakor vedo in znajo. Ugotovili so, da je zaradi tega v največjih škripcih šolska kuhinja v Starem trgu, kjer mnogo slabo situiranih staršev ne zmore niti prispevka za šolsko malico po polni ceni. Problem je v tem, da hodi v šolo 9 otrok po 12 kilometrov daleč v eno smer in da je topel obrok hrane po naporu hoji otrokom nujno potreben. Ker je tako oddaljenih otrok samo devet, prevoza z avtobusom ni mogoče organizirati. Da pa bi šolski kuhinji v Starem trgu še nadalje zagotovili obstoj, je sklenila občinska zveza DPM prispevati nekaj sredstev.

Precej je bilo govora tudi o otroškem vrtcu v Semiču, o katerem se že daljši čas govori po sestankih. Čeprav je v semiški Vrtači zaposlenih okoli 300 žena, obstaja bojazen, da bi bil vrtec v Semiču prazen. Zakaj? Večinoma prihajajo v to tovarno delat žene iz oddaljenih vasi, zato verjetno ne bi moge že pred šesto zjutraj pripeljati majhnih otrok v vrtec. Vse te težave so na občnem zboru DPM temeljito preraševali, končno pa sklenili, semiške žene anketirati. Na podlagi prijav bodo potekali nadaljnji razgovori o tem, ali bo Semič dobil vrtec ali

ne. Organizacija vrtca bi namreč lahko kaj hitro stekla, saj glede sredstev in pa prostora ni posebnih težav.

Črnomaljsko otroško igrišče je bilo zgrajeno pred petimi leti. V tem času pa igrišča ni nihče vzdrževal in popravil, zato je letos v dokaj slabem stanju. Na občnem zboru je bilo sklenjeno,

da bo DPM s pomočjo komunalne uprave igrišče uredilo, kot se spočobi. To je hkrati ena najpomembnejših nalog društva v bližnji bodočnosti.

Pri volitvah v novi odbor je bil za predsednika DPM Črnomelj izvoljen Janko Stukelj, za tajnico pa Darinka Fabjan.

R.

Letos že 8-krat več semenskega krompirja

Za letošnjo setev je KZ Črnomelj naročila 45 ton semenskega krompirja in ga tudi že prodala. Naknadno so naročili še 15 ton in računajo, da bo zadnja pošiljka semenskega krompirja prišla v Črnomelj te dni. Zadruga si je na vse načine prizadevala pri kmetovalcih vzbuditi zanimanje in jih prepričati, naj bi sadili samo dober semenski krompir. Če primerjamo lanske številke z letošnjimi, ugotovimo, da so letos v občini Črnomelj posadili osemkrat več semenskega krompirja kot lani.

Pogoji za nabavo semenskega krompirja so zelo ugodni, zato je tudi tolika količina semena šla v promet. Kmetje lahko pri zadrugi nabavijo semenski krompir na kredit, lahko ga dobe na posodo pod pogojem, da ga bodo jeseni še enkrat toliko vrnili, lahko ga pa tudi plačajo po približno 38 dinarjev kilogram.

V okolici Črnomlja so šele zadnje dni pričeli orati in saditi krompir, ker so bili kmetovalci doslej zaposleni v vinogradih. Strokovnjaki iz zadruge so vse dni na te-

renu in skušajo pridobiti za nabavo semenskega krompirja še tiste kmetovalce, ki se doslej zanj še niso mogli odločiti.

Semičani, sezite po lepih knjigah!

Semičani so že od nekdaj radi segali po dobrih knjigah in jih tudi kupovali, zdaj pa poverjenik založbe BOREC Fran Derganc skoraj nima dela s prodajanjem knjig. Ne vemo, ali ljudje ne vedo, da lahko pri njem kupijo knjige, ali pa se zanje manj zanimajo kot nekoč. Morda so nekateri knjige tudi predrage? Vsaka belokranjska hiša bi morala imeti Vitkovičev knjigo o Beli krajini, pa Pušenkove spomine proletarcev; v obeh velikih pisarjih o Beli krajini in njenih ljudeh in sta vsekakor zanimivi. Je pa še veliko drugih, zelo lepih, poučnih in zanimivih knjig, ki tu vseh sploh ne bi mogli naštet.

V vsako hišo: DOLENJSKI LISTI

Mar bo Rožni dol ostal brez železniške postaje?

Prebivalce Rožnega dola pri Semiču in okoliških naselij je zelo prizadela novica, da bo s 1. majem ukinjena železniška postaja v Rožnem dolu. Vedno in povsod govorimo o napredku in o tem, da je napredek namenjen ljudem — torej tudi revnim prebivalcem hribovitih kmetij — pa se nekdo spomni, da bo ukinitelj železniške postaje, ki je nemožno poslovala že od časov rajne Avstroogrške dalje.

Kdo lahko da zagotovila, da bo ista usoda, kot postaja v Rožnem dolu, doletela čez nekaj let tudi postaja v Semiču, češ da ni rentabilna? Takšne ukrepe bi bilo pač treba, preden jih sprejememo, temeljite premisliti. Potniki bodo najmanj prizadeti, saj lahko kupijo vozovnice tudi na vlak, toda kaj bo s kočovnimi pošiljkami? Rožnodolčanom ne bo kazalo drugega, kot vzeti pot pod noge,

pa hajdi v Semič ali na Uršna seja po kosovno pošiljko. Napak je, ko vidimo samo rentabilnost račun, človeka pa ne! Ukrep bo prizadel nekaj sto prebivalcev.

To je ena piat zadeve. In druga? Rožnemu dolu je treba gospodarsko pomagati. Kar pogledamo: iz Ljubljane vozimo vagone peska, v Rožnem dolu pa so tik železniške postaje, tik električne napeljave in tik ceste lepa nahajališča peska, ki leže neizkoriščena. Ceo cementne izdelke, po katerih je veliko povpraševanje, bi lahko izdelovali tam. Vsek dan bi lahko s postaje Rožni dol odpremljali po 1 vagon takšnega blaga. Pobudo za to pa morajo dati Rožnodolčani. Občinska skupščina v Črnomlju jim ne bo odrekla pomoči, prav gotovo pa v Rožni dol ne bo nihče prinesel tovarne z narejenim dimnikom vred. Razmisliti je treba o takšni

pobudi, poprijeti za delo, pa bodo ljudje imeli zaslužek, železnica večji promet, Rožnodolcem pa bo ostala železniška postaja!

DPM organizira letovanja otrok

Letos bodo letovanja organizirana nekoliko drugače kot prejšnja leta. DPM Črnomelj je sklenilo odpreti lasten tabor v campingu na Vinici, kjer bo lahko v treh izmenah preživel prijetne počitnice okoli 120 otrok, hkrati pa bo tabor prispeval k pozitivni turizmu v tem kraju. Za 18 dni taborjenja bodo starši plačali za vsakega otroka le okoli 3.000 din.

Posebne zdravstvene kolonije bodo šle tudi letos na Debeli rtič, v Fazan in Gozd Martuljek. Računajo, da bo okoli 80 otrok iz občine Črnomelj letovalo v teh krajih.

Telesnovzgojne probleme je treba reševati v okviru možnosti

9. aprila je bila v sejni sobi skupščine Črnomelj letna konferenca občinske zveze za telesno kulturo, katere se je udeležilo okoli 50 članov, predstavniki okrajne zveze, ter nekaj domačih in še drugih gostov.

Is poročila, ki ga je podal tov. Moljk, povzemanemo, da je v telesnokulturnih organizacijah v Črnomlju, Kanižarici, Dragatušu in Semiču skupaj 1495 članov, od tega 1039 moških in 456 žensk. Lani je bilo v občini Črnomelj odigranih 57 prijateljskih tekem, 81 prvenstvenih tekem, razen tega pa je bilo 11 nastopov. Vse športne prireditve si je ogledalo 23.300 gledalcev. Mimo tega so črnomaljski športniki sodelovali na pohodih Ob štici okupirane Ljubljane, v svezni akciji Sutjeska 63 in na srečanjih med športniki Primorske, Gorenjske in Dolenjske. Na vseh področjih so bili doseženi lepi rezultati, vendar je bilo zaradi objektivnih težav delo na vseh področjih ovirano.

Težave so povsod

Na območju črnomaljske občine delujeta dve društvi Partizan: eno v Semiču in drugo v Črnomlju. Semiško društvo ima sicer telovadni dom in telovadišče na prostem, nima pa dovolj orodja, ne kadra in ne sredstev. Kljub temu pa v društvu uspešno delujejo oddelki pionirjev in mladine, izvajajo program vadbe in vsako leto pripravijo letni društveni nastop na prostem. Semiškemu Partizanu bi bilo treba pomagati predvsem z usposabljanjem vodniškega kadra.

TVD Partizan Črnomelj zadnja leta prav lepo napreduje in se pozna, da so v društvu delovali širše strokovnjaki, kakor tudi več drugih sposobnih ljudi. V tem društvu predstavlja glavno oviro za še uspešnejše delovanje dejstvo, da nimajo pravega prostora. Telovadnega doma ni, edina telovadnica pa je s šolsko vadbo še močno preobremenjena. V okviru Partizana sta pokazala zelo lepe uspehe rokometni

odbor in nogometni klub. Rokometnemu odboru je uspelo pritegniti v šest ekip šolsko, kmečko in delavsko mladino ter dvigniti to športno panogo na dokaj zavidljivo višino. Razen tega je rokometni odbor Črnomelj organiziral medobčinsko ligo, v kateri sodelujejo ekipe iz Črnomlja, Metlike in Novega mesta.

Nogometni klub je pritegnil v svoje vrste lepo število mladine. Športniki, ki so vključeni v ta klub, so igrali iz ljubezni do tega športa in pokazali pri svojem delu dokaj potrjvalnosti. Tudi Svoboda v Kanižarici, šolska športna društva, občinski strelski odbor, šahovsko društvo in taborniki Belih brez so lani pokazali mnogo prizadevanja in lepe uspehe, vendar je tudi pri njih ista pesem — premalo denarja.

Is občinskega poročila sta udarjala na dan dva osnovna problema, ki zavirata delo vseh športnih panog v občini: premalo je telesnovzgojnih strokovnjakov in ne dovolj sredstev za

uspešen razvoj športne dejavnosti. Kadrovski problem je zelo pereč tudi v občinski zvezi za telesno kulturo, kakor tudi v občinskem svetu za telesno vzgojo. Menijo, da bi se dalo marsikateri problem uspešneje in hitreje rešiti, če bi imela občinska zveza človeka, ki bi se s tem delom poklicno ukvarjal.

Manjka igrišč in športnih naprav

Športniki se ne pritožujejo glede tega, ker nimajo velikih igrišč in stadionov; Belokranjci potrebujejo preprostejša igrišča poleg šol in tovarn. Eno nogometno igrišče s lahkoletsko steno je sicer zgrajeno, prostor za slačilnice pa je zaseden za stanovanje. Lani je bilo asfaltirano tudi rokometno igrišče pri dijaškem domu. Uporabljajo ga gimnazijci, šolarji osemletke, pripadniki garnizona, člani TVD Partizana in kolektivi iz tovarn. Igrišču manjka še dobra razsvetljava, namestiti bi bilo treba montaž-

ne koše ni urediti nekaj manjših stvari. Tudi to igrišče ima slačilnice, garderobe in društvene prostore, tudi tu pa jih zasledajo stanovalci, ker je pač stanovanjska stiska v Črnomlju precej huda.

Črnomaljski športniki vedo, da vsega, kar bi potrebovali in kar si želijo, nasekrat ne bodo mogli dobiti, zato so sklenili glede na potrebe in možnosti v sedemletnem perspektivnem planu zgraditi naslednje objekte: v Črnomlju novo telovadnico za šole in društva, dograditi rokometno igrišče in dograditi atletsko steno, zgraditi zunanje kopališče in strelišče. V Semiču bi bilo treba popraviti telovadni dom in urediti poleg njega telovadišče, razen tega se Semičani navdušujejo za zgraditev novega balnišča.

Na Vinici manjkajo pri campingu igrišča za koarko in odbojko, urediti pa bi bilo treba tudi boljši dostop do kopališča in skakalnice v vodo. V Dragatušu je predvideno igrišče za rokomet, v Kanižarici pa namestitev popraviti igrišče za odbojko, dograditi kroglišče in sezidati balnišče.

Burno, da nikoli takol

se je začela odvijati razprava po predlogu proračuna za letošnje leto. Občinska zveza za telesno kulturo ima na voljo le 2 milijona dinarjev za obe društvi in vse ostale dejavnosti, ki so vključene v zvezo. Ker je to še vedno mnogo premalo za realizacijo mnogih potreb, čeravno je letos zveza dobila več kot lani, so skušali vodje posameznih panog za svoje dejavnosti izglasovati več sredstev. Padale so ostre besede, končno pa na nekem sestanku, končno pa uvideli, da je to le kresanje misli in da ne bo prav nič pomagalo k skupnemu delu. Razprava je posegel sekretar Okrajne zveze Ljubljana in podaril, da je treba pač zagotoviti v okviru možnosti delovanje vseh športnih panog. Kljub so se doslej najbolje uveljavile in te kazale, predvsem pa si pridobiti dober strokovni kader. Z izvolitvijo novega izvršnega in nadzornega odbora je bila skoraj štiriurna seja zaključena. Upajmo, da bo vendarle mogoče tudi v razpoložljivih sredstvih nadalje uspešno delati!

Zakaj tako malo predlogov za spremembe?

Ker smo o občinskih statutih na splošno že precej pisali in podrobno poročali o sejah, na katerih so jih občinske skupščine sprejele, se bomo tokrat pomudili malce dlje z oceno razprave o statutu, ki se je odvijala v metliški občini pred sejo.

Razprava je potekala po svetih, po vodstvih družbenih organizacij in končno tudi po zborih volivcev. Najmanj je bilo pričakovati od razprave na zborih volivcev, ker je osnutek statuta preobširno gradivo, da bi ga bilo moč temeljito obdelati na zboru volivcev. Kljub temu so bile razprave na zborih kvalitetne in živahne, volivci pa so se zlasti zanimali za posamezna, konkretna določila in dali več koristnih predlogov za izpremembe in dopolnila. V Gradcu in v Metliki na primer so veliko razpravljali o krajevni skupnosti. Razprava po svetih, od katere si je politično in upravno vodstvo v občini

obetal največ, pa žal niti zdaleč ni izpolnila pričakovanj.

Maloštevilna komisija, ki je pripravila osnutek statuta z velikim trudom, požrtvovalnostjo in z mnogo dobre volje, pač ni mogla opraviti naloge tako, da bi predložila popoln statut. Obširna in temeljita razprava bi morala

METLIŠKI TEDNIK

izpolniti neogibne vrzeli. Zato so v metliški občini razpravo po posameznih svetih pripravili tako, da so bili na seje svetov vabljene tudi predstavniki prizadetih delovnih organizacij. Razen tega so v posebnih tezah posameznim svetom naštel člene, ki so najpomembnejši in potrebni tehtne presoje. Naloge so se, kot lahko ugotovimo zdaj, lotili s

potrebno resnostjo in poglobljenostjo edonile v svetu za šolstvo, kjer so dali največ pripomb in dopolnil. Celotno svet za šolstvo je opozoril na nekatere pomanjkljivosti (to se tiče npr. 54. člena osnutka), ki so jih predstavniki sveta za gospodarstvo in gospodarskih organizacij prezrli, pa se tičejo neposredno le-teh. Ostali sveti k osnutku statuta niso imeli pripomb.

Dopolnila in izpremembe, predložene na seji skupščine hkrati s statutom, so po takšni razpravi obsegala samo to, kar so predlagali zbori volivcev, veterinarska služba, občinsko sodišče iz Črnomlja, svet za šolstvo, republiški organi za notranje zadeve in narodno obrambo ter nekateri posamezniki. Ugotoviti je torej treba, da je bila razprava po svetih vse preveč formalna in površna in da ni izpolnila pričakovanj. Članom svetov ni v posebno čast dejstvo, da so nekateri organi izven občine (sodišče v Črnomlju, republiški organi za notranje zadeve in narodno obrambo itd.) preštudirali osnutek temeljiteje kot oni. Zgolj formalna in površna razprava pa je nerazumljiva in neopravičljiva hkrati tudi zato, ker je statut občinska ustava v malem, s katere določili se bomo v vsakdanji praksi odšlej neredko srečevali.

Tiskovni posvet v Metliki

V soboto dopoldne bo v konferenčni sobi metliškega hotela BELA KRAJINA tiskovni posvet, ki ga sklicuje občinski odbor SZDL oz. njegov pripravljavec odbor za organizacijo izseljenkega dne. Kot smo že poročali, bo letos to slavlje na Vinomeru pri Metliki. Razen pomenka o poteku priprav na letošnji izseljenki piknik bo tekla beseda tudi o razvoju turizma, ki se mu z obnovo ceste Novo mesto—Metlika—Črnomelj—Vinica odpirajo vedno lepši obeti.

Metliške šolarke je iznenadil naš objektiv pri malici pred metliškim gradom, kamor so prišle loviti marčevsko sonce. Posnetek je bil narejen v času, ko je bilo pri nas precej šol zaprtih zaradi epidemije gripe. Te, ki jih vidite na sliki, so povedale, da so pouk na metliški šoli prekinili samo za 3 dni, mladi obrazi pa so kljub temu nasmejani, saj šola ni tako huda stvar.

V Gradcu smo nabrali za vas to in ono

● **Prosvetno dvorano v Gradcu** preurejajo v zvezi s proslavo 20-letnice ustanovitve RK Slovenije, ki bo 21. junija. Glavni odbor RK Slovenije je v ta namen prispeval 4.500.000 dinarjev, občinska skupščina v Metliki pa 1.500.000. Prosvetni dom bo popolnoma preurejen. Stara tla bodo zamenjali s parketom, uredili bodo novo razsvetljavo, zgradili sodobne sanitarije, deloma preuredili oder, pri vhodu pa bodo uredili majhno avlo in tudi prostor za garderobo bo pri roki.

● **Vodovod v Gradcu** postaja vedno večji problem. O gradnji razpravljajo že vsa leta po vojni, žal pa ni bilo nikdar dovolj sredstev za ureditve. Toliko bolj potreben je zato, ker prihaja zlasti poleti sem zelo veliko turistov, ki se hodijo kopat v Lahinjo ali Kolpo pri Podzemlju. Kot je slišati, je nekaj kreditov za gradnjo gradaškega vodovoda že na razpolago in prebivalci upajo, da bodo letos morda vsaj začeli z gradnjo.

● **Preureditev grajske stavbe v Gradcu**, o kateri so že večkrat govorili, prihaja zdaj, ko bo cesta modernizirana,

spet v ospredje. Prebivalci dobro vedo, da si poleg podjetij Marmor in Pečarija ne morejo obetati kakšnih novih gospodarskih organizacij, zato vidijo v turizmu veliko bodočnost. Ob grajski stavbi je zelo lep park, treba bi ga bilo vsaj postopno preurediti, če že ni sredstev, da bi pre-

uredili grad v celoti. Pohvaliti velja prizadevanje prebivalcev, da bi Gradac na proslavi 20-letnici ustanovitve RK Slovenije sprejel goste dostojno uredjen. Resno se pogovarjajo o tem, katere ograje bo treba popraviti, katere hiše prepleškati, kako očistiti dvorišča in podobno.

Pečarija Gradac v novih prostorih

Pečarija Gradac je letos le preselila pretežni del proizvodnje iz starih zelo neprimernih prostorov v novo, 250 kvadratnih metrov veliko proizvodno dvorano. Povpraševanje po pečarskih izdelkih je veliko, kljub temu pa so imeli pri iskanju investicijskega posojila nemalo težav. Končno so zadevo rešili tako, da so za novo gradnjo porabili 3.300.000 din skladov in najeli pri banki za 3 milijone dinarjev posojla za obratna sredstva. Kot vse kaže, bo treba posojila za obratna sredstva takoj vrniti. Kolektiv je z gradnjo proizvodne stavbe rešil le polovico problema. Zgraditi bo treba še peč in sanitarije ter pisarniške prostore, kar bi skupaj

veljalo 5 milijonov. Upajo, da bodo sredstva le našli. Po letošnjem planu bi morali izdelati za 18 milijonov din izdelkov. V prvem četrtletju so naredili za 8,5 milijonov din vrednosti, prodali pa so le za 1,5 milijona din. To je razumljivo, ker se njihova sezona odpre hkrati z gradbeno, v zimskem času pa delajo za zalogo.

Večer popevk v Metliki

18. aprila je bil v Metliki večer popevk, na katerem so nastopili mladinci in pripadniki JLA iz Črnomlja in domači mladinci. Med pevci sta se izkazala Zorica Prhne in Ozren Panjko. T. G.

»Dežela malih sanj« v Metliki

Metličani so hvaležno sprejeli v goste dajake novomeškega učiteljskega, ki so na njihovem odru uprizorili mladinsko igro Bože Podraga »Dežela malih sanj«. Igra je bila zanimiva že zato, ker je novomeška avtorica napisala dialoge konkretno za nastopajoče in je sama prevzela tudi režijo in sceno. T. G.

Nov stanovanjsko-poslovni center

Pred kratkim so v Trebnjem blizu poslopja občinske uprave porušili manjšo stanovanjsko hišo, v kateri so imeli prostor občinski odbori ZB, ZVVI in RK ter trafika. Marsikoga je to presenetilo, mnogi pa so se začeli spraševati, čemu tak korak. Bolj obveščeni so jim hitro pojasnili: »Tu bo zrasla večnadstropna stavba za stanovanja, trgovino, pošto in postajo Ljudske milice.

V Trebnjem zadnje čase precej govorijo o tej izgradnji. Čeprav noče nihče povedati, koliko bo veljala (najbrž zaradi naglega spreminjanja cen gradbenih del), pa s ponosom pripovedujejo: »Zdaj bomo imeli tudi pri nas svoj pravi poslovni center!«

Stavba, ki jo nameravajo postaviti ob cesti med Serčerjevo gostilno in trgovsko poslovalnico »Gradšče«, bo ena najlepših, kar so jih zadnje čase zgradili v občini. Imela bo dve nadstropji. Kakor predvidevata načrt, bodo dobro izkoriščeni tudi kletni in podstrešni prostori. V prvem in drugem nadstropju ter v podstrešju bo šestnajst stanovanj, med temi več garsonjev. V pritličju pa bodo poslovni prostori. Tu bo sodobna trgovska poslovalnica (najbrž samopostrežnica), pošta in postaja Ljudske milice. Posebne omembe je vredna pošta.

Ki je do zdaj vedrila v poslopju občinske uprave. Razen tega, da bo sodobno urejena, je treba podčrtati tudi to, da bo imela avtomatsko telefonsko centralo za 100 priključkov. Avtomatska telefonija bo v trebanjski občini pomembna nozirana kar tri telefonska vozilovost, saj bodo hkrati avtomatska: poleg Trebnjega še Mirna in Mokronog. Kakor je zatrdila Dragica Rome, direktorica podjetja PTT v Novem mestu, bo trebanjska ATC svečano odprta že ob letošnjem dnevu republike 29. novembra. Tako bo telefonija te vrste v trebanjski občini obširno olajšala poslovne in druge stike z ostalim svetom. Vse to pa daje obilo upanja, da bo nov stanovanjsko-poslovni center v Trebnjem zagotovil zgražen in skoraj predan svojemu namenu.

V zvezi s to gradnjo omenjajo v Trebnjem ureditev novega dovoza na avtobusno postajališče pred občinskimi poslopijem. Načrti predvidevali, da bi avtobusi prihajali v Trebnje ob

O preživninskem varstvu kmetov

21. aprila popoldne je bila sklicana 11. skupna seja obeh zborov občinske skupščine v Trebnjem. Na dnevnem redu sta bila dva važna odloka, in sicer: odlok o občinskih določilih na dohodke od kmetijstva, samostojnih poklicev, premoženja in zgradb ter odlok o preživninskem varstvu kmetov. Obširneje poročilo s seje boste lahko brali v prihodnji številki našega tednika.

Prebivalcem trebanjske občine!

Sporočamo vsem prebivalcem v občini Trebnje, da bo krvodajalska akcija na področju naše občine 19., 20., 21. in 22. maja v Trebnjem, Mirni, Mokronogu in na Dobu-Slovenska vas. Vabimo vas, da se množično udeležite te plemenite akcije in s svojo krvjo pomagate bližnjim!

OBČINSKI ODBOR RDEČEGA KRIŽA TREBNJE

Zavod za troje dejavnosti

Skupščina trebanjske občine je pred kratkim s posebno odločbo ustanovila zavod za izmero, kataster zemljišč in upravljanje družbenega premoženja, ki bo imel sedež v Trebnjem. Kot je razvidno že iz imena, se bo zavod ukvarjal v glavnem z geodetsko-katastrsko dejavnostjo, v upravljanju pa bo imel družbeno premoženje. Med drugim bo novi zavod obno-

vil razporejanje zemljišč v razrede, imel v evidenci komunalne naprave in družbeno lastnino v celoti, razen tega pa bo dajal v najem poslovne prostore in zemljišča, kolikor niso dodeljena v trajno uporabo kmetijski zadrugi. Za to dejavnost bo imel zavod poslovni, investicijski ter rezervni sklad. Zavod bo upravljal svet, ki bo štel 5 članov. Redno je začel poslovati že 1. aprila letos. Do 1. oktobra, ko bo podjetje vsestransko sestavljeno, bo v. d. direktorja Julij Golobič, dosedanjí šef katastrskega urada v Trebnjem.

TREBANJSKE NOVICE

Pomagajmo s svojo krvjo reševati zdravje in življenja!

Občinski odbor Rdečega križa v Metliki bo tudi letos 4. in 5. maja organiziral krvodajalsko akcijo. Lani v decembru je v metliški občini oddalo 458 krvodajalcev 130 litrov krvi, vendar predvideni plan ni bil dosežen. Razen v tovarni LEPIS in BETI je bil povsod drugod odziv slabši, saj mnogi, ki so bili prijavljeni, sploh niso izpolnili svojih obveznosti. Verjetno so se premalo zavedali te človekoljubne akcije, katere namčen je reševati človekovo zdravje in življenje. Krv namreč ne potrebujemo le ob prometnih in drugih nesrečah, ampak tudi pri operacijah mnogih boleznih, predvsem pri otrocih in porodnicah.

Letos se bo občinski odbor Rdečega križa v Metliki potrudil, da bo na svojem področju zbral vsaj 600 krvodajalcev. Zato se že zdaj obrača na vse člane delovnih organizacij in njihova vodstva, da bi z razumevanjem podprli to plemenito akcijo za reševanje človeških življenj. Naj bi letos, ko bomo prav v metliški občini v Gradcu praznovali 20-letnico ustanovitve Rdečega križa Slovenije, bila ta akcija zares spontana in uspešna. Če so pred dvajsetimi leti Belokranjci dajali življenje za svobodo, darujmo danes tudi svojo kri vsem, ki jim je potrebna, da si v svobodni domovini ohranijo zdravje in življenje.

Metliške črnine bo zmanjkalo

V metliški vinski kleti imajo le še 2 ali 3 vagona metliške črnine na razpolago in pravijo, da bo tega vina vsak čas zmanjkalo. Metliška vinska klet prodaja največ vin v Posavje, v sosedne kraje Bele krajine, pa tudi na podravsko področje vse do Maribora. Zanimivo je, da imajo Metličani raje bela vina, medtem ko prihajajo kupci po metliško črmino od drugod.

Do začetka julija bo metliška klet poslovala še v sklopu podjetja VINO Brežice, nato pa bo po vsej verjetnosti postala samostojno podjetje v okviru kmetijske zadruge. Da so vina, ki jih prodaja-

jo v tej kleti, res kvalitetna, dokazuje rezultat inspekcije, ki je pred kratkim odvzela več vzorcev vin na področju metliške občine in ugotovila, da so med najboljše ocenjenimi vini tudi tista, ki jih ima na zalogi metliška klet.

V Metliki urejajo nasade

Komunalna uprava v Metliki je pred nedavnim uredila pločnike od Vinske kleti do postaje, vendar pločnikov še niso asfaltirali, ker je bilo za navedena dela na razpolago le 1.800.000 din.

Te dni pa urejajo park pred Zdravstvenim domo, zelenice in nasade bodo naredili tudi pred vinsko kletjo in napravili park pred šolo. Razen tega bo velika pridobitev tudi parkirni prostor pred gostiščem na Veselici, ki naj bi bil narejen še pred začetkom glavne turistične sezone.

Nesreča na železniški postaji v Brežicah

20. aprila ob 18. uri se je na železniški postaji v Brežicah pripetila nesreča. Na tovarni postaji je stalo več vagonov, okoli njih pa so se igrali otroci. Železničarji so jih svarili, naj se ne igrajo tam, in jih podili stran. Otroci so res tekli drugam, nato pa so kljub svarilom počukali skakati na tovarni vlak, ki so ga prav takrat premikali. Pri tem je 12-letni Ivan Bogovič iz Sentenarta pri Brežicah padel med nakladalno rampo in vlak. Odrezalo mu je dva prsta na levi nogi, počukoval pa si je tudi glazenj.

Vedno več televizijskih anten

Televizijskih anten je na strehah r:bnških zgradb vedno več. Televizorji in navdušenim zanjo se širi tudi v ostale kraje v občini. Naj še dodamo, da so v ribniških vaseh zelo redki, ki še nimajo pri hiši radia.

Pred zborovanjem na Debencu

Mladina trebanjske občine je izdelala program tekmovalj in prireditelj v počastitev tedna mladosti. 10. maja bodo imeli občinsko oddajo »Pokazi, kaj znaš!« na kateri bodo šolski aktivni tekmovali v znanju zgodovine NOB, ostali pa bodo sedelovali kot recitatorji, pevci in podobno. Med mladinskimi aktivnosti bodo izvedli športna tekmovalja v odbojki, šahu, streljanju z zračno puško in namiznem tenisu. Ob tednu mladosti bodo v vseh večjih občinskih središčih primerne proslave s prireditvami. 24. maja bo na Debencu pri Mirni veliko zborovanje mladine trebanjske občine. Ob tej priložnosti bodo v ZMS sprejeli okoli 250 pionirjev osemletk. V počastitev 1. maja pa bo svečan sprejem nekaterih mladincev v Zvezo komunistov.

SMRT JE MOJ POKLIC

Robert Merle

»Ali mislite, Herr Standartenführer, da bi bil moral temu Zidu prepovedati obdelavo religioznega motiva?«

Obrnil se je k meni in se zahljajal: »Ha! Ha! Lang,« je rekel z zlobno glasovno, »še zdaleč se vam ni sanjalo, da bo ta kredenca tako v opreki z doктrino...«

»Se enkrat je od strani pogledal kredenco in globoko vzdihnil:«

»Srečo imate, Lang, s tem taboriščem... Ne morete se pritožiti, da vam manjka umetnikov...«

Posedli smo za mizo in Elsie je rekla: »Jaz pa sem mislila, da tudi vi vodite kakšno taborišče, Standartenführer.«

»Pri meni je drugače,« je rekel Kellner in razvil prtič. »Jaz nimam stalnih jetnikov kakor vaš soprog. Moji so vsi...«

»Drobno se je nasmešnil.«

»... samo prehodni.«

Elsie ga je začudeno pogledala, a Kellner je že nadaljeval:

»Upam, gnädige Frau, da se vam ne toži preveč po domovini. Toda Poljska je žalostna dežela, nič währ? Sicer pa bomo kmalu odfrösi, če se ne motim...«

»Če sodim po tem, kako prodira naša vojska, bo Kavkaz naš in ne bo več dolgo do konca vojne.«

Rekel sem:

»Se to zimo bo konec. Pri nas vsi tako mislijo, Herr Standartenführer.«

»Najkasneje v dveh mesecih,« je s trdim glasom rekel Kellner.

»Se malo mesa, Standartenführer?« je vprašala Elsie.

»Ne, hvata, gnädige Frau... Saj veste, pri teh letih...«

In drobno se je nasmešnil:

»Človek mora paziti na linijo...«

»Oh, kaj ste se mladi, Standartenführer,« je prijazno rekla Elsie.

Obrnil se je proti oknu in pokazal svoj odlični profil.

»Prav imate,« je rekel z melanholičnim obrazom, »še sem mlad...«

In čez nekaj časa se je spet oglasil:

»Pa, da, vi, Lang? Kaj boste delali po vojni? Upajmo, da bo tudi taborišče nekoč konec.«

»Zaprositi nameravam, naj mi rajh podeli nekaj zemlje v Ostrauumu, Herr Standartenführer.«

»Moj soprog,« se je oglasila Elsie, »je bil namreč zakupnik pokovnika baronova von Jeseritzna na Pomeranskem. Malo vsa obdelovala zemljo in imela zrebčarno.«

»Da, da,« je rekel Kellner in ujel monokel v desnico, zraven pa me je pomenljivo pogledal. »Poljedelstvo! Konjli... Več želez imate v ognju, Lang!«

Obrnil se je proti oknu. Njegove poteze so postale plemenite in stroge.

»Zelo dobro, Lang, Reich bo potreboval kolone, ko bodo Slovani...«

Zamišljeno se je posmešnil.

»... Izginili, O, boste videli... Kako je že rekel reichsführer?... Nemški zgled pionirstva v Ostrauumu...«

»Sicer pa,« je dodal, »če se ne motim, je to rekel prav o vas.«

»Res?« je kliknila Elsie in oči so ji zažarele. »To da je rekel o mojem soprogu?«

»Seveda, gnädige Frau,« je rekel Kellner z vpludnim glasom, »zdi se mi, da je šlo prav za vašega soproga. Da, da, če natanko pomislim, sem o tem kar prepričan, Reichsführer zna dobro presoditi.«

»Oh,« je nadaljevala Elsie, »kar zadovoljna sem! Rudolf toliko gara! Tako vestno opravi vsako stvar!«

»Beži no, beži, Elsie,« sem rekel.

Kellner se je zasmejal, naju z razveznim pogledom pogledal enega za drugim in privzdignil svoje negovane roke:

»Človek je zares srečen, ko se znajde sredi prave nemške družine, gnädige Frau. Jaz sem namreč samic,« je nadaljeval z melanholičnim glasom. »Mi pač ni bilo namenjeno... Toda v Berlinu imam odlične oženjene prijatelje...«

Nalase je pretrgal sam svoj stavek. Vstali smo od mize in šli v salon na kavo. Kava je bila prava, Hageman jo je dobil iz Francije in en zavojček jo je poklonil Elsie.

»Čudovito!« je vzklilnil Kellner. »Tule v Auschwitzu pa res živite kakor ptički pod nebom! Taborišča na služba ima veliko prednosti... Samo če ne bi bilo...«

In našobil se je do zgražanja.

»... vse te umazanije.«

Zbrano je vrtel žličko v skodelici.

»Da, največja neveselost taborišč je umazanija! Davi, Lang, ko ste mi razkazali specialni postopek, sem si napravil to formulacijo. Vsi ti Zidje...«

Hitro sem rekel:

»Oprostite, Herr Standartenführer... Elsie, ali bi prinesla še nekaj likerja?«

Elsie me je začudeno pogledala, vstala in odšla v jedilnico, Kellner ni dvignil glave iznad skodelice. Se vedno je mešal z žličko, Elsie je pustila steklena vrata jedilnice napoli odprta.

»Kako umazani in grdi so!« je nadaljeval Kellner. »Opazoval sem jih, ko so stopali v plinško celico. Kakšen prizor! Kakšna golota! Predvsem ženske...«

Ves obupan sem ga prebadal z očmi, a ni dvignil glave.

»Pa otroci... sama kost in koža... tisti njihovi opičji obrazi... nič večji kakor moja pest... Kakšna anatomija! Da, pošastni so bili... Ko se je plin začel razširjati...«

Kaj je treba jesti po 40. letu?

Da bi čimdlje ohranili mladost, moramo po 40. letu, ko se dogajajo v našem telesu največje spremembe, posvetiti posebno pozornost dieti.

Pri vseh živalih je povprečna življenjska doba sedem do devetkrat daljša od otroštva. Potemakem bi moral človek živeti najmanj sto let. Toda tudi v deželah z najvišjo življenjsko ravniyo ljudje le redko ukačajo več kot 70 let.

Znanost je še daleč od tega, da bi odkrila, zakaj je tako. Toda sedaj vendarle znanja nekaj razumeti. Na splošno se vsi znanstveniki strinjajo, da je odgovor na to vprašanje v prehrani. Če bi uživali ustrezno hrano v ustrezni količini, bi živeli dlje in bi bili mnogo bolj zdravi, kot smo sedaj.

Pri večini ljudi se prične proces staranja okoli štiridesetega leta, ko nastajajo v telesu odlične spremembe. Menijo, da je največjemu številu teh sprememb vzrok nepravilni potek kemičnih procesov v telesnih celicah, do česar pride zaradi slabe prehranilne celice. Zaradi je torej napačna prehrana.

Kadar govorimo o slabi prehrani, laik navadno pomisli — na nezadostno prehrano. — Toda gre za napačno preprano, nepravilno sestavljeno in preobilo prehrano. Ljudje jedo vse preveč. To vodi do prevelike telesne teže. Prevelika telesna teža pa je v neposredni zvezi z različnimi boleznimi srca, visokim krvnim pritiskom in odtidvijo arterij.

prečvsem zaradi tega, ker je ta hrana precej draga, poleg tega pa jo je včasih težko žvečiti; to velja predvsem za tiste, ki imajo slabe zobe. Največ beljakovin je v mleku, mesu, perutnini, jajcih, ribah, siru, žolju in v orehih. Največ starejših ljudi ne dobiva dovolj kalcija, ki je neobhodno potreben za trdnost kosti. Kalcija je največ v mleku, siru, žolju in mandeljnih, nadejaj v zelenjavi, npr. v brovtu.

Starejši ljudje bi morali paziti tudi na to, da uživajo dovolj železa, le-to je neobhodno potrebno za ohranitev rdečih krvnih teles. Pomanjkanje železa v telesu povzroča anemijo, naglo utrujenost in zmanjšuje odpornost proti boleznim. Z železom je bogato predvsem meso, jetra, jajčni rumenjaki, žitarice, zelena povrtnina, posušene silve in marelice, suho grozdje in fige.

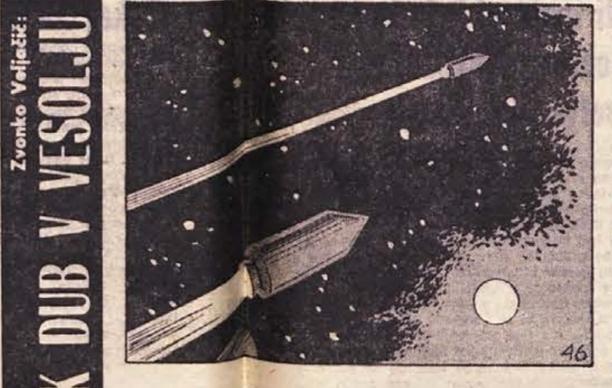
Starejši osebe morajo prav tako paziti na to, da dobijo teko dovolj vitaminov. Nekateri zdravniki priporočajo starejšim bolnikom kot dopolnilo naravnim vitaminom dnevno po eno do dve tabliceli multivitaminov.

Mnogi zdravniki prav tako priporočajo starejšim pacientom, da uživajo čim manj soli. Sol namreč povzroča željo, ta pa zopet uživanje prevelikih količin vode, ki obremenjuje srce.

Odtrelost arterij — tudi ta je posledica napačne prehrane — povzroča mnoge srčne bolezni. V dokaz navajajo znanstveniki, da ljudje v džungli, ki so v večini primerov vegetarijanci, sploh ne poznajo teh bolezni. Razen tega je znano, da je bilo v Evropi takoj po obeh zadnjih svetovnih vojnah izredno malo takih bolezni, ker je pri manjkovalo hrane.

Dr. Vera Wolker, članica ameriškega združenja dietetikov, svetuje starejšim ljudem naslednjo prehrano:

Okoli 200 gramov mleka dnevno; dvakrat dnevno nekaj subega mesa ali rib, perutnine in sira; po eno jajce na dan ali vsaj štiri jajca na teden razen v primeru, da

46. Kapetan »Sirius« je uravnaval raketo proti tej zvezdici in vključil motorje. Tudi njihova raketa je že odvrгла dva dela, tretji pa si je utiral pot v vesolje brez motorjev, ker ni bilo nevarnosti, da bi jih pritegnila težnost na Zemlji. — Ko so se približali »Vegie« na nekaj sto metrov, je kapetan postopoma zmanjšal hitrost »Siriusa«, dokler nista obe vesoljski ladji mirno leteli druga ob drugi.

47. »Pozdravljeni, fantje!« Kapetan »Sirius« je prek radio-telefonala poklical posadko »Vegee«. — »Zdravo!« so zastili v odgovor glas kapetana »Vegee«. »Kako ste potovali?« — »Odlično. Le novinarju je bilo malce slabo. Upam, da niste predelogo čakali?« — »Kje neki!« Se prehitro ste prišli. Pravkar smo hoteli piti čaj.« — »To bomo storili tudi mi,« so odgovorili s »Siriusa«. »Potem pa na delo!«

48. Duba so določili, da bo šel prvi iz svoje ladje in povele »Sirius« ter »Vegee«. Za to delo si je moral oblecí vesoljsko obleko. Nekoliko je podobna obleki potapljačev. Spominja na širok kovinski valj, ki pa se lahko upogiba na vse strani. Na valj pritrdijo čelado s steklom spredaj in ob straneh in človek lahko obrača glavo, kamor želi. To, kar je za njegovim hrbtom, pa vidi s pomočjo zrcala, podobnega tistim na avtomobilih.

Manj, toda bolj raznovrstne hrane!

Starejši ljudje potrebujejo manj kalorij kot mlajši. Nekateri »okovnjaki« menijo, da se maksimalna poraba po kalorijah konča okrog 25. leta, zato bi od tedaj dalje morali postopoma jesti manj, pri čemer bi bilo treba upoštevati dečo vsakega posameznika in energijo, potrebno za to delo.

Razen preobilne prehrane lahko napake, ki jih delajo ljudje po 40. letu glede prehrane, razdelimo v štiri skupine.

Starejši ljudje bi morali uživati čimveč beljakovinske hrane, kajti beljakovine so osnovna sestavina vseh živalskih tkiv. Beljakovine v nasprotju z drugimi sestavinami niso že v samem telesu, ampak jih mora telo vsak dan prejemati od zunaj.

Starejši ljudje ne uživajo dovolj beljakovinske hrane,

DEČEK DUB V VESOLJU

Zvonko Velješk:

46. Kapetan »Sirius« je uravnaval raketo proti tej zvezdici in vključil motorje. Tudi njihova raketa je že odvrгла dva dela, tretji pa si je utiral pot v vesolje brez motorjev, ker ni bilo nevarnosti, da bi jih pritegnila težnost na Zemlji. — Ko so se približali »Vegie« na nekaj sto metrov, je kapetan postopoma zmanjšal hitrost »Siriusa«, dokler nista obe vesoljski ladji mirno leteli druga ob drugi.

DOLENJSKE NOVICE

Vinska pokušnja v Novem mestu

Ulma (Klevez), vinorejske šole na Gmru, dr. Suppanovih dedičev, rudiča vina istih producentov kakor tudi Majzelovna trnina. Smoletov cviček itd. Kvalitetna vina iz države kletj žela so radi fine kakovosti in čistega okusa obilo hvale, osobito Dražičko belo vino ter Slapski rulanec in burgundec. Konstatirani moramo z veseljem, da so bila razstavljena vina vrednoma čista in finega okusa brez stranskih tujih okusov, in videli, da so producenti vrednoma napredovali v kletarstvu, kar je zelo hvalevredno.

Manj, toda bolj raznovrstne hrane!

Starejši ljudje potrebujejo manj kalorij kot mlajši. Nekateri »okovnjaki« menijo, da se maksimalna poraba po kalorijah konča okrog 25. leta, zato bi od tedaj dalje morali postopoma jesti manj, pri čemer bi bilo treba upoštevati dečo vsakega posameznika in energijo, potrebno za to delo.

Razen preobilne prehrane lahko napake, ki jih delajo ljudje po 40. letu glede prehrane, razdelimo v štiri skupine.

Starejši ljudje bi morali uživati čimveč beljakovinske hrane, kajti beljakovine so osnovna sestavina vseh živalskih tkiv. Beljakovine v nasprotju z drugimi sestavinami niso že v samem telesu, ampak jih mora telo vsak dan prejemati od zunaj.

Starejši ljudje ne uživajo dovolj beljakovinske hrane,

DOBIBI

Ko sta te dni na kolodvoru v Sheffieldu v Angliji trčila osebi in tovorni vlak, je iz hudo poškodovanega poštnega vagona padla velika denarna pošiljka (najmanj 500.000 funtov) drobiža vseh vrst. V trenutku je prihitela policija in pričela z lopatami metati kovance v košare za perilo. Rešili so nič manj kot 17 polnih košar drobiža.

Dom Vinka Padersiča pri Gospodični spet odprt

Planško društvo v Novem mestu sporoča vsem planincem in ljubiteljem planin, da bo v nedeljo, 26. aprila, spet odprto svoj planiški dom Vinka Padersiča pri Gospodični na Gorjancih. Tako bo po več mesecih ta priljubljena postojanka sredi košatih gozdov nad legendarnim studencem spet na voljo izletnikom in turistom.

OBISČITE RAZSTAVO LJUDSKIH ROČNIH IZDELKOV V BREŽICAH!

Koški in košare, kosarice in torbice iz vrbovega šibja in drugih materialov — prava paša za očke...

Tone Ožbolt:

NOČI MED MEDVEDI

Potem se je pričelo kroženje, brundanje, godranje in pihanje, trganje mesa in drobljenje kosti. Vzdušje na preži je postajalo napeto. Stanke se je čez čas nekoliko pomirilo in oddahnil. Tudi Robert je sprva nekoliko lovil sapo in šele po daljšem času odločil daljnogled. Presodil smo, da gre za medvedko z dvema mladičema. Medvedka je bila precej velika, siva. Kakor poveznjena omara se je vlekla okrog krmišča, pograbila kos mesa, grizla, drobila, ob vsakem šumu v grmovju in pasjem glasu v va si pa je postala zelo oprezna. Mladiči so trgali konja z vso silo, ne da bi se zmenili za karkoli. Enega smo ocenili na 80 do 100 kg, drugi pa je bil precej močnejši. Sodili smo, da je leto starejši. Manjši medved je bil pravi črtni, večjemu pa so se po glavi, vratu in zadnji plati v srebrni mesečni lesketale številne sive rese. Bil je siv kakor medvedka. Očitno je šlo za medvedko družino. Zategadelj se nisem mogel odločiti za strel. Čakali smo dalje in opazovali. V bližnjem grmovju je bilo silašit medvedje stopinje in selesenje bukovega listja. Računal sem, da bo izstopil star samotar, ki že štiri leta redno obiskuje krmišče in pravilno o njem, da ima 250 do 300 kg.

Ta orjak je v dolini Cabranke delal ljudem že precej preglavice. V Belici je čebelarju Sercarju oropal čebelnjak. Podobno je storil v vasi Mandlini pri čebelarju Erentu. Delavec Sercar iz Zurg je bežal pred njim v Cabranke. Kmetje so ga preganjali z nrljv, ko je lomil koruzo. Pregnal so ga z enega konca, na drugem koncu pa se je ustavljal in lomil dalje. Sledovi njegovih podpiatov in odtisi prstov kažejo, da gre za pravega orjaka. To je sklepali tudi po odpadkih.

Srebrni mesečev srp je lezel za Sveto goro, Orjaka, ki smo čakali nanj, ni bilo. Za odstrel katerega od medvedov pri krmišču se nisem mogel odločiti. Rad bi jih pregal, da bi dal prostor za obložen mizo drugel. Stegnil sem roko in vrzel jabolko

3

obhod, se približala vrecki, vrela kos mesa in nekoliko predi je zavladalo prijetno priganje. Stanke se je čutil smejal, oba sta imela žopne svobice in sta posevela. Medvedo so dvignili glave, potem pa so jeli naprej.

Okrog dve uri je trajala večerja. Šele ob našem glasnem in čušču so postali pozorni in se neneh nerodno odhlačeali v grmovje.

Drugi večer smo okrog 17. ure zopet zasedli prežo. Ni bilo treba dolgo čakati. Trije od prejšnjega večera znani medvedki so se zvrstili na krmišču. Zadnja polovica težkega konja, ki jo je medved pred dvema dnevnoma pred očmi čuvala stinca vrzel iz drevesa, je šla h kraju. Čuvaj je pravil, kako je medved splezal na drevo in pregriznil 7 mm debelo žico od električnega daljnogleda, potrgal jeklene žice okrog debela in vrzel mrhovino na tla. Mislili smo, da pretirava, toda ta večer smo se prepričali na lastne oči, da govori resnico.

Medvedki so obrabli ostanke večerje prejšnjega dne, drobili so kosti, obrabli konjsko kožo tako na čisto, da si človek še misliti ne more, se dvigali na zadnje noge, postavljali pokonci in stezali navzgor ob debelu, kjer je visela prednja polovica konja. Čez čas so medvedke tekuje jezilo navzgor, se oprlalo na veje in izza našle je pokukala množna črna glava, na kateri so se v mesečni lesketale dolge sive rese. Prednji del konja je bil obesen na močni vertigi za vrat nad 4 m od tal in medvedka se je lotila napornega dela. Grizla in trkala je veriga, konjski vrat in vejevje, na katerem je viselo meso, a zaman. Utrudi-

la se je in se počasi spustila navzdol po debelu, ga nekajkrat obšla, se postavila na zadnje noge, obšla konja z deblom vred, na vso moč vlekla na levo in desno, a brez uspeha. Čez čas je popustila. Nekaj ji ni šlo v račun. Pretaknila je orjaške šape, iz obnega izpusčila deblo in prijela konja. Dolgo je dvigala težko konjsko meso in ga skušala sneti z veje. Končno jo je minilo potrpljenje. Z vso silo je dvignila konja navzgor, sunkovito vlekla navzdol, menirala v levo in desno, naprej in nazaj, toda tudi tokrat zaman. Spoznala je, da ne opravi ničesar. Nato se je nekoliko oddahnila, zopet dvignila na zadnje noge, stegnila navzgor ob konju in ga pričela jesti. Drugi dan smo ugotovili, da je z gobcem segala nad 250 cm visoko.

Mesec onstran Cabranke se je bližal zatonu. Medtem je na gozdni porobek pripisal črni medved, a ni izstopil. Medvedka se je vrgla na tla, ostala dva sta jedla dalje, Robert je bil opozorjen, naj se pripravi na strel. Prvič v življenju je bil pomeril na največjo zver, kar jih živi v Evropi. Stanko ni trenil z očesom. Črna senca se je vrnila k pojedini, zopet je ležla pokonci,

Medved na vozu — seveda obhlajen...

s prednjimi tacami prišla za konja in oprezovala. Nekaj se ji je zdelo sumljivo. Robert je pomeril. Meril je v prsni koš. Edinstven primer streljati medveda v takšni pozici. Rezko je odjeknil strel in prekiniti nočni mir v dolini. Črna senca se je vrgla na tla in izginila med drevjem.

V grmovju so lomili medvedki. Zabokali je srnjak, ni pa smo še dolgo zaskrbljeni sedeli na preži...

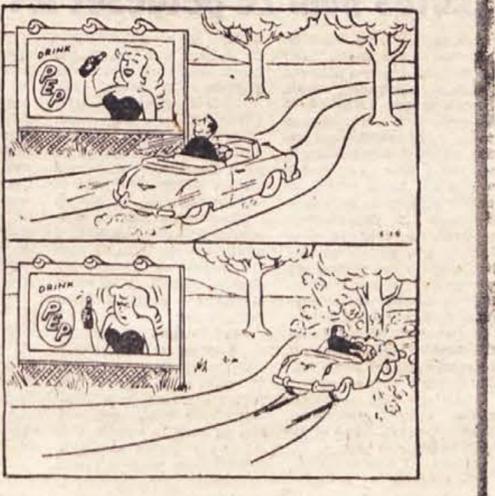
Na londonskem televizijskem stolpu so montirali velik radar, ki napoveduje vreme. Pravijo, da bo z novim radarjem (na vrhu stolpa) mogoče napovedati vreme, in sicer napesljivo 24 in več ur naprej. Televizijski stolp z radarjem je najvišja zgradba v Londonu, meri nekaj manj kot 300 metrov

Kosmatince so pripeljali v vas (v sredi lovec Tone Ožbolt)

Medved na vozu — seveda obhlajen...

BREZ BESED

Vizvozu še vedno znatne težave

V letošnjem marcu so industrijska podjetja v Kočevju dosegla v primerjavi z istim mesecem lani za 40,6 odstotka večjo vrednost proizvodnje, v prvih treh mesecih pa za 54,4 odstotka. Se pravi, da se je vrednost proizvodnje v prvem četrtletju letos dvignila od lanskega milijardo 293 milijonov din na milijardo 995 milijonov dinarjev. Največji porast so zabeležila naslednja podjetja: Itas — 117 odstotkov, Inkop — 60 odstotkov, kemična Melamin — 129 odstotkov, Inles — 44 odstotkov, Tekstilana 8 odstotkov in CZP Kočevski tisk 4 odstotke.

Fakturirana realizacija je v primerjavi z istim obdobjem lanskega leta večja za 43,4 odstotka (od milijarde 306 milijonov din na milijardo 873 milij. din), po podjetjih pa je opazen najvišji porast takole: Itas — 120,4 odstotka,

Melamin — 58,5 odstotka, Rudnik — 20,4 odstotka, Inkop — 37,2 odstotka, Inles (obrat Kočevje in Podpreska) — 14,5 odstotka, Tekstilana — 18,8 odstotka in Kočevski tisk 4,1 odstotka. V tem času

KOČEVSKÉ NOVICE

je bil dosežen plan vnovčene realizacije z 21,1 odstotka, in sicer pri Itasu 27,7 odstotka, Inkopu 27,6 odstotka, Tekstilani 26,4 odstotka, Kočevskem tisku 25,2 odstotka in pri Melamin 8,8 odstotka.

V prvih treh mesecih leta so kočevska podjetja izvozila za 72 odstotkov več kot v istem času lanskega leta (plan izvoza — 2.081.527 ameriških

dolarjev), vendar so dosegli le 18,3 odstotka letošnjega izvoznega plana. Industrijska podjetja bodo morala izvoziti za milijon 388.481 dolarjev izdelkov, v prvem četrtletju pa so realizirala le 17,4 odstotka plana (241.525 dolarjev). Od 220.000 dolarjev plana ni Itas izvozil še nič, Inles in Inkop sta četrtletni plan prekoračila (33,2 odstotka — 210.378 dolarjev oziroma 25,5 odstotka — 14.144 dolarjev). Melamin je izvozil za 17.003 dol. — 3,5 odstotka. Razen tega izvažata še KGP — 17,4 odstotka (60.309 dol.) in Avto — 21,2 odstotka (72.096 dolarjev).

V prvem četrtletju se je v primerjavi z istim obdobjem lani povečalo število zaposlenih v industriji za 7 odstotkov, povprečni osebni dohodek na enega zaposlenega pa je bil v prvih dveh mesecih za 26,2 odstotka večji kot januarja in februarja lani (od 29.964 din lani na 37.823 letos).

Kočevska dolina ima precej sadjarskih predelov, posebno v Kolpski in Poljanski dolini, kjer opravljajo čebele svojo glavno nalogo — opravevanje. Na področju čebelarstva je bilo v zadnjih letih več reorganizacij. Iz čebelarstev družin so bili ustanovljeni odseki pri KZ, ki pa so razpadli, čebelarji pa so neorganizirano čebelarili. Lani je bila v Kočevju ponovno ustanovljena čebelarstva družina, ki je organizirala več

Tudi čebelarstvo napreduje

poučnih predavanj, razen tega pa si je tudi občinski veterinarski inšpektor zelo prizadeval pri zatiranju čebeljih bolezní. Letos bo treba vsa to dejavnost še poglobiti. Videli smo že nekaj zanimivih inozemskih filmov o čebelarstvu, pred kratkim pa so na občnem zboru v Ribnici predvajali domači film iz tega področja.

Povsod v svetu smatrajo čebelarstvo za važno gospodarsko panogo, to spoznanje pa k nam le počasi prodira. To je pokazal tudi občni zbor čebelarjev v Ribnici. Videti je, da nismo znali najti poti, da bi širok krog ljudi bolj zainteresirali za naše delo, po drugi strani pa so odgovorni organi za kmetijstvo pri občinski skupščini pokazali premalo zanimanja. Razočarani smo bili, ko nihče od njih kljub vabilu ni prišel na občni zbor čebelarjev.

V letošnjem letu namerava družina popisati vsa čebelarstva v občini in organizirati čimveč čebelarjev. Upamo, da bodo naše napore razumele tudi druge organizacije in da nam bodo pri tem pomagale. Sedemletni občinski plan jasno kaže koristi kmetijstva od čebelarstva, zato upravičeno pričakujemo tudi prispevek iz sklada za pospeševanje kmetijstva.

Upamo, da bodo vendarle uspešno prebrodili vse začetne težave in da bomo prihodnje leto že lahko pomislili na organizacijo čebelarstva društva z več družinami v občini. Številni čebeljih družin bomo prilagajali potrebam kmetijstva.

Rajko Jenko

Zamuda na poljih

Dolgotrajna zima je tudi v ribniških vaseh zavlekla pomladanska dela na polju. Sedaj pa hitre kmetovalci z oranjem, sejanjem in sajenjem. Če bo vreme ugodno, bodo zamujeno kmalu nadoknadili. Ozimna je na splošno kar dobro prezimila.

Kočevje: le še 3 brez statutov

Do 9. aprila, ko naj bi bili sprejeti statuti občin in delovnih organizacij in zavodov, je občinska statutarna komisija v Kočevju prejela v pregled 35 statutov, v občini pa je 38 delovnih organizacij in zavodov, ki bi morali izdelati statute. Statutov dotlej niso posredovali komisiji le obrtno podjetje Oprema, Cevljarstvo in Računovodski biro. Zakasnitvi je vzrok prešibka kadrovska zasedba. Tudi te tri organizacije bodo predložile osnutke statutov v obravnavo še ta mesec, ker jim bo občinska komisija pri delu pomagala z nasveti.

O vseh predloženih statutih je komisija že razpravljala in jih polovico dala v razpravo občinski skupščini, o ostalih pa bosta oba

zborna skupščina razpravljala na seji konec meseca. Obrtniki so na tej seji menili, naj bi skupščina sprejela tudi izdelavo in sprejemanje ostalih samoupravnih aktov, ki jih predvidevajo statuti.

V statutih delovnih organizacij je še več pomanjklivosti, ker so hiteli pri izdelavi, predvsem zadnja dva meseca. Tako je pomanjkljivo obdelana začetna mladina, žena, mater in invalidov, večina niso urejali skrajšanega delovnega časa ipd.

Do 9. aprila je dokončno sprejelo statute enajst delovnih organizacij. Po mnenju komisije so posebno dobri statuti Avta, KGP, Rudnika, Tekstilane, Melamina, Itasa in Inkopa.

Nujno: pokopališče v Kočevju

Dosedanje pokopališčne površine v Kočevju so za mesto in bližnjo okolico že docela izkoriščene, zato bi bila najnagrada gradnja novega pokopališča, ker na razširitev sedanjega pokopališča zaradi razvoja mesta in Trate ni moč misliti. Že 1961. leta so pričeli z etapno gradnjo, vendar tak drobnjakarski način gradnje niti iz finančnih razlogov ni umesten; letos bi bilo vsaj treba končati prvo fazo, ki bo omogočila uporabo pokopališča, kasneje pa bi ga dogradili do konca.

Investicijski program za prvo etapo (zunanj ureditev, pokopališčna uprava in ena mrliška vežica), ki naj bi bila končana letos, znaša 25 milijonov din. Z izgradnjo druge etape (dve mrliški vežici, skupne javne sanitarije in dokončna prostorska in vrtnarska ureditev pokopališča) bi pričeli v skladu z nastajajočimi potrebami v perspektivi 20 let.

Novo kočevsko pokopališče

bo obsegalo 6,1 ha in bo v bližini mesta ob Črnomaljski cesti. V zaključni fazi je preračunano na gravitacijski okoliš 10.000 prebivalcev. Na osnovni analizi iz leta 1961 bi veljala gradnja pokopališča nekaj nad 56 milijonov, k čemur pa je treba priložiti vsaj še 20 odst. (nove cene gradbenih storitev in materiala).

Za 1. maj kres na Mestnem vrhu

Kakor vsako leto bodo kočevski taborniki v dnešni pred prvim majem krenili na tradicionalni izlet. Preteklo leto so bili v Rogu (Baza 20, bolnišnica Joščendol), letos pa se bodo 25., 26., in 27. aprila mudili na pobočju Stojne. Večer pred delavskim praznikom bodo na Mestnem vrhu nad Kočevjem zakurili velik kres.

Kočevska mladina se sedaj vestno pripravlja na praznovanje 25. maja, dneva mladosti.

Proučiti smernice in se učiti iz napak

V kočevski občini je že sedaj živahna predkongresna dejavnost, posebno razgibanost pa bo v naslednjih mesecih. Na zadnji seji občinskega komiteja Zveze komunistov so o tem veliko govorili in sprejeli program dela do občinske konference, ki bo predvidoma junija.

Predvsem so sklenili, da mora sleherni komunist temeljito spoznati predkongresne smernice, ki so jih sprejeli na 6. plenumu CK ZKJ, toda ne le spoznati, ampak jih tudi konkretizirati na domačih primerih in se iz napak s svojega področja učiti. O tem je tekla beseda tudi na sestanku s sekretarji osnovnih organizacij, ko so se med drugim pogovorili tudi o pripravah na letno konferenco OO, ki bodo končane do 20. maja in na katerih naj bi razpravljali predvsem o najaktualnejših problemih proizvodnje, skrajšanem delovnem času, organizaciji dela, vlogi in utrjevanju ekonomskih enot, uvažanju več delovnih izmen, osebnih dohodkov itd., skratka o vsem, o čemer je govora o Smernicah in kar je v neposredni zvezi z dobrim gospodarjenjem v delovnih organizacijah.

Predvidena so tudi štiri sektorska posvetovanja komunistov, in sicer za Kočevje z bližnjo okolico, Banja loko in Faro, Drago ter Kočevsko Reko. Maja se bo sestal še aktiv komunistov iz gospodarstva, kjer bodo

razpravljali o vprašanih proizvodnje, razen tega pa se bodo sestali tudi komunisti iz družbenih služb, krajevnih organizacij Socialistične zveze, krajevnih skupnosti itd. Osnovne organizacije naj za svoje konference pripravijo temeljite analize in potem tudi izhajajo iz njih. Analize naj tudi vsebujejo aktivnost komunistov na vseh področjih življenja. Po-

svod, najsi bo to na konferencah OO, aktivnih ali drugih razpravah, pa naj prevladujejo razgovori o delavskem samoupravljanju, njegovi uveljavitvi in nadaljnji krepitvi, razgovori o človeku-proizvajalcu in upravljavcu, se pravi o človeku v naši socialistični družbi in njegovi vlogi pri nadaljnji krepitvi socialističnih odnosov. (fg)

Občinska skupščina Kočevje in telesna kultura

V Kočevju je razgiban športni center, a še bolj se je razvilo razpravljanje o telesni kulturi na sploh pri predelovanju in sprejemanju občinskega statuta in po priporočilih prosvetno-kulturnega zbora skupščine SR Slovenije. Vse to je vplivalo, da bodo na prihodnji seji občinske skupščine v posebni točki obravnavali poročila o stanju in problemih telesne kulture v občini.

To je prvič v Kočevju, da bo tako važen in obširen družbeni organ posvetil skoraj ves svoj dne-

ni red telesni kulturi. Vsi se na ta dan najresneje pripravljajo. Po novih, že sprejetih statutih ima sedaj občinska skupščina Kočevje ločen in samostojen svet za telesno kulturo, ki bo še dal poročila na omenjeni seji. Namen seje bo preveriti, da omeni dosedanje stanje, razvoj in probleme na področju telesne kulture v občini, da izoblikuje pota za njeno usklajevanje z dosedajšnjim razvojem in gospodarskega razvoja v občini ter da predvidi in sprejme ustrezne ukrepe, ki bodo zagotovili njen nadaljnji in hitrejši razvoj. Obravnavali pa bodo tudi finančno-materialna vprašanja.

Na isti seji bodo obravnavali kulturno problematiko v občini. A. A.

Matični urad Kočevje

Od 9. do 17. aprila so rodile: Dragica Kapš iz Kočevja — Romanca; Danica Bregar iz Mlake — Cvetko; Nada Goljuž iz Salke vasi — Romana; Anka Zvirac iz Borovca — Mojca. — V Ljubljani so rodile: Marija Šubic, uslužbenka iz Kočevja — Marto; Marija Mrvar iz Kočevja — Marjo.

Poročili so se: Franc Simončič, šofer iz Mozija, in Jožica Leskovec, kuharica iz Kočevja; Anton Ho, trgovski pomočnik iz Kočevja, in Kristina Debeljak, trgovska pomočnica iz Mahovnika. Smrti ni bilo.

Letos bo kruševski Hvilski kombinat »22. Julija« izvozil blizu 3000 ton presnega in konzerviranega mesa. V prvih dveh mesecih in pol je kombinat že izvozil nad 360 ton, sklenil pa je tudi pogodbe za izvoz govejega in svinjskega mesa ter mesnih konzerv v Anglijo, Italijo, Grčijo in Sovjetsko zvezo. Vrednost izvoza bo znašala okoli 2 milijardi dinarjev.

„Letos bom že petdeset let tiskar...“

»Če naj bo človek resnično kulturen, mora brati, brati knjige vsak dan vsaj pol ure, je dejal upokojeni strojni stavec France CANKAR iz Kočevja. Vedno živahnega in vedno v kaj zamišljenega, pri tem pa izredno pozornega za vse okrog sebe skoro vsakdo v Kočevju dobro pozna, ne morda po tem, da je brat literarnega in umetnostnega zgodovinarja Izidorja Cankarja in bratranec Ivana Cankarja, pač pa po njegovi pripravljenosti pomagati vsakomur in povsod. Ko sem ga obiskal, nisva govorila le o njegovih spominih na velikega bratranca in brata, pač pa o vsemogočem in po malem o vsaki stvari.

Lani ste bili vodja in mentor v kočevskem klubu. Kako si zamišljate klubsko življenje?

Klub je osnova kulture,

uspešno pa bo lahko delal le ob podpori vseh drugih kulturnih institucij (dramatika, glasbena šola, pevski zbor, lutkovni oder, razstave ipd.). Vse to v Kočevju imamo, treba je le neprisljano, spontano združiti sile. Pogoj za to pa je človek, ki bo znal organizirati kulturno življenje in sodelovanje vseh teh skupin v klubu. Klub namreč ni le prostor s šahom, časopisi in morda televizorjem. Ne smemo pozabiti na kulturno poslanstvo muzeja, ki bi moral organizirati stalne tematske razstave itd.

Vaš konjiček?

Bolje bi bilo govoriti o konjičkih, kajti zame je vsaka stvar, ki jo počnem, konjiček, se pravi, če mislimo kulturo ob strani, vse, najbolj pa narava, turizem, hribovi, gozdovi in kar je v njih, podzemeljske jame. Z veliko

ljubeznijo sem tri leta »pestoval« razvaline gradu Fridrihštajn nad Kočevjem, letos se bom spravil nad zane-marjeni Kostel, najstarejši grad na Kočevskem. Lani so napravili podrobne načrte Fridrihštajna, gradu, kjer je menda preživel Friderik Celjske medene mesece z Veroniko Deseniško, oba kraja pa bosta, ko bosta urejena, vabljivi točki za turiste. Letos bi bilo dobro tudi urediti Eleonorino jamo in še marsikaj.

Letos bo minilo že petdeset let, kar je štirinajstletni France Cankar postal tiskarski delavec. V teh letih se je to delo zjedlo globoko vanj in se še zdaj, kljub pokojju, ne more odtrgati od njega; kadarkoli je potrebno, prisloži rad na pomoč v Kočevski tisk.

Pisal sem vse življenje,

»Ob mladini se kar pomladim...« pravi tovariš France Cankar

toda vedno bolj zase; nisem imel poguma, da bi se v čemerkoli, v tem pa sploh ne, enačil z Ivanom in Izidorjem... Bil pa je vedno tam, kjer se je snovala kultura. Že od 1925. leta je svobodno sodeloval je s Kreftom, Seliškarjem, pokojnim Moškri-

čem v Dobrunjah kot režiser, pisal igrice. Zdal zbira in urejuje zapuščino pesnika-revolucionarja grafika Jožeta Moškriča (v počastitev Kočevskega zbora je lani izšla pri Kočevskem tisku drobna knjižica Moškričevih pesmi in redakcija F. Cankarja). »Cankarji«, pravi, »čeprav preprosti, so vedno radi brali, bili blizu kulture. Ta cankarjevska žilica je tudi v meni močna, ni zatajila... Kar pa zadeva konjička, bi jih lahko še in še naštevati. Penzionist namreč, ki noče samo jesti, piti in spati, mora delati tudi kaj drugega, kar ga razvedri, sprosti, mu vrne moč. Zase vem, da se tedaj, ko sem v naravi, znebim lepega števila let, če pa je okrog mene še mladina (v klubu sem najbolj užival v delu z najmlajšimi obiskovalci), se še sam močno pomladim.

Kak spomin na Ivana Cankarja?

Rodil sem se in preživel mladost v Šidu v Sremu Za

Ivana sem slišal že prej, spoznal pa sem ga 1908. leta, ko je prišel k nam. To je bil dogodek, saj so ga Hrvatje sprejeli z velikimi častmi. Najbolj pa sem ga spoznal potem v Ljubljani, kjer sem delal v tiskarni in sem mu na Rožnik nosil kratčne oddise njegovih del. Spominjam se, kako smo bratje hodili k njemu na obisk, se z njim pogovarjali, on pa nas je v bližnji gostilni pogostil z malinovcem ali podobnim. Ko sem v tiskarni stavil njegove Podobe iz sanj (moje prvo večje delo). »Na, to boš pa ti postavil, kd si njegov sorodnik.« so mi dejali, mi je brat Izidor dejal: »Pazi na rokopiše da ga ne boš popakal!« Klub vsej pozornosti je bil le malo zamazan. Ivan je bil zelo dober človek. Ko sem prebrl njegova dela, sem še podrobneje spoznaval njegovo Kancan na Vrhniki, revščino in skrbi matere da bi preskrbela otroke.

F. Grivec

Odkrito nastopiti proti vsem nepravilnostim

Zadnja seja občinskega komiteja ZK Ribnica je bila posvečena dvema pomembnim vprašanjem, ki sta med seboj sicer tesno povezana, to je organizaciji predkongresne aktivnosti in analizi nekaterih notranjih problemov ZK v občini. Predkongresna dejavnost bo v glavnem potekala po smernicah, ki jih je nakazal CK ZK. Prva problematika, zajeta v smernicah, in položaj na terenu narekuje, da bo treba iti z razpravami navzven iz osnovnih organizacij, na delo po aktivnih in skupinah. Na vseh teh sestankih bo treba brez dvoma posvetiti veliko časa notranjim problemom Zveze komunistov. Razprave naj bi se odvijale po naslednjih aktivih: aktiv komunistov, ki delajo v občinskem in krajevnih odborih SZDL, aktiv, ki delajo v odborih sindikalnih podružnic in v ObSS, aktiv mladih komunistov, aktiv komunistov, ki delajo v organizacijah borcev NOV, aktiv prosvetnih delavcev, staršev in drugih, ki so odgovorni za socialistično vzgojo mladine, aktiv gospodarstvenikov ter aktiv odbornikov Obs, članov svetov in uslužbencev občinske uprave. Če bo potrebno, bodo organizirane še druge skupne aktivnosti, ki bodo proučevali določene probleme, kot n. pr. vprašanje investicijske politike v občini, kadrovska politika ipd.

Veliko pozornost bo treba posvetiti tudi družbenim službam in družbenemu standardu, zato bodo posebna posvetovanja skupin s področja praznovanja, zdravstva, telesne vzgoje, socialnega varstva itd. Vsa ta posvetovanja seveda ne smejo biti namenjena sama sebi, ampak odkrivanju

in odpravljanju številnih napak v našem življenju in delu, stališča s teh razgovorov pa naj postanejo pomemben faktor v našem delu. Na vseh predkongresnih razgovorih komunistov je treba s komunistom značilno odkritostjo in zavzetostjo spregovoriti o vseh naših napakah in o težavah v samoupravljanju, skrbi za dvig življenjskega standarda, o odnosih v delovnih organizacijah, odnosih komunistov do izvajanja sklepov, kadrih, produktivnosti itd.

Na primeru dveh osnovnih organizacij ZK (v Kovinskem in LIO) so člani komiteja spregovorili o nekaterih notranjih problemih ZK v občini. V Kovinskem se je namreč v zadnjih dveh letih število članov ZK zmanjšalo od 16 na 6, 20 članov OO pa je bilo v tem času izključenih ali pa so kako drugače zapustili organizacijo. Vzrok za to verjetno ni le kampanjsko sprejemanje v preteklosti.

Iz zapisnikov zadnjih treh let je razvidno, da je bilo večkrat na dnevnem redu vprašanje odnosov v podjetju, odnosov vodilnih do de-

lavcev itd. Pri tem osnovna organizacija nikdar ni prišla do konkretnih in jasnih sklepov zaradi česar so se problemi ponavljali. Aktualno je vprašanje mojstrske miselnosti in medznih odnosov. Opaziti je, da se OO preveč zapira vase in nima dovolj kontakta z ostalimi člani kolektiva.

Fluktuacija članov ZK je precejšnja tudi v obratu Inlesa v Ribnici. Sekretar Obk Lojze Petek je opozoril na šibko borbo mnenj v osnovni organizaciji, zaradi česar komunisti ne pridejo do enotnih stališč, oz. je enotnost navidezna kot rezultat neodločnosti in načelnosti. Komu-

REŠETO

nisti ne razpravljajo o problemih takoj, ko nastajajo, ampak šele tedaj, ko se razraščajo. Premalo pozornosti so posvetili tudi odgovornosti delavcev in uslužbencev, kar je tu še posebno aktualno.

Veliko je problemov, ki jih osnovne organizacije lahko same rešijo, ne da bi moral posredovati komite (čeprav

se posamezniki najraje zatekajo k sekretarju ali predsedniku skupščine), potrebna je le večja zavzetost in zavest družbene odgovornosti. Čas za to je morda nadvse primeren prav sedaj, v predkongresni aktivnosti, kar pa naj bi ne postalo praksa. Tako bi morali delati vedno, na vsakem koraku, ob vsakem porajajočem se, pa čeprav še tako majhnem problemu, ki pa se lahko razraščajo v velikega. Komite je o problemih teh dveh delovnih organizacij razpravljal predvsem zato, da bi na konkretnih primerih pokazal, kako je treba reševati posamezne primere, ki so, bolj ali manj podobni, povsod. Kadar govorimo o napakah, zelo radi načelno razpravljamo, o nečem, kar naj bi bilo morda značilno, kar naj bi se morda dogajalo ali pa tudi ne, kadar pa pridemo h konkretnim primerom, zlezemo vase in si ne upamo več odgovoriti tako odkrito. Morda tiči prav v tem grmu zajec, da se nekateri komunisti, ki bi morali nastopiti odkrito in ostro, boje »zamere« ali »posledice« na delovnem mestu —?

Na vrsti so statuti krajevnih skupnosti

Za občinskimi statuti in in statuti gospodarskih organizacij so sedaj na vrsti statuti krajevnih skupnosti.

Kakor drugje se tudi v Ribnici, kjer deluje že nekaj let stanovanjska skupnost, pripravljajo na izdelavo statuta krajevnih skupnosti. Precej gradiva imajo že zbrana in osnutek nakazuje glavne oblike statuta. Ko govori o delokrogu in nalogah

krajevnih skupnosti, pravi, da je naloga skupnosti za organizacijo in razvoj dejavnosti za pomoč občanov, skrb za šolske in predšolske otroke. Skupnost razpravlja o socialnih problemih občanov, po svojih organih pa predlaga ukrepe organom občinske skupščine, organizaciji RK in Zdravstvenemu zavodu. Organizira skrbništvo, razne oblike dnevnega varstva in podobno.

Skupnost organizira in sodeluje pri organizaciji servisov, kot so: družbena prehrana, servis za pomoč gospo-

dinstvu šiviljski in krojaški servis in druge servise, ki neposredno služijo občanom.

Osnutek nadalje govori o skrbi za vzdrževanje stanovanjskega fonda, vzdrževanju in gradnji komunalnih objektov, urbanizaciji naselij o javnih tribunah, na katerih občani razpravljajo o gospodarskih in drugih družbenih zadevah ter dajejo svoja mnenja.

To je le nekaj povzetkov iz osnutka statuta, ki podrobno obravnava delo, naloge in dolžnosti krajevnih skupnosti in sveta skupnosti ter vloga občana v skupnosti. Ze iz navedenega je razvidno, da prezema krajevna skupnost kot organ družbenega opravljanja odgovorne naloge.

Prvo tromesečje v Ribnici

Največji uspeh v prvih treh mesecih leta je doseglo Zično tkalstvo iz Sodražice, kjer so izpolnili že 32% letnega plana (plan 154 milijonov, dosegli 49 milijonov). Inles je od treh milijard 377 milijonov plana dosegel 21% (700 milijonov, lani v istem času 505 mil.), Kovin. pod. od 360 milijonov plana 27% (96 milijonov), trgovsko podjetje Jelka od 900 milijonov 23% (224 milijonov), gostinsko podjetje 20% plana (25 milijonov), Gradbenik od plana 300 milijonov 10%, Opekarna 2.867.000 din (plan 65 milijonov), KZ Ribnica 26,6% plana (570 milijonov) in KZ Loški potok od 45 milijonov plana 11 milijona realizacije.

RIBNICA: mesnica v združnem domu?

Razprave o ureditvi sodobne prodajalne mesa v ribniškem združnem domu (v prostorih, kjer nad vhodom piše »Mleko« in »Odkupci«) se vlečejo prav gotovo že nekaj let, prav toliko časa tudi priprave na uresničitev sicer utemeljene želje potrošnikov. Pri tem pa tudi ostaja in potrošniki, ki še vedno kupujejo meso v popolnoma zastaralih mesnicah, se tolažijo z mislijo, da »bo že«. V novih prostorih bi prav lahko (z minimalnimi sredstvi) uredili higienično nonstop prodajalno meso, v ozadju pa dobro hladilnico. Pri tem niso potrebna prevelika sredstva, tudi poguma ni treba veliko, gre le za zadovoljitev potrošnikov in higienskih predpisov. Morda le še vprašanje zadrugi: kdaj na napočil čas za rojstvo te mesarije?

Po turističnih poteh Ribniške doline

Bližajo se prvomajski prazniki in z njimi čas izletov. Ali ste se že odločili, kje boste preživeli praznike?

Ribniška dolina ni znana samo po suhi robi in spominkih, temveč tudi po prirodnih lepotah. Ribnica, gospodarsko in kulturno središče doline, je z novo cesto postala vse bolj privlačna za turiste. Od tu ni daleč do doma na Travnici, kamor radi zahajajo številni obiskovalci. Travnogorski gozdovi nudijo vsakemu obiskovalcu mir, višinski zrak, zdravje. Lovci imajo tu gori pravi eldorado.

Kake tri kilometre od Ortnega pelje zložna pot skozi vasi Velike Poljane, Zuko in Vrh prek senožeti na vrh hriba — Grnado. Tam je lep turistični dom s prelepim razgledom po Ribniški in Dobropoljski dolini, proti Suhu krajini in Ljubljani do zasneženih Kamniških Alp.

Naj vas opozorimo še na idilična Slemena, ki so bila znana turistom še pred vojno, nadalje na Jelenov žleb, znan iz zgodovine NOB, prvo jamarško kočjo v Sloveniji

pri Francetovi jami, pa na lovske kočje na pobočju Male in Velike gore. Pod vzhodnim Boncarja v Sodraški dolini je prelep slap, domačini mu pravijo Kadice, ki obiskovalcem nudi enkratno doživetje. Tu je edinstvena

flora. Svoje domovanje imajo tudi gamsi. Našteli smo le nekaj zanimivosti in turističnih točk, ki si jih je vredno ogledati v Ribniški dolini. Izbire je dovolj!

Karel Oražem

Ribnica je dobila ulice

Občinska skupščina Ribnica je na zadnji seji med drugim sprejela tudi predlog za imenovanje ulic in trgov v naseljih Ribnica, Gorenja vas in delno Hrovača (Mala). Predlog za imena ulic in trgov je bil dalj časa v razpravi, o nekaterih spornih primerih pa je odločila skupščina. Ulice in trgi bodo pričeli veljati kmalu po uradni odobritvi oz. tedaj, ko bodo pripravljene nove napisane table. In kje bodo poslej stanovali Ribničanje?

Od banke do konca Gorenje vasi bo poslej Gorenjska cesta, proti železniški postaji (od delavske univerze) bo, kakor doslej, Kolodvorska ulica, Glavni trg pa od delavske univerze do stavbe PLM (prejšnji predlog Ulica 28. marca).

Nova ulica od pošte mimo stolpčev pri Prijateljstvu ulica, od gasilnega doma mimo Inlesa do Hrovače pa Partizanska cesta. Ulica od osnovne šole proti Gorenji vasi bo Solska ulica, Struška ulica od Samopostrežbe do Inlesa, Vrvarska pot od stavbe OBS do Pakiža ob Bitrici, ob križišču pri DU prek mostu do Velike Mlake pa bo Urbanova ulica. Ob Bistrici od tržnice do zadruškega doma bo Gallusova nabrežje, Vrvarska cesta od PLM od Hrovače (mimo vrtnarije), sedanji Pungrt bo Ljubljanska cesta (tu je predvidena nova vpadnica v Ribnico), od gostilne Ugar prek mostu in mimo vojašnice bo Cesta na Ugar. Velika Mlaka se imenuje Opekarniška ulica, od čevljarja Češarka navzgor ob Bistrici bo Colnarska ulica, Kurirska pot pa od Burgerja proti Trčku (prejšnji predlog Glinška pot. Mala Mlaka je Grajska pot, Ulica talcev cesta za kasarnami (Tičja gasa), Šeškova ulica pa od PLM mimo kasarne proti Goriči vasi, vključno Malo Hrovačo.

Naselji onstran železnice sta pri Kovinskem podjetju Lepovče, pri Gorenji vasi (Gorenjske Lepovče) pa, po odločitvi prebivalcev, Hoste.

SAMOPRISPEVEK

Zadnji zbori volivcev v Ribnici, ko so volivci obravnavali predlog družbenega plana za letošnje leto, so bili zelo slabo obiskani, slabše kot v drugih krajih. Ne le da občani, ki se zborov niso udeležili, niso dali nobenih pripomb k predvidevanjem o družbenem in gospodarskem razvoju njihovega kraja in celotne občine, ampak niso niti spoznali številnih nalog, ki čakajo vse občane, prav tako tudi nje.

Clovek dobi vtis, da jih ne zanima razvoj kraja, da vse to rade volje prepuščajo občini in občinskemu organu. Krajevni faktorji, kakor bi morali biti v tem pred občinskimi organi, ostajajo nekje ob strani, zadržani. Tak odnos pa ni v skladu s prizadevanji in načinom dela občanov v številnih drugih krajih, kjer so doslej že veliko žrtvovali za urejanje skupnih potreb; niso čakali na občinska sredstva, vedoč, da jih je malo. Občani v Loškem potoku in Sodražici so veliko prispevali za gradnjo zdravstvenih postaj, Slemenci gradijo vodovod, v Dolenji vasi in Prigorici so asfaltirali ceste, v Lipovcu napolnili vodovod, v več krajih so vaščani kupili nove motorne brigalnice itd. Občani v drugih krajih so na zborih volivcev opozorili, naj bi tudi v Ribnici, čeprav je središče občine, uredili kakšno stvar s samoprispevkom. Pobudnika za take akcije bi morala biti svet krajevnih skupnosti in krajevna organizacija Socialistične zveze. Pri gradnji kopalnice v Ribnici bi npr. lahko sodelovali poleg občanov iz Ribnice tudi ljudje iz bližnjih naselij, ker bi kopalnice koristile enim in drugim. Pri urejanju in vzdrževanju športnih objektov bi lahko sodelovala predvsem mladina iz Ribnice in neposredne okolice. Del sredstev za to je že zagotovljen v skladu za telesno kulturo. Osnutek občinskega statuta pravi, da pri gradnji in vzdrževanju telesnozgodovinskih objektov sodelujejo s svojimi sredstvi in delom tudi občani, ne le občina. Itd. ...

Za olepšavo mesta ne skrbi le Komunalna, ampak tudi hišni sveti in lastniki hiš. Brez dvoma je lepo urejena okolica hiš v ponos kraju, pričevalo ljudi, ki živijo tam. To pa ni le glavna ulica, tudi druge, stranske.

Krajevna organizacija Socialistične zveze je doslej marsikaj prepuščala svetu stanovanjske skupnosti ali (in predvsem) občinskemu organu. S tem je v osnovi zanemarila skrb za razvijanje odgovornosti občanov za sodelovanje pri zadovoljevanju skupnih potreb. Tudi občinski statut, čeprav je o tem v njem precej besed, ne bo mogel vzbuditi med občani ustvarjalnih težnj, če ne bodo krajevni čimtelji sistematičneje usmerjali in usklajevali potreb in želja ljudi. Če ne bodo oni pobudniki akcij... Če bodo mislili, da so za to odgovorni občinski organi... Če...

Za preživele borce naj skrbi vsa družba

(Nadaljevanje s 1. strani) in poznanstva, so poudarili delegati. Marsikak pereč socialni problem družine borca bi bil rešen že s tem, če bi njegov otrok dobil štipendijo. To je razumljivo, če upoštevamo, da nekdo, ki zasluži 30 tisočakov na mesec, težko odrine za šolanje enega otroka 15 tisoč dinarjev. V razpravi se je izkristaliziralo stališče, da je treba pri zagotavljanju štipendij otrok borcev iskati podporo družbenih organizacij in pristojnih organov v delovnih organizacijah. Praksa kaže, da o tem, kdo bo dobil štipendijo, največkrat odločajo neodgovorni administrativni uslužbenci. Opozorili so tudi na to, da bi lahko mnogi naši otroci dobili štipendije v delovnih organizacijah iz drugih področij Slovenije, pa tudi razpisov za razne šole v JLA ne gre zamaževati. Organizacija bo zato skušala v zadevi štipendiranja navezati stike tudi z delovnimi organizacijami od drugod.

V razpravi o pokojninah, upokojevanju in o zaposlovanju borcev so diskutantje ugotovili, da je obstoječa zakonodaja močno pomanjkljiva. 80. člen, ki zagotavlja pokojnino borcem brez delovne dobe, je za naše področje pretog v določilih glede zemlje in pridelekov redkokdaj v poštev. Po 73. členu pa se upokojujejo sorazmerno mladi

borci. Vzrok je v premajhni razliki med prejemki, ki jih dobivajo, če so zaposleni, in med pokojnino, ki so je deležni. Zaposlen borec z nižjo kvalifikacijo prejema skupaj z dodatki 26.000 din na mesec, če pa se upokoji, prejema skupaj z dodatki 23.400 din pokojnine na mesec. Povsem razumljivo je torej, da je za takšne borce upokojevanje daleč ugodnejša kot zaposlitev. Novo zakonodaja, ki se pripravlja, bo torej treba v tem smislu dopolniti.

Muzej NOB v Novem mestu bo najlepši spomenik revoluciji

Zgodovinski in spomeniški dejavnosti ter oživljanju tradicij iz NOB je bilo posvečenih precej strani poročila in tudi razprava se je tu pomudila precej časa. Področje Dolenjske je po dogodkih iz NOB in ohranjenih dokumentih ter gradivu prav gotovo najbogatejše, žal pa smo tudi tu zaradi pomanjkanja sredstev lahko naredili mnogo manj kot drugod v Sloveniji. Krajevne organizacije bi želele v najkrajšem času zgraditi čimveč spomenikov in urediti čimveč grobišč, največkrat pa ostajamo same pri željah. V razpravi je zato prevladovalo mišljenje, da je treba urediti najprej vsa grobišča, nato se bomo lotili obeležij, veličastnih spome-

nikov iz marmorja pa ne bomo gradili, ker zato nimamo sredstev. Namesto tega bomo na našem področju raje gradili šole in kulturne ustanove in le-te posvečali spominu na padle heroje in pomembne dogodke iz NOB, saj bodo takšni spomeniki koristni in hkrati dostojni svojega namena.

Najlepši spomenik revoluciji in vsem njenim žrtvam pa bo prav gotovo muzej NOB v Novem mestu, ki bo simboliziral boj dolenjskega človeka. V njem bodo našli pionirski dokumenti, zapisi, gradivo in vse tisto, kar že vsa leta po vojni preživeli borec skrbno zbirajo, pa se zdaj praši po podstrešnih in zaslikih prostorih. Se vztrajneje kot doslej je treba pisati kronike, pripravljati topografije in zbirati ostali material, da se bo lahko mladi rod na ohranjenih dokumentih pre-

pričal, koliko so starejši žrtvovali za to, kar uživamo danes. V razpravi so predlagali, naj bi namestili 2 profesorja zgodovine, ki bi se z zbiranjem in urejanjem gradiva poklicno ukvarjala, ker so se neplačanega amaterskega dela mnogi boreci že naveličali.

V razpravi je spregovoril tudi predsednik OO ZZB Janez Japelj, ki je poudaril, da je novomeška organizacija pokazala veliko prizadevnost v skrbi za borce. Menil je, da bo že v bližnji prihodnosti prepuščenih več sredstev komunam, ki bodo nato lažje reševale materialno plat borčevskih vprašanj. Ker bo več sredstev prepuščenih tudi delovnim organizacijam, se bo v zvezi s tem izboljšalo materialno stanje zaposlenih borcev, delovne organizacije pa bodo lahko namenjale za odpravljanje težav borcev več sredstev.

Člani gledališke skupine KUD Oton Župancič z novomeške gimnazije s prof. Evo Simič, mentorko in režiserko mlade skupine kulturnih delavcev. Pred kratkim so naštudirali komedijo »PERO« francoskih avtorjev P. Barilleta in J. P. Grendyja in z njo uspešno gostovali 12. aprila v Stopičah in zadnjo nedeljo na Otočcu. Z igro, ki nudi obilo zabave, nameravajo gostovati še drugod na Dolenjskem

Samo z novimi oblikami dela in vsebino

bo Socialistična zveza pritegnila k sodelovanju svoje člane

Sam tri krajevne organizacije Socialistične zveze v novomeški občini so izdelale take delovne programe, ki ustrezajo delu SZDL kot politične organizacije. To so med drugim ugotovili, ko so v februarju in marcu letos obiskali člane odborov krajevnih organizacij in njihovih podružnic. O delu in težavah krajevnih organizacij SZDL so 17. aprila razpravljali na razširjeni seji izvršnega odbora občinskega odbora SZDL v Novem mestu.

Februarski in marčevski predjed dela ter programov krajevnih organizacij Socialistične zveze sta nudila vrsto novih podatkov, iz katerih je razvidna celotna dejavnost in delovni pogoji organizacij v posameznih krajih novomeške občine. Hiter pregled tega tudi pove, da stanje ni preveč rožnato.

Pomanjkljivosti je cela vrsta. Občutne so v administraciji, zavoljo česar je skoraj onemogočena natančna evidenca članstva. Tako je tam, kjer je krajevna organizacija v celoti zaplavala v neodgovornost. Najpogosteje je treba vzrok za to iskati v brezbrilnosti ali nesposobnosti ali preobremenjenosti njihovih vodstev. Najhuje je tam, kjer sta odgovarjala

predsednik in tajnik organizacije. Značilno za to vrsto organizacij je, da so imeli in imajo malo sestankov. O sklepih, ki jih sprejemajo, zelo nereditno obveščajo občinski odbor SZDL. Sklepov navadno ne izvajajo, ampak jih spravljajo v predale. Članstvo, ki vidi, da se malo naredi, je vedno manj zainteresirano in nazadnje gre že članarina težko iz žepa.

Kjer so bolje delali, so morali premagovati vrsto drugih težav. Med te spada nedvomno tudi 13 krajevnih organizacij, ki nimajo primernih prostorov. Prostori pa, ki so bili tu in tam odprti za dejavnosti pri SZDL, niso povsod izkoriščeni; večkrat zaradi pomanjkanja sredstev, večkrat pa zavoljo tega, ker ne

morejo poživiti dela sekoj.

Ob obisku na podeželju so prišli do zaključka, da je treba člane Socialistične zveze zainteresirati z dejavnostjo, ki v določenih krajih najbolj ustreza. Poiskati je treba take oblike dela, ki bodo pritegnile čem večji krog ljudi. To bo nedvomno vplivalo tudi na vključenje novih članov, predvsem iz vrst mladine. Med članstvom že dolgo pogrešajo tiste mlade volivce, ki se vozijo na delo v gospodarska stališča. (Prav gotovo pa bi našli obliko dejavnosti, ki bi tudi te pritegnila k sodelovanju.) Menili so, da bi bila naloga sindikalnih in mladinskih organizacij, da pomagajo pri širjenju in jačanju Socialistične zveze kot najbolj množične politične organizacije.

Na seji izvršnega odbora obč. odbora SZDL so ugotovili, da je stanje bolj zaskrbljujoče v mestu in večjih središčih, kjer je življenjski standard višji in več možnosti za individualno delo in izživljanje. Vendar pa, so dodali, bi s primerno obliko in vsebino dela tudi tu pritegnili v organizacijo slehernega zainteresiranega posameznika. Seveda bo treba omiliti tudi nove oblike za delo na podeželju, kjer postaja življenje ob preobrazbi vas; čedalje bolj pestro. Prav to zahteva, da se bo vse nadaljnje delo Socialistične zveze moralo otresti splošnosti. Primer s tribune članov v Globodolu, kjer so člani Socialistične zveze zahtevali na vprašanja konkretne odgovore, je lahko zgled, kako se je treba organizacije novih oblik lotevati v bodoče

ter kako je sploh treba delati s člani.

V razpravi so priporočili, naj bi v bodoče nov kader za krajevna vodstva organizacij Socialistične zveze iskali med inteligenco. Tako v mestu kot na podeželju je vrsta ljudi, ki bi lahko uspešno vodili organizacije in usmerjali njihovo dejavnost. Kako važno je kadrovsko vprašanje, so pokazali nekdanji občinski pri krajevnih organizacijah SZDL.

Oddaja

»DELO IN POKLICIA«

Zavod za zaposlovanje delavcev v Novem mestu bo priredil v nedeljo dopoldne ob 9. uri v prostorih kina KRKA v Novem mestu javno oddajo »DELO IN POKLICIA«, na katero vabi mladih in starše.

»Pri Hrastovih« v Dolenjskih Toplicah

19. aprila so igralci tovarne zdravil »Krkca« iz Novega mesta gostovali na odru v Dolenjskih Toplicah z igro »Pri Hrastovih«. Gledalci so igralce lepo sprejeli in želijo, da bi jih še obiskali. D. G.

Irča vas ima vodovod

Prebivalci Irče vasi pri Novem mestu so nedavno uredili okoli 250 m vodovoda. Stroške so plačali pretežno sami, deloma je pomagalo tudi komunalno podjetje »Vodovoda« iz Novega mesta.

Novomeška kronika

Kavarna na Glavnem trgu je prišla graditi prvi nočni lokal v Novem mestu. V kletnih prostorih pod kavarno, kjer bo lokal posloval, bo prostora za 100 do 120 govoril. Vhod bo narejen pod teraso. Gradbena dela bodo veljala 13 milijonov dinarjev, načrtov za odprmo pa še nimajo dokončno izdelanih. Kljub temu nameravajo vsa dela končati še v letošnjem letu in predvidujejo, da bomo novo zabavišče dobili enkrat okoli novega leta. Kolikokrat v tednu bo lokal odprt, bo pokazala potreba, vsakokrat pa vsaj trikrat v tednu. Novomeščanom ne bo manjkalo plesni.

● Pred tednom dni se je Delavska univerza preselila s rotova v Sindikalni dom, kjer ima boljše delovne pogoje. Ko se bo gostinska šola preselila v lastne prostore, bodo v sedanjih učilnicah skupno z občinskimi sindikalnim svetom uredili klubski prostor za seminarje in predavanja, namenjena ožjemu krogu ljudi.

● Slačičarno na Glavnem trgu so te dni preurejali. Vegasti pod so nadomestili s sodobno oblogo tal, hkrati pa preplekali in predstili vse prostore, tudi dvorano, ki je bila tega že močno potrebna.

● Mladinska knjiga je svoj novi lokal v bivši Ogorečevovi hiši na Glavnem trgu na zunaj že uredila. Notranja dela pa so zelo obsežna, zato bo treba na otvoritev lokalna pooblašča še nekaj tednov.

● Novomeška tržnica je bila minuli ponedeljek dobro obiskana. Prodajali so špinačo po 140 din/kg, por po 120 din/kg, jajca po 25 din, orehe po 150 din/liter, radič na merice po 50 din, regrat na merice po 40 din, jabolka po 130 din/kg, motovilec na merice po 40-50 din/ter radič po isti ceni. Razen zelenjave in živil je bilo dobilo še rože lončnice in razne šopke, lončene in volnene izdelke, ceneno konfekcijo in čistilna sredstva za nadeže. Gospodinjje pa so precej kupovale tudi v zelenjavni trgovini, ki so jo na trzinol pred kratkim spet odprli.

● Gibanje prebivalstva: rodila je Ana Šušteršič iz Trdnove ulice - Boruta. Porok in smrti ta teden ni v mestu ni bilo.

O B J A V A
Skupščina občine Novo mesto opozarja vse občane, da je prepovedan prehod čez železniški most v Novem mestu. Železniško transportno podjetje v Novem mestu bo vsakogar, ki bo zaloten na železniškem mostu, prijavilo v kaznovanje sodniku za prekrške po določilih odredbe o prekrških zoper red in varnost na železnicah.

JUTRI: NOVA DELIKATESA NA GLAVNEM TRGU

Ker so se po mestu razširile govorice, da bodo ob otvoritvi nove delikatesne trgovine zaprli ostali dve sorodni prodajalni, smo povprašali direktorja »Dolenjke«, če je na tem kaj resnice. Tovariš Lojze Urbanč nam je povedal:

— Nova delikatesna trgovina, ki smo jo dalj časa urejevali po načrtih inž. Danila Lapajnetja v bivši Povhovi hiši, bo jutri odprta. Le kak izreden dogodek bi lahko otvoritev zavlekel za dan ali dva, mislim pa, da do tega ne bo prišlo. Delikateso v sosednji stavbi bomo res zaprli, ker bomo oba trgovska lokala v tej hiši preurejali. Namesto dveh nameravamo urediti en sam večji in sodoben lokal za prodajo konfekcije in galanterijskih izdelkov. O tem, da bi tudi spodnja delikatesna trgovina zaprli, ne vem nič.

— Koliko gostov bo nova delikatesna prodajalna lahko sprejela in kaj jim boste nudili?

— V letnem času bodo pod arkadami pred lokalom gostom na voljo 4 mize s stoli, v lokalu pa bo v tem času zaradi stalolednega pulta le 8 stolov. Pozimi bo v lokalu več prostora in več mizic. Nudili bomo vse delikatese, tudi namaze in solate, pri tem pa bomo upoštevali želje potrošnikov. Prodajalna bo nonstop, verjetno pa bo vsaj nekaj ur poslovala tudi ob nedeljah.

Žal jim je, ker se niso udeležili koristnega posveta

Dolenjska turistična zveza je v sodelovanju z Delavsko univerzo iz Novega mesta pripravila v začetku aprila v Novem mestu 1-dnevni turistični seminar. Od 33 prijavljenih se ga je udeležilo 25 slušateljev iz gostinskih organizacij, pošt, avtobusnih podjetij, postaj LM in iz trgovine. Predavanja o gospodarskem pomenar turizma, o turistični propagandi, turistični informativni službi in o tem, kako sprejememo turista, so posredovala udeležencem veliko koristnega, česar doslej niso vedeli. Popoldne so poslušali kratko predavanje o turistični geografiji, ki jim je z barvnimi diapozitivi pred očilo zgodovinske, kulturne, naravne in druge posebnosti našega področja. Ko so prijavljeni, ki se seminarja niso udeležili, izvedeli, koliko bi na njem pridobili, jim je bilo žal, podobne komentarje pa je bilo slišati tudi v organizacijah, ki se vabilu niso odzvale. Boljše bo torej, če bomo v bodoče premislili prej, da nam ne bo treba tarnati, ko bo že prepozno!

Uz poročila predsednika Jožeta Pelka so udeleženci razbrali, da je društvo v preteklem letu uspešno delovalo. Razen odbornikovih sej so imeli dva sestanka s Topličani in so priredili predavanje s skioptičnimi slikami »Po dolni reke Krke«, markirali so pot na Cvinge ter posredovali 704 domačih in 74 tujim gostom prenočišče.

Poudarili so, da bi bilo treba v prihodnje tesneje sodelovati z upravo kopalnice, ker se je pokazalo, da bi bilo to nujno potrebno za še uspešnejše delo. Razprava je bila precej živahna. Govorili so o turističnih taksah, o ureditvi ulic in otroškem igrišču ter pohajanju otrok po ulicah v večernem času.

V novi odbor je bilo izvoljenih 11 članov, še prej pa je občini zbor izrekel pohvalo dosedanjemu predsedniku za njegov trud in požrtvovalno delo v društvu. D. G.

Nova vrtnarija v Dol. Toplicah

Kmetijska zadruga v Dol. Toplicah je že predelko jesen pripravila okoli 25 arov zemljišča za gojitve zelenjave, že v zgodnji spomladi so na te, površini uredili 7 velikih pokritih gred za pridelovanje sadik. Topličkim gospodinjstvom ne bo treba več v Novo mesto po sadike paradiznika, paprike, drugega sočivja in cvetja, ker bodo vse to lahko kupile v domači vrtnariji. Potrošniki pa bodo preskrbljeni tudi s solato, zeljem, zgodnjim krompirjem in ostalo zelenjavo. D. G.

Tesnejše sodelovanje z upravo zdravilišča

18. aprila je bil v Dolenjskih Toplicah občni zbor Turističnega društva. Kljub temu da imajo ljudje prav v tem času največ dela, se ga je udeležilo lepo število članov.

Občani, preberite!

Pred durmi je prvi maj, praznik delovnih ljudi. Ze od nekdanjega slovesno pričakujemo. To je dan, ko zapustimo stroje, plug in pisarne, dan, ko prostavljamo nove delovne zmage. Zato se nanj vsako leto posebej pripravimo. Kot dobri gospodarji poskrbimo, da dobi delovno okolje tedaj čim bolj praznično podobo. Ne zanemarjamo tudi bivališča in njihovega okolja. Včasih pač, zato nas je potrebno opomniti. Tudi Stanovajska skupnost v Novem mestu je naročila hišnim svetom, naj spodbudijo stanovalce k urejanju svojih domov, okolja in vrtov. Mestni vrtovi še niso čisto urejeni, čeprav čisto segajo vanje marljive roke njihovih lastnikov. Tudi ulice, parki in drugi javni prostori v mestu čakajo, da bi iz njih odstranili smeti ter ostalo navlako. To bo napravilo Komunalno podjetje, ki bo razen tega okrasilo javna mesta z zastavami in cvetjem. Cvetje naj bi se pojavilo tudi na oknih slehernega stanovalca. Če bo vse to urejeno in vsaka stvar na svojem mestu, bo Novo mesto s svojo sicer prikupno podobo privabilo vedno več turistov. Prav gotovo je treba primerno urediti tudi naselja na podeželju, zlasti krajevna središča. Vsak dom naj ima resnično podobo bivališča delovnega človeka. In tako naj ne bo samo ob prvem maju!

ŠPORTNO PISMO IZ RIBNICE

Pred nedavnim so se sestali člani občinske zveze za telesno vzgojo Ribnica in predstavniki nekaterih društev Partizan, da bi analizirali vzroke dosedanjih pomanjkljivosti v telesni vzgoji v občini. Občinska zveza za telesno vzgojo je v minulih dveh letih očitno zanemarjala sodelovanje z društvi, ki so bila tako prepričana sama sebi pri reševanju kadrovskih in ostalih, nič manj važnih vprašanj. Zaradi tega tudi ni bil dosežen nikakršen napredek pri delitvi sredstev, ki jih za telesno vzgojo zagotavlja občina. Večinoma so bila razpoložljiva sredstva porabljena za obnovo društvene dvorane v Ribnici, medtem ko so morala ostala društva sama iskati materialne vire za gradnjo in vzdrževanje športnih objektov.

Tako v prihodnje nikakor ne sme več biti, zato je upravni odbor sklada za kulturo in prosveto ter telesno kulturo sklenil, da bodo letos financirali športna društva le še po programih dela. Sredstva bodo društva dobivala neposredno, ne da bi se zbirala pri občinski zvezi; leta bo le usmerjala in sodelovala pri organiziranju telesne vzgoje v občini. S tem bodo dosegli predvsem dvoje: večjo načrtnost dela in racionalnost pri vlaganju družbenih sredstev, ker bodo društva sama iskala krajevne vire za svoje potrebe (gradnja športnih objektov). Pri tem bo seveda potrebno tudi sodelovanje s šolami, ker nekatere nimajo sredstev niti potrebnih igrišč (npr. v Dolenji vasi, pri Sv. Gregorju, v Sušju, na Gori, v Loškem potoku). Za uspešnejše delo bo potrebno tudi tesnejše sodelovanje med občinsko zvezo za telesno vzgojo in organi občinske skupščine. Ne moremo se namreč le zadovoljiti z ugo-

taavljanjem trenutnega položaja, potrebno je konkretno in načrtno reševanje problemov in prav tako konkretna pomoč občinskih organov. Premalo je storjenega tudi za pridobivanje fizikalnih delavcev na šolah (Ribnica, Sodražica, Loški potok). Občina sicer štipendira tri študente na fizikalnih šolah, vendar nekateri že vabijo društva iz drugih krajev. To ni nič čudno, saj znaša najvišja »fizikalna« štipendija 8.000 din, kar ne zaostaja niti življenjskemu minimumu študentov niti potrebam po športnih delavcih v občini. Nekateri fizikalni delavci se tudi vse preveč zapirajo v šole, premalo pa je čutili njihovo delo v telesnovzgojnih

Prvak je novomeški Partizan

Pred začetkom spomladanskega dela rokometne lige so imeli Novomeščani dve točki naskoka pred Metličani in veliko boljše razliko v golih. Prav zato je že prva tekma med obema ekipama, ki je bila v nedeljo na novem asfaltnem igrišču v Metliki, odločila prvak. V primeru zmage domačinov bi se položaj na lestvici zelo zapletel in bi v borbo za prvo mesto posegla še ekipa iz novomeškega učiteljskega.

Partizan-Metlika: Fezdirc, Cindrič 2, Fux 2, Malič, Matekovič, Petkovič, Jurajević, Pirkovič 3. — Partizan — Novo mesto: Perko 1, Bele L. 5, Bele M., Volk, Medle 5, Smerdu 2, Blažič 10, Spilhal 5. — Rezultat: Partizan — Novo mesto: Partizan Metlika 25:7 (13:4).

Derbi je prinesel lepo igro. Na zelo dobrem igrišču in ob odličnem sojenju so gledalci videli dinamično in zanimivo igro. Novomeščani so silovito napadali ter skušali s ostrim tempom streti domačine. Pet minut so se Metličani branili pred svojim golom ter upali, da bodo napadi gostov splahnili ob trdi obrambi. Toda v peti minuti so novomeščanski rokometniki dvakrat zadeli mrežo in odpor je bil str. Od tega trenutka pa vse do konca tekme so Novomeščani demonstrirali moderen rokomet z brezštevilnimi lepimi akcijami, hitrimi protinapadi in čvrsto obrambo, poleg tega

društvih. Močno je zanemarjena tudi telesnovzgojna dejavnost v delovnih organizacijah, zato bodo morala društva poiskati najboljšo in najlažjo pot vanje, med člane delovnih kolektivov, saj bi s tem poskrbeli za rekreacijo delavcev, njim samim pa bi bilo olajšano reševanje materialnih problemov.

V Ribnici in Sodražici je vedno bolj potrebna gradnja kopalšč. Pri tem pa se mi moč zanašati na občino in njena sredstva, pač pa je gradnja kopaljšča predvsem odvisna od lokalnih faktorjev, potrebno je le sodelovanje telesnovzgojnih organizacij, občanov in vseh drugih organizacij.

(-vec)

Športne novice iz Črnomlja

● Nogometaši »Bele krajine« iz Črnomlja so na svojem igrišču premagali moštvo »Proletarcev« iz Zagorja z 2:1 (2:0). Domače je povedel v vodstvo Zunič (11-metrovka), Weiss pa povečal rezultat na 2:0. Gostje so dosegli gol v 40. minuti II. polčasa. V predtekmi so mladinci iz Zagorja premagali Črnomljske vrstnike s 5:1.

● V prvenstveni tekmi republikanske ženske rokometne lige so Brežice v Črnomlju premagale domačega Partizana z 8:3 (6:1). Za Črnomelj so nastopile: Rajčelj, Dražumerič, Purlan, Kvas, Bauman, Fortun, Jakša, Weiss, Zabukovšek in Božič. Brežičanke so igrale v postavi: Podgoršek, Buzančič, Molan, Ladva, Engel, Vebler, Les, Pavlinič in Božičnik.

● Začetek moške republikanske rokometne lige za Črnomlجانe ni bil uspešen, saj so podlegli moštvo Sentvid iz Ljubljane s 15:21 (6:8). Sodnik Karadža je sodil zelo pristransko. To bi kmalu povzročilo preprij in pretep.

J. S.

Rokomet v Zagorju

16. aprila je moštvo Zagorja premagalo rokometne iz Leskoveca z 20:19 (12:8). Pri Zagorčanih se je najbolj izkazal Puh, ki je dal 6 golov. Tekmo je vodil Berložnik iz Brežice.

A. B.

Trebje : Mirna peč 0:6 (0:2)

Minulo nedeljo so nogometaši iz Mirne peči v Trebnjem premagali domače igralce s 6:0. Trebnjski igralci so igrali dobro je prvih 20 minut, izgubili pa so predvsem zaradi nezanesljive obrambe. Za Trebje so igrali: Šepić, Sjak II, Juhart, Pavlin (Smuk), Lokar, Slavinc in Sjak I; za Mirno peč pa: Krevs, Lužar II, Rupena, Lužar I, Zajc, Novljan in Srovin.

-na

Pomladanski kros - osnova za vsako drugo telesnovzgojno dejavnost

Vsako pomlad naj bi telovadci in športniki, posebno atleti, preden prično delati na prostem, posvetili nekaj časa vadbi krosov. Kros je med najbolj zdravimi športnimi panogami, seveda če ga pravilno in postopno vadimo od kratkih tekov do vedno daljših, in to v naravi.

Po šolah so že pričeli z vadbo in v aprilu bodo športni dnevi v znamenju krosov. Vsi se pripravljajo za pomladanski kros, ki bo 26. aprila ob 10. uri za Zlet-

V nedeljo, 26. aprila, bo v Novem mestu na Zletnem stadionu ob 10. uri medobčinsko prvenstvo v krosu. Podrobna navodila so prejela vsa naša društva, šole in delovni kolektivi. Vabimo k čim večji udeležbi. Tudi za gledalce bo to prvenstvo zanimivo, saj bodo lahko na stadionu ves čas spremljali tekače v borbi za boljša mesta.

nem stadionu v Novem mestu, kjer so primerne poljake in gozdne steze za tek. Tekmovanje bo v medobčinskem merilu tudi za prvenstvo šol, športnih organizacij, TVD »Partizan«, članov delovnih kolektivov, ljudske milice in članov JLA.

Lanskoletnega prvenstva se je udeležilo rekordno število teka-

čev. Prvenstvo se bo štelo za posameznike in ekipe; ekipe bodo sestavljene iz treh tekmovalcev.

J. G.

Rokomet v Brestanici

V Brestanici je bila v nedeljo odigrana prvenstvena rokometna tekma, v kateri so zmagali gostje iz Cerklje z rezultatom 36:21. Domači so se znašli šele proti koncu tekme in jim je uspelo zmanjšati razliko. Za Brestanico so igrali: Kenik, Fiser (1), Hietaler (4), Keše (4), Gonc (10), Novak (1), Jelen (1), Sajovic, Rodej; za Cerklje pa: Vidmar (Zlobok), Kuželj I (5), Kuželj II (13), Komočar (4), Lopatič (6), Lolkovič (1), Kodrič (2), Horžen in Gramc (5). S to zmago so Cerkljani potrdili prvo mesto. Končnega zmagovalca bo dala tekma med Sevnico in Cerkljami, ki bo v nedeljo.

-ob-

Trebje v II. slovenski ligi

V zahodni skupini II. slovenske odbojarske lige bodo letos tekmovali tudi Trebnjani. Prvo tekmo bodo odigrali 26. aprila s moštvom Kropce. V trebnjski ekipi so pretežno igralci, ki so za Trebje igrali v II. ligi že pred dvema letoma. Zdj marljivo trenirajo in upajo, da bodo ostali v ligi. Trenerja nima, pa tudi primerne igrišča ne. Kasneje bodo uredili v Trebnjem novo igrišče.

Novomeški letalci so začeli sezono

Pretekli teden so novomeški letalci poleteli prvič v tem letu. V ponedeljek so se kot prvi dvignili v zrak motorni piloti, v sredo pa so se jim pridružil še piloti jadralnih letal. Najprej so učitelji jadralnega letanja opravili s učenci kontrolne polete, naslednjega dne pa so najboljši že jadrali in nekateri so ostali v zraku uro ali poludruge uro. S tem so se začele priprave na prelete na daljavo, ki bodo prav kmalu na vrsti, če bo vreme ugodno.

Dolenjskemu letalskemu centru se obeta letos po dolgih letih živovarjenja malce večji zagon. Vsaj kar se letal tiče, ima zdaj za uspešno delo ugodnejše pogoje kot kdajkoli poprej. S sredstvi iz raznih virov — poudariti

velja, da je bilo treba storiti nekaj korakov, preden so bila zbrana — kot so dotacija bivšega OLO Novo mesto, in s največjim posojil, pri čemer je Dolenjskemu letalskemu centru veliko pomagala občinska skupščina Novo mesto, so kupili dve tridesetletni športno-turistični letali in visokosoposobno jadralno letalo Weihe. Ta tri letala bo Dolenjski letalski center dobil še v aprilu oziroma najpozneje v maju. Še lani se je število letal v prečnem hangarju povečalo s sposobnim, dvosedmimi jadralnim letalom LIBIS-17, ki je bilo prav tako kot visokosposobni enosedezni Weihe nujno potrebno za razmah letalskega in jadralnega športa na Dolenjskem. S prejemljenima jadralnima letaloma se bodo lahko naši šport-

ni letalci spuščali na daljše prelete in prav s pomočjo teh dveh letal se bodo lahko odlej udeleževali republikanske in državne prvenstva v jadralnem letanju. Ko prispeta oba motorna trosedeznika in jadralni enosedezni Weihe, bo v hangarju v Prečni 5 motornih letal in 4 jadralna.

Ne moremo mimo tega, da ne bi omenili finančnih težav, ki zadajajo Dolenjskemu letalskemu centru precej skrbi. Dotacija za leto 1964, ki jo je prejel od okrajne skupščine Ljubljane, bo zadoščala komaj za prejemke treh uslužbenecov, ki jih Dolenjski letalski center mora imeti. Za vsa ostala dejavnost centra pa bodo morali usvarjati sredstva člani centra, kar nikakor ne bo lahko, če upoštevamo, da je letalstvo precej drag šport.

Center ima zdaj, kar se letal tiče, vse potrebne pogoje, spet pa so bo, kot vse kaže, s takšno pri sredstvih. V Novem mestu je precej mladih ljudi, željnih razvedrila, ki bi radi spoznali marsikaj novega, med njimi pa jih je prav gotovo precej, ki bi jim športno letalstvo veliko pomenilo, ko bi ga le spoznali. Kdor je samo enkrat poletel z letalom v višave, tega ne bo nikoli pozabil. Neredko je slišati, da nam mladi rod uha ja na stranpota, da zanj premojo skrbimo in da mu premo nudimo. V hangarju v Prečni je 9 letal. Mar bomo res dopustili, da bo peščica mladih ljudi, ki še vrsto let po vojni dobesedno izgoreva in s samoodpovedovanjem vzdržuje letalski center, morala kljub tolikim tehničnim opreml, ki je zdaj na voljo, beračiti? 9 letal v prečnem hangarju je namenjenih mladim ljudem, njihovega razvedrila in sodravnemu športu, tega pa ne bi smeli pozabiti ne področni organi oblasti, ne družbene organizacije, pa tudi v delovnih organizacijah naj razmišljajo o tem! Zan

Začetek košarkarskega prvenstva

V soboto se prične košarkarsko prvenstvo tudi v drugi slovenski ligi. Letos igrajo v ligi naslednje ekipe: Moste (Ljubljana), Medvede, Nanos (Postojna), Jesenice, Sežana, Tolmin, Spodnja Siska (Ljubljana) in novomeški Partizan. Novomeščani startajo v Postojni, od koder ne prihajajo točke brez velike borbe. Pri Novomeščanih smo v zadnjem času opazili nekaj sprememb: trenirne prvega moštva je prevzel Vinko Bele, ki je nekaj let igral na ekipi slovenskega prvaka in bivšega zveznega ligaša Ljubljano, in prvi uspehi bi se morali pokazati prav kmalu. V moštvo bodo vključeni tudi nekateri mladinci, ki vadijo pod nadzorstvom Andreja Petriča.

Vse to priča, da so košarkarji resno zagrabili za delo in da se bodo skušali prebiti v slovensko ligo. Seveda pa ima take ali po-

dobne želje tudi večina ostalih ligištev. Sem sodijo predvsem Moste, ki se jim je lani za las ponesrečil prodor med desetorico najboljših slovenskih košarkarskih kolektivov, pa tudi Jesenice in Medvede imajo realne možnosti za prvo mesto. Med favorite sodijo tudi Postojnčani, ki bodo to skušali dokazati že v prvem kolu proti Novomeščanom. Za Novomeščane je prvo potovanje nadvse pomembno. Po tej tekmi bomo že lahko ugotovili, kakšna je njihova moč, kakšna je njihova igra in pripravljenost. Za prvo mesto velja še eno: iz Postojne se ne smejo vrniti poraženi. Poraz pomeni konec vseh ambicij o morebitni letošnji uvrstitvi v slovensko ligo. Seveda pa kljub morebitnemu porazu na vročih postojnskih tleh niso izgubljene vse možnosti za dobro uvrstitve.

Železnikarjeva - prvak Dolenjske v kegljanju

V Novem mestu je bilo kegljaško tekmovalce posameznice za naslov prvaka Dolenjske. Tekmovanja so se udeležile samo tekmovalke Pionirja in Vseh devet iz Novega mesta. Popolnoma so ptenehale s kegljanjem Črnomljske; zaradi neurejenega kegljaške in slabega odnosa uprave kopaljšča v Dolenjskih Toplicah pa tudi tekmovalke iz tega kraja. Tekmovalke so imele dva nastopa. Po prvem je bila v vodstvu Smonkarjeva z dobrim rezultatom 351. Tej so sledile Zeleznicarja in Nanger s 346, Jerman (vse vseh devet) 330, šele nato pa igralce Pionirja: Vida Osolnik 315, Simc 316, Oražem 291 in Sečen 280.

640, Nanger 629, Simc 609, Oražem 590 in Sečen 575. (en)

Nepričakovan poraz nogometašev

Nogometaši novomeškega Elana so pripravili precejšnemu številu gledalcev, na Stadionu bratstva in enotnosti grenke razočaranje. V prvenstveni tekmi so v nedeljo izgubili z ekipo iz Jarš z rezultatom 1:2 (1:1).

Dogodki na igrišču so potekali čisto drugače, kakor kaže rezultat. Novomeščani so bili boljše nasprotnik in so vsekoli imeli pobudo v rokah. Pravo čudo je, kako niso znali napadati večkrat ukanih nasprotnega vratarja, ki je, bolj ko se je bližal konec tekme, postal vse bolj nezanesljiv. Nasprotno pa je tudi težko razumljivo, da so gostje dosegli dva gola, ko pa so imeli eno samo zrela priložnost za zadetek.

Prvi so povedli gostje po napaku domačega vratarja, ki je hotel žogo ujeti v lepi paradni, a mu je ušla v mrežo. Domačini so izenačili nekaj minut pozeje, ko je Stane Mrvar priselno in lepo zadet mrežo iz kakih petnajstih metrov. V drugem polčasu so domačini neprestano napadali, gol pa

Medobčinsko šahovsko prvenstvo v Sevnici

V Sevnici je bilo občinsko šahovsko prvenstvo pionirjev. Nastopilo je 17 ekip osemletk iz Sevnice, Boštjanja, Sentjanja, Tržišča, Loke, Zabukovja in Primoča. Igrali so v dveh skupinah. Višja skupina — dečki: 1. Sentjanj 20,5; 2. Boštjanj 15; 3.—4. Zabukovje, Sevnica 13; 5. Primoča 10,5; 6. Tržišče 3.

Nižja skupina — deklice: 1. Zabukovje 13; 2. Tržišče 8; 3. Loka 6; 4. Sevnica 3.

Nižja skupina — dečki: 1. Zabukovje 9,5; 2. Boštjanj 7,5; 3. Tržišče 7; 4. Sevnica 6.

Nižja skupina — deklice: 1. Sentjanj 7,5; 2. Tržišče 5; 3. Zabukovje 2,5.

Za okrajno tekmovalce, ki bo v Celju, so se uvrstile ekipe višje skupine bole Sentjanj in Zabukovje. Zanimivo je, da so prevladovali tekmovalci iz vaških šol, medtem ko smo pogrešali predvsem ekipe iz industrijskih krajev, n. pr. Krmelja.

D. B.

■ Rudnik zlata in volframa v Blagojevem Kamenju pri Čučevu so zaradi nerentabilne proizvodnje za nedoločen čas zaprli. Med tem časom bodo raziskali rezerve.

■ Te dni se začele poskusno obratovati naprave za izdelavo živil v prahu zagrebške tovarne živilske industrije »Francoski«. Izdelovali bodo kavo, čaj in jajca v prahu. Oprema, ki so jo uvozili iz Vzhodne Nemčije, je skoraj povsem avtomatizirana.

Seminar za vodje pionirskih starešinskih svetov

25. in 26. aprila bo v Novem mestu enodnevni seminar za vodje pionirskih starešinskih svetov iz občin Novo mesto, Črnomelj in Metlika. Udeležili se ga bodo učitelji vseh osemletk, ki so poverjeni, da skrbijo za pionirsko organizacijo. Organizacijo seminarja so prevzela društva prijateljev mladine iz vseh treh občin.

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.15, 6.00, 7.00, 8.00, 12.00, 13.00, 17.00, 19.30, 22.00. Pisan glasbeni spored od 5.00 do 8.00.

FETEK, 24. APRILA: 8.35 Nekaj domačih: 9.25 Obraz in naše glasbene preteklosti. 10.35 Novost na knjižni polici. 11.00 Pozor, nimaš prednosti! 12.15 KN — prof. M. Senegačnik: Poskrbimo za močne in zdrave čebelje družine. 13.30 Domači in tuji instrumentalni solisti. 14.35 Popoverje iz vzhodnih del. 15.45 Jezikovni pogovori. 16.00 Vsak dan za vas. 17.05 Iz življenja in dela Antonina Dvofaka. 18.45 Is naših kolektivov. 19.05 Glasbene razglednice. 20.00 Lahka glasba z orkestrom Raphaela.

SOBOTA, 25. APRILA: 8.05 Vedro melodije za konec tedna. 9.25 Slovenski skladatelji mladini. 10.15 Domače višje v instrumentalni izvedbi. 11.00 Pozor, nimaš prednosti! 12.15 KN — dr. Rajko Rakovec: Zajedavske bolezni pri človeku in živalih. 13.30 Glasbeni sejem. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.40 V pričakovanju 1. maja. 16.00 Vsak dan za vas. 17.05 Gremo v kino. 18.45 Novo v znanosti. 19.05 Glasbene razglednice. 20.00 Matineja narodnozabavne glasbe v Trbovljah.

NEDELJA, 26. APRILA: 8.00 Mladinska radijska igra — Vera Albrecht: Punčka se je vrnila. 9.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — I. 10.30 Ura v orkestralnem studiu. 11.30 Nedeljska reportaža. 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — II. 13.30 Za našo vas. 14.10 »Glasba ne pozna meja«. 15.05 »Danes popoldne«. 16.00 Humoroška tega tedna — Popoldne z Nušičem. 17.00 Poročila. 18.05 Glasbene razglednice. 20.00 Izberite svojo popevko.

PONEDELJEK, 27. APRILA: 8.55 Za mlade radovedne. 9.25 Poje mezosopransko Melanija Bugarič. 10.15 Violina, viola in violončelo. 11.00 Pozor, nimaš prednosti! 12.15 KN — inž. Mirko Peternel: Kaj obeta trg s klavno živino. 13.30 Glasbeni sejem. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.45 S knjižnega trga. 16.00 Vsak dan za vas. 17.05 Glasbena križanka št. 15. 18.10 Venec Glasbeni čestitki za 1. maj. 19.05 Glasbene razglednice. 20.45 Glasbena panorama.

TOREK, 28. APRILA: 8.35 Med domačimi svitarji. 9.25 Jugoslovanski pevci zabavne glasbe. 10.15 Plesni orkestri s zbori. 11.00 Pozor, nimaš prednosti! 12.15 KN — inž. Jože Sušnik: Pedološki problemi pri arondacijah pridobljene

zemlje. 13.15 Obvestila in zabavna glasba. 14.35 Filip Bernard: »Jutrtranja zarja« in »Slovenski utrinki« (dva venčka slovenskih narodnih). 15.30 V torku na svidenje. 16.00 Vsak dan za vas. 17.05 Koncert po željah poslušalcev. 18.10 Godala v ritmu. 19.05 Glasbene razglednice. 20.00 Zborovske skladbe Marka Tajčevića.

SREDA, 29. APRILA: 8.55 Pisan svet pravilje in zgodb. 9.25 Pionirski pozdravi. 10.45 Človek in zdravje. 11.00 Pozor, nimaš prednosti! 12.15 KN — inž. Milica Oblak: Povečajmo pridobivanje jagod v Sloveniji. 13.30 Koncertne pesmi in plesi z vzhoda in juga. 14.35 Sovjetska zabavna glasba. 15.20 Zabavna glasba. 16.00 Vsak dan za vas. 17.35 Iz fonoteke radia Koper. 18.45 Ljudski parlament. 19.05 Glasbene razglednice. 20.00 Zvočna panorama.

CETRTEK, 30. APRILA: 8.55 Radijska šola za višjo stopnjo. 9.25 Glasbeno darilo za 1. maj. 10.15 Igra pihalna godba LM p. v. Rudolfa Štariča. Pozor, nimaš prednosti! 12.15 KN — inž. Jože Spangring: Občinski odloki o agrarnimnimu in 7-letni plan razvoja kmetijstva. 13.30 Glasbeni sejem. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.15 Napotki za turiste. 16.00 Vsak dan za vas. 17.15 Turistična oddaja. 18.30 »Dan današnjice«. 19.05 Glasbene razglednice. 20.00 Slavnostni svaki na predvečer praznika.

ELEKTRO

LJUBLJANA — enota

VSEM POTROŠNIKOM ELEKTRICNE
ENERGIJE VOŠCI ZA PRAZNIK DELA IN
JIM ZELI NADALJNIH USPEHOV

Novo mesto

DELOVNI KOLEKTIV IN ORGANI UPRAVLJANJA
PRI PODJETJU

„KOVINAR“ NOVO MESTO

PRISRČNO ČESTITAJO LJUDSKIM
MNOŽICAM ZA PRAZNIK DELA,
POSLOVNIM ZNANCEM IN PRI-
JATELJEM PA SE TUDI VNAPREJ
PRIPOROČAJO!

PODJETJE ZA POPRAVILO VOZ DOBOVA

ČESTITAMO VSEM DELOVNIM
KOLEKTIVOM V SPOD. POSAVJU,
BELI KRAJINI IN NA DOLENJSKEM!

Novoteks TEKSTILNA TOVARNA NOVO MESTO

Novo mesto

POZDRAVLJAMO VSE DELAVCE, KMETE,
LJUDSKO INTELIGENCO, MLADINO IN
OSTALE DELOVNE LJUDI TER JIM
HKRATI POSILJAMO PRISRČNE
PRVOMAJSKE ČESTITKE!
PRIZADEVAJMO SI TUDI VNAPREJ ZA
ČIM HITREJSI DVIG DRUŽBENEGA
STANDARDA, KI ZAGOTAVLJA SLEHER-
NEMU OBCANU BOLJSE IN LEPSE
ŽIVLJENJE!

POZDRAVLJAMO
PREBIVALSTVO
BREZISKE OBCINE
IN MU PRISRČNO
ČESTITAMO ZA 1. MAJ!

Splošno livarstvo DOBOVA

POZDRAVLJAMO VSE
SORODNE KOLEKTIVE
NAŠE STROKE IN JIM
ZELIMO NOVIH
USPEHOV V SOCIALI-
STIČNI GRADITVI,
HKRATI PA ČESTITAMO
ZA PRAZNIK DELA
VSEM DELOVNIM
KOLEKTIVOM NAŠE
DOMOVINE!

„METALNA“

tovarna konstrukcij, strojnih naprav, polje-
delskih strojev in livarna, MARIBOR, obrat

KRMELJ

PRISRČNE ČESTITKE
Z NAJBOLJSIMI ZELJAMI POSILJA
ZA 1. MAJ 1964

Gozdno gospodarstvo NOVO MESTO

1. MAJ, mednarodni praznik dela, POZDRAVLJAJO:

TOVARNA POHIŠTVA BREŽICE

PRISRČNO POZDRAVLJA
ZA 1. MAJ VSE DELOVNE
LJUDI NAŠE SOCIALISTIČNE
DOMOVINE, POSEBNO PA
PREBIVALSTVO DOMAČE
OBCINE!

„METAL“ JESENICE na Dolenjskem

POZDRAVLJAMO VELIKE USPEHE SOCIALISTIČNE
GRADITVE V NAŠI DOMOVINI IN SE PRIDRUŽU-
JEMO ČESTITKAM KOLEKTIVOV ZA MEDNARODNI
DELAVSKI PRAZNIK!

OBCINSKA SKUPŠČINA NOVO MESTO

OBCINSKI ODBOR SZDL ● OBCIN-
SKI KOMITE ZKS ● OBCINSKI
ODBOR ZZB ● OBCINSKI KOMITE
ZMS ● OBCINSKI SINDIKALNI
SVET ● OBCINSKI ODBOR RK

VELIKI USPEHI V RAZVOJU
SOCIALISTIČNE DEMOKRACIJE,
INDUSTRIJE, KMETIJSTVA, ŽIVLJENJSKE RAVNI
IN ZNANSTVENIH DOSEŽKOV SO TEMELJI
NAŠE POTI V SOCIALIZEM, ZATO SE JIH
VESELE VSI DELOVNI LJUDJE NAŠE
DOMOVINE! ZA 1. MAJ ČESTITAMO VSEM
DELOVNIM ORGANIZACIJAM V OBCINI
KAKOR TUDI OSTALIM OBCANOM!

Vlado Lamut: Dolenjska pokrajina

**OBRTNO
KOVINARSKO
PODJETJE
DOBOVA**

POSILJA ZA 1. MAJ
PRISRČNE POZDRAVE
IN ČESTITKE VSEM
SVOJIM POSLOVNIM
PRIJATELJEM IN
ZNANECM, POSEBNO
PA PREBIVALSTVU
DOBOVE IN OKOLICE

Kmetijska zadruga „Zasavje“

TOPLO POZDRAVLJA KMETOVALCE NA SVOJEM OBMOČJU
IN JIM ISKRENO ČESTITA ZA 1. MAJ!

SEVNICA

ZA PRVOMAJSKE
PRAZNIKE SE BOSTE
NAJBOLJE ZABAVALI V

**ZDRAVILIŠČU
ČATEŠKE
TOPLICE**

ZA OBISK SE PRIPOROČA
KOLEKTIV!

SE PRIPOROČA ZA NAKUP V VSEH SVOJIH BOGATO
ZALOŽENIH POSLOVALNICAH IN ČESTITA SVOJIM
STRANKAM ZA PRAZNIK DELA!

DELOVNI KOLEKTIV IN ORGANI UPRAVLJANJA V

INDUSTRIJI OBUTVE

NOVO MESTO

ČESTITAJO Z NAJBOLJSIMI ŽELJAMI ZA 1. MAJ
VSEM KOLEKTIVOM NA DOLENJSKEM, HKRATI
PA SE SVOJIM POSLOVNIM PRIJATELJEM SE
NADALJE PRIPOROČAJO!

BREŽICE

TRGOVSKO PODJETJE

„KRKA“

**KMETIJSKA ZADRUGA
BREŽICE**

POSILJA ISKRENE PRVOMAJSKE POZDRAVE VSEM
SORODNIM DELOVNIM KOLEKTIVOM, POSEBNO
PA ZADRUŽNIKOM IN KMETOVALCEM DOMAČE
OBČINE!

DELOVNI KOLEKTIV

**LEKARNE
KOČEVJE**

VOSCI ZA PRAZNIK DELA
VSEM NASIM BRALCEM,
POSEBNO PA PREBIVALSTVU
KOČEVJSKE OBČINE!

Tovarna šivalnih strojev

„MIRNA“

MIRNA na
Dolenjskem

ČESTITA ZA 1. MAJ
VSEM DELOVNIM
LJUDEM NAŠE
SOCIALISTIČNE
DOMOVINE IN SE OB
TEJ PRILOŽNOSTI
PRIPOROČA
POTROŠNIKOM!

**„KROJAČ“
NOVO MESTO**

SE TUDI VNAPREJ
PRIPOROČA, HKRATI PA
ČESTITA VSEM SVOJIM
STRANKAM IN POSLOVNIM
ZNANECM ZA MEDNARODNI
DELAJSKI PRAZNIK!

TRGOVSKO PODJETJE

„PETROL“

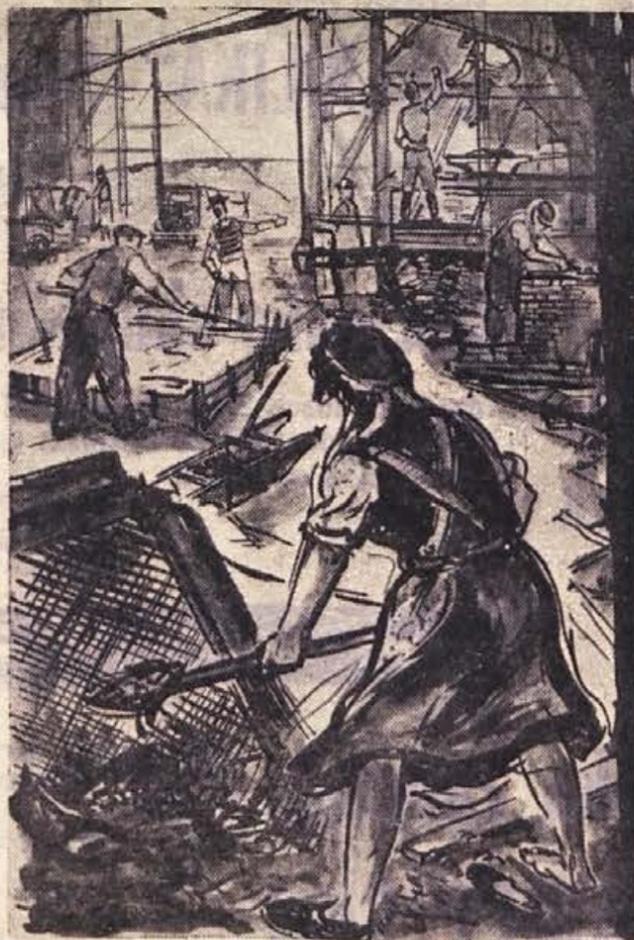
LJUBLJANA
poslovalnica
NOVO MESTO

ČESTITA ZA DELAVSKI
PRAZNIK VSEM
LASTNIKOM IN VOZNI-
KOM MOTORNIM VOZIL
IN SE PRIPOROČA!

DELOVNI KOLEKTIV

**Cestnega
podjetja
Novo
mesto**

LEPO POZDRAVLJA
ZA NAS NAJVEČJI
PRAZNIK 1. MAJ VSE
UPORABNIKE CES.
IN JIM ŽELI PRIJETNO
PRAZNOVANJE!

VLADO LAMUT: DELO

NOVO MESTO

INVESTITORJEM, GOSPODARSKIM IN VSEM OSTALIM DELOVNIM ORGANIZACIJAM, KOLEKTIVOM, OBČANOM VSEH POKLICEV, ZLASTI PA GRADBENIKOM ISKRENO VOSČIMO ZA 1. MAJ IN JIH VABIMO K SE TESNEJSEMU SODELOVANJU!

„DANA“

Mirna na
dolenjskem

DESTILACIJA
ALKOHOLNIH PIJAC
JUDI POTROŠNIKOM
NAJCENEJŠE IN
NAJBOLJŠE PIJAČE

NAJ ŽIVI 1. MAJ!

**P
I
O
N
I
R**

ZA 1. MAJ POSILJA VSEM DELOVNIM LJUDEM
TOPLE POZDRAVE IN ČESTITKE

Rudnik lignita, glin
in kremenovih peskov
GLOBOKO

KMETIJSKA ZADRUGA — ŽUŽEMBERK

Splošno mizarstvo
DVOR pri Žužemberku

vošči za 1. maj vsem
delovnim kolektivom v
občini in ob tej priložnosti
pozdravlja svoje poslovne
prijatelje in se jim
priporoča!

Prijetno prvo-
majske prazno-
vanje želi vsem
delovnim kolek-
tivom kakor tudi
posameznim
občanom

VSEM KMETOVALCEM V SUHI KRAJINI ČESTITA
ZA MEDNARODNI DELAVSKI PRAZNIK

Kmetijska
zadruga

NOVO MESTO

ČESTITA IN POZDRAVLJA VSE KMETO-
VALCE NA SVOJEM OBMOČJU, POSEBNO
PA TISTE, KI Z ZADRUGO POGODBENO
SODELUJEJO

Gostišče Grad Mokrice

DELOVNI
KOLEKTIV

PRIPOROČAMO SE TUDI V PRIHODNJE
IN ČESTITAMO ZA 1. MAJ!

Mizarsko podjetje „HRAST“

ŠENTLOVRENC

NOVOMEŠKE OPEKARNE ZALOG

ČESTITA ZA NAŠ NAJVEČJI DELAVSKI PRAZNIK VSEM GOSPODARSKIM ORGANIZACIJAM IN ZAVODOM, VSEM
ORGANOM UPRAVLJANJA IN VSEM POSAMEZNIKOM Z ŽELJO, DA BI SI SE NAPREJ PRIZADEVALI ZA
CIM HITREJSI NAPREDEK NA VSEH PODROČJIH!

SVOJIM GOSTOM IN
STRANKAM VOŠČITA
ZA 1. MAJ

Gostinsko podjetje Žužemberk

z obratoma v Žužemberku
in na Dvoru

ter

Mesarija Žužemberk

NADALJNIH USPEHOV ŽELI OBČANOM IN SVOJIM
GOSTOM S PRISRČNIMI VOŠČILI ZA 1. MAJ

GOSTINSKO PODJETJE

„MAJOLIKA“ - Straža

z obrati: Srebotnik — Straža, gostilno Lovca v Dol.
Toplicah, gostilno »Grozda« na Uršnih selih in bifejem
v Podturnu.

Trgovsko podjetje

„Ljudska potrošnja“ BREŽICE

z vsemi svojimi poslovalnicami vošči potrošnikom Spod.
Posavja, posebno pa prebivalcem Brežic in okolice, ter se
še nadalje priporoča!

Občinska skupščina Trebnje

Občinski odbor SZDL ● Občinski komite ZKS ●
Občinski odbor ZZB ● Občinski komite ZMS ● Ob-
činski sindikalni svet

ŽELJO PRIJETNE PRVOMAJSKE P
RAZNIKE VSEM DELAVCEM, KME-
TOM, STROKOVNJAKOM, MLADINI
IN VSEM OSTALIM OBČANOM!

NAJ ŽIVI 1. MAJ —
MEDNARODNI DELAV-
SKI PRAZNIK!

Gradbeno opekarsko podjetje

„MIRNA“

na Dolenjskem

Kmetijska zadruga BIZELJSKO

KMETOVALCEM,
ZADRUŽNIKOM IN
VSEM TISTIM, KI SE
UKVARJAJO S KMETIJ-
STVOM, ČESTITA ZA
PRAZNIK DELA IN JIH
LEPO POZDRAVLJA
Z ŽELJO, DA BI V
BODOČE DOSEGALI
ŠE VEČJE PROIZVODNE
USPEHE

PREBIVALSTVU ŠENTJERNEJSKE DOLINE IN VSEM
OBČANOM VOŠČI ZA 1. MAJ DELOVNI KOLEKTIV
PODJETJA

„PODGORJE“ ŠENTJERNEJ

PRISRČNE POZDRAVE IN NAJLEPŠE ŽELJE
POSILJA ZA NAŠ DELAVSKI PRAZNIK KOLEKTIV
PODJETJA

„AGROSERVIS“ BREŽICE

Trgovsko podjetje

„GRADIŠČE“ Trebnje

SE Z VSEMI SVOJIMI POSLO-
VALNICAMI PRIDRUŽUJE ČE-
STITKAM DELOVNIH KOLEK-
TIVOV ZA 1. MAJ IN SE OB
TEJ PRILožNOSTI SE NADALJE
PRIPOROČA

Prvi maj

DELOVNI KOLEKTIV

OPEKARNE KANIZARICA

ČESTITA ZA 1. MAJ PROLETARIATU VSEGA SVETA, POSEBNO PA OBCANOM ČRNOMALJSKE OBCINE!

LESNOPREDELOVALNA
INDUSTRIJA

„LEPIS“ SUHOR

POZDRAVLJA SVOJE POSLOVNE ZNANCE IN PRIJATELJE, KATERIM ISKRENO ČESTITA ZA MEDNARODNI DELAVSKI PRAZNIK, HKRATI PA POSILJA PRISRČNA VOŠČILA DELOVNIM KOLEKTIVOM V BELI KRAJINI!

TOVARISICAM IN TOVARISEM, ZAPOSLENIM V DELOVNIH ORGANIZACIJAH SEVNISKE OBCINE, KAKOR TUDI KMEČKEMU PREBIVALSTVU, MLADINI IN VSEM OSTALIM OBCANOM POSILJAMO NAJTOPLEJSE PRVOMAJSKE POZDRAVE, ZELEC VSAKOMUR POSEBEJ NOVIH DELOVNIH USPEHOVI!

OBCINSKA SKUPŠČINA SEVNICA

OBCINSKI KOMITE ZKS • OBCINSKI ODBOR SZDL • OBCINSKI ODBOR ZZB • OBCINSKI KOMITE ZMS • OBCINSKI SINDIKALNI SVET

TRGOPROMET

ČESTITKAM DELOVNIH KOLEKTIVOV ZA 1. MAJ SE PRIDRUŽUJE TUDI KOLEKTIV ČZP

„KOČEVSKI TISK“ KOČEVJE

KOČEVJE

VOŠCI V IMENU VSEH SVOJIH POSLOVALNIC SVOJIM STRANKAM ZA 1. MAJ, HKRATI PA SE JIM SE NADALJE PRIPOROČA ZA NAKUP!

PRIPOROČAMO SVOJE KVALITETNE, VECKRAT NAGRAJENE IZDELKE, IN ČESTITAMO VSEM POTROŠNIKOM KAKOR TUDI POSLOVNIM ZNANECM ZA MEDNARODNI DELAVSKI PRAZNIK!

OBRATNO
PODJETJE

„Jutranjka“ Sevnica

Vlado Lamut: Maj

BELOKRANJSKA ZELEZOLIVARNA IN STROJNA TOVARNA

„BELT“ Črnomelj

ČESTITA VSEM SORODNIM KOLEKTIVOM IN VSEM DELOVNIM LJUDEM NAŠE DOMOVINE!

Delovni kolektiv
SPLOŠNEGA
KOVINSKEGA
PODJETJA

„KOVINAR“ ČRNOMELJ

POSILJA PRVOMAJSKE POZDRAVE Z NAJLEPŠIMI ZELJAMI!

LESNA PREDELOVALNA INDUSTRIJA

„ZORA“ Črnomelj

POZDRAVLJA DELOVNO LJUDSTVO SOCIALISTIČNE JUGOSLAVIJE IN MU VOŠCI ZA PRAZNIK DELA!

CENJENIM GOSTOM SE TUDI V BODOČE PRIPOROČAMO ZA OBISK, HKRATI PA JIM PRIPOROČAMO PRVOMAJSKO PRAZNOVANJE V NAŠI RESTAVRACIJI!

Hotel grad OTOČEC

ZA 1. MAJ VOŠCIJO IN POZDRAVLJAJO:

KNJIGOVODSKI CENTER — PARNA PEKARNA — TAPETNIŠTVO IN DEKORATERSTVO — BRIVSKO FRIZERSKO PODJETJE — VALJČNI MLIN

ČRNOMELJ

ZA 1. MAJ PRISRČNO POZDRAVLJAMO VSE DELAVCE RAZNIH STROK IN JIM ZELIMO NADALJNIH DELOVNIH USPEHOVI!

KOPITARNA

KOMUNALNO OBRATNO PODJETJE SEVNICA

PRIPOROČA SVOJE USLUGE IN ČESTITA PREBIVALSTVU SEVNISKE OBCINE Z NAJBOLJŠIMI ZELJAMI!

OBCINSKA SKUPŠČINA

ČRNOMELJ

OBCINSKI KOMITE ZKS • OBCINSKI ODBOR SZDL • OBCINSKI ODBOR ZZB • OBCINSKI KOMITE ZMS • OBCINSKI SINDIKALNI SVET ter ostale organizacije in društva

VSEM TOVARISEM IN TOVARISICAM, KI DELAJO V ORGANIH OBCINE, PROSVETNI, ZDRAVSTVENI IN KULTURNI STROKI, V INDUSTRIJI, OBRTI, PROMETU, GOSTINSTVU, VSEM KMETOVALCEM, MLADINI IN OSTALIM OBCANOM ZELIMO KAR NAJVEČ USPEHOV PRI BODOČEM DELU IN JIM ČESTITAMO ZA 1. MAJ!

S
E
V
N
I
C
A

DELOVNI KOLEKTIV PODJETJA
STORITVENE OBRTI

„KOVINAR“ Kočevje

POZDRAVLJA ZA LETOSNJI PRVI MAJ
VSE SVOJE STRANKE IN JIM ISKRENO
ČESTITA!

VODNA SKUPNOST

Kočevje - Ribnica

POSILJA NAJTOPLEJSE ČESTITKE
IN POZDRAVE VSEM DELOVNIM
LJUDEM NASE SOCIALISTICNE
DOMOVINE, ZLASTI PA PREBIVAL-
CEM OBEH OBČIN NA SVOJEM
PODROČJU!

PRIPOROČAMO SVOJE
USLUGE
IN ČESTITAMO
ZA PRAZNIK DELA!

KOLEKTIV

Kmetijsko - gozdarskega podjetja

Brežice

ČESTITA ZA 1. MAJ Z VSEMI SVOJIMI OBRATI:
BREŽICE, KOSTANJEVICA, KRSKO, SEVNICA,
PLANINA, MOKRONOG, RADECE, KMETIJSKIM
OBRATOM V BREŽICAH IN GRADBENIM
OBRATOM

IZVAJAMO VSA DELA GOZDARSKE IN
KMETIJSKE PROIZVODNJE!
S SVOJIMI PROIZVODI OSKRBUJEMO
INDUSTRIJO IN SIROKO POTROŠNJO! VSEM
POSLOVNIM PRIJATELJEM SE PRIPOROČAMO!

KOVINSKO PODJETJE

RIBNICA

OPRAVLJA VSA V STROKO SPADAJOČA DELA IN
SE TUDI VNAPREJ PRIPOROČA! ČESTITKE IN
POZDRAVI VELJAJO OB LETOSNJEM DELAV-
SKEM PRAZNIKU VSEM DELOVNIM KOLEKTI-
VOM!

Mizarska delavnica TREBNJE

DELOVNI KOLEKTIV, ORGANI UPRAVLJANJA IN UPRAVA

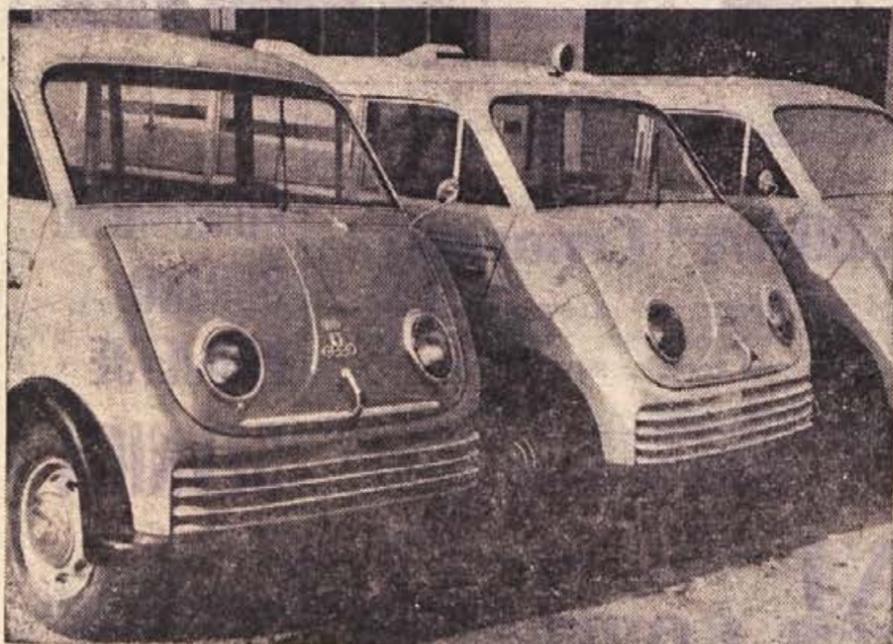
INDUSTRIJE MOTORNIH VOZIL

O
B
Č
I
N
S
K
A

NOVO MESTO

SKUPŠČINA METLIKA

ČESTITAJO VSEM
KOLEKTIVOM NA
DOLENJSKEM,
V BELI KRAJINI IN
SPODNJEM POSAVJU ZA
DOSEŽENE USPEHE
V PROIZVODNJI
IN JIM ZELJO, DA BI
Z NEZMANJSANIM
POLETOM NADALJEVALI
SVOJE DELO ZA
ZGRADITEV NOVEGA,
SREČNEJSEGA ŽIVLJE-
NJA V SOCIALISTICNI
DOMOVINI!

OBČINSKI KOMITE ZKS ● OBČINSKI
ODBOR SZDL ● OBČINSKI ODBOR ZZB
● OBČINSKI KOMITE ZMS ● OBČINSKI
SINDIKALNI SVET

TER OSTALE ORGANIZACIJE IN DRUŠTVA
ZELE ZA 1. MAJ VSEM OBČANOM PRIJETNO
PRAZNOVANJE, HKRATI PA ČESTITAJO
DELOVNIM ORGANIZACIJAM NA OBMOČJU
OBČINE IN JIM ZELE NOVIH USPEHOVI!

VSEM OBČANOM TREBANJSKE
OBČINE POSILJA ISKRENE
POZDRAVE Z NAJLEPSIMI ZELJAMI

KOMUNALNO PODJETJE TREBNJE

PLETILNICA ŽIČNIH MREŽ SODRAŽICA

ČESTITA ZA LETOSNJI DELAVSKI
PRAZNIK VSEM DELOVNIM LJUDEM
DOMAČE IN SOSEDNJIH OBČIN!

VSE KMETOVALCE NA SVOJEM OBMOČJU
KAKOR TUDI OSTALE POSLOVNE SODELAVCE
PRISRČNO POZDRAVLJA IN JIM ČESTITA

KMETIJSKA ZADRUGA RIBNICA

NAJ ŽIVI 1. MAJ — MEDNARODNI PRAZNIK DELA!

DELAVCEM, USLUZBENCEM, OBRITNIKOM, KMETOVALCEM, MLADINI,
PRIPADNIKOM JLA IN VSEM OSTALIM OBČANOM VOŠČIMO
ZA LETOSNJI PRAZNIK DELA Z ZELJO, DA BI DOSEGLI V BODOČE
SE LEPŠE DELOVNE USPEHE NA VSEH PODROČJIH!

Občinska skupščina RIBNICA

OBČINSKI ODBOR SZDL OBČINSKI KOMITE ZKS
OBČINSKI ODBOR ZZB OBČINSKI KOMITE ZMS
OBČINSKI SINDIKALNI SVET

Komunalni zavod za socialno zavarovanje NOVO MESTO

s podružnico v Črnomlju

ČESTITA ZA MEDNARODNI DELAVSKI PRAZNIK VSEM ZAVAROVANECM, KMEČKIM ZAVAROVANECM, INVALIDOM, UPOKOJENCEM IN VSEM OSTALIM STRANKAMI!

ISKRENE ČESTITKE
Z NAJLEPSIMI ŽELJAMI
POSILJA ZA 1. MAJ

**VODNA
SKUPNOST
DOLENJSKE
NOVO MESTO**

KOLEKTIV GOSTINSKEGA PODJETJA HOTELA
**METROPOL
NOVO MESTO**

ŽELI PRIJETNO PRVOMAJSKO PRAZNOVANJE IN SE PRIPOROČA ZA OBISKI!

VSEMU KMEČKEMU PREBIVALSTVU
BELE KRAJINE, ZLASTI PA KMETOM
V ODRČNIH KRAJIH IN PREBIVALCEM
DOMAČE OBČINE, VOŠČI ZA 1. MAJ

**KMETIJSKA ZADRUGA
METLIKA**

OBČINSKA SKUPŠČINA KOČEVJE

Občinski komite ZKS ● Občinski odbor SZDL ● Občinski komite ZMS ● Občinski odbor ZZB ● Občinski sindikalni svet ● Občinski odbor RK

PRVOMAJSKI POZDRAV VSEM DELAVCEM IN USLUŽBENCEM V NASIH DELOVNIH KOLEKTIVIH, KMETOM IN GOSPODINJAM, MLADINI, PRIPADNIKOM JLA IN LM, KAKOR TUDI VSEM OSTALIM OBČANOM! ŽELIMO, DA BI SI Z NEZMANJSANIM POLETOM SE NAPREJ PRIZADEVALI ZA NAPREDEK NA VSEH PODROČJIH!

ZA PRVI MAJ 1964 PRISRČNE POZDRAVE IN ČESTITKE VSEM DELOVNIM LJUDEM NAŠE DOMOVINE, ZLASTI PA POTROŠNIKOM, KI KUPUJEJO IZDELKE BETI!

„BETI“ METLIKA

z obrati: METLIKA, ČRNOMELJ,
MIRNA PEČ in DOBOVA

PRIPOROČAMO SE
TUDI VNAPREJ IN
ČESTITAMO ZA
PRAZNIK DELA!

ELEKTRO
Ljubljana

enota
KOČEVJE

DELOVNI KOLEKTIV

BELOKRANJSKEGA GRADBENEGA PODJETJA ČRNOMELJ

VOŠČI ZA 1. MAJ IN HKRATI
POSILJA LEPE POZDRAVE VSEM
POSLOVNIM PRIJATELJEM IN
INVESTITORJEM, KATERIM SE
TUDI V PRIHODNJE PRIPOROČAI!

ISKRA
Kranj

POZDRAVLJAMO DELAVSKE MNOŽICE NAŠE SOCIALISTIČNE DOMOVINE, KAKOR TUDI DELOVNE KOLEKTIVE V NOVOMESKI OBČINI, KATERIM ŽELIMO NOVIH USPEHOV PRI DELU!

Tovarna kondenzatorjev

PRISRČNO VOŠČI ZA
PRAZNIK DELA VSEM
BELOKRANJCEM DOMA
IN NA TUJEM,
POSEBNO PA
PREBIVALSTVU SEMIČA
IN OKOLICE!

SEMIČ

Farmis

obrat

„KRKA“
**NOVO
MESTO**

POZDRAV PRVEMU MAJU, VELIKEMU
PRAZNIKU DELOVNIH LJUDI NAŠE
DOMOVINE IN VSEGA SVETA!

RAČUNOVODSKI BIRO KOČEVJE

KINO »JADRAN«, KOČEVJE — LJUDSKA RESTAVRACIJA, KOČEVJE — VRTNARIJA, KOČEVJE — SPLOŠNO KROJASTVO, KOČEVJE — CEVLJARSTVO, KOČEVJE — FOTOLIK, KOČEVJE — KNJIZNICA, KOČEVJE — KEGLJASKI KLUB, KOČEVJE — POČITNISKA SKUPNOST, KOČEVJE — DOM TELESNE KULTURE, KOČEVJE

OBČINSKA SKUPŠČINA BREŽICE

OBČINSKI KOMITE ZKS ● OBČINSKI ODBOR SZDL ● OBČINSKI KOMITE ZMS ● OBČINSKI ODBOR ZZB ● OBČINSKI SINDIKALNI SVET

POSILJAJO NAJLEPSE PRVOMAJSKE POZDRAVE VSEM OBČANOM IN VSEM DELOVNIM ORGANIZACIJAM NA SVOJEM PODROČJU!

**KOMUNALNA
UPRAVA
METLIKA**

ČESTITA ZA
PRAZNIK DELA
PREBIVALSTVU
METLIKE IN VSE
OBČINE TER SE
PRIPOROČAI!

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

Tedenski koledar

Petek, 24. aprila — Jurij Šobota, 25. aprila — Marko Nedejca, 26. aprila — Zdeslav Šonedejcek, 27. aprila — Ustanovitelj OF
Torek, 28. aprila — Pavel Šroda, 29. aprila — Robert Ostrtek, 30. aprila — Katarina

ČESTITKI

Viljumu Podpadcu iz Praproč pri Trebnjem za 59. rojstni dan vse najlepše, največ pa zdravja, želijo domačini.
Srečko Petricu iz Birčne vasi želi vse najlepše za osemnajsti rojstni dan — S.

ZAHVALE

Ob bridki izgubi draga moža in očeta
JANKA SVAJGERJA
se iskreno zahvaljuje dr. Pradržu Aleksiču za njegovo pošteno in uspešno pomoč.
Iskrena hvala vsem, ki ste z nami sočustvovali in ga v tako lepem številu spremlili na njegovi zadnji poti. Topla zahvala črnomošnji gasilski postaji za tako pogostne žalostinke.
Družini: Svajger in Bordon. Crnomelj, Koper.

Ob prerani in tragični izgubi draga moža in očeta ter svaka
GREGORJA LUZARJA
se iskreno zahvaljuje vsem, ki so nam nudili pomoč ob tej veliki nesreči, še posebej pa se zahvaljuje vsem sovaščanom za neposredno pomoč in tolažbo ter podjetju DOLENJKA iz Novega mesta za veliko pozornost in denarno pomoč družini. Zahvaljujemo se tudi vsem darovalcem vences in vsem, ki so pokojnika spremlili v tako velikem številu na njegovi zadnji poti ter se od njega po-

LESNA PREDELOVALNA INDUSTRIJA

»ZORA, Črnomelj razpisuje **JAVNO LICITACIJO** za prodajo **osebnega avtomobila ZASTAVA 1100**
Licitacija bo 28. aprila 1964 ob 7. uri na upravi podjetja. Če do 10. ure ne bo interesentov družbenega sektorja, imajo pravico do nakupa državljan in civilno-pravne osebe. Informacije: vsak dan od 8. do 14. ure na upravi podjetja ali po tel. 76-004.

slovili z ganljivimi govori. Vsem tudi zahvala za izražena sožalja. Zalujoča žena z otrokoma, družine Zoran in ostalo sorodstvo.

ALOJZA NOVAKA z Ratača

Ob tragični smrti našega nepozabnega moža, očeta, starega ata se iskreno zahvaljuje sindikatu podjetja »KRRKA«, oddelku medicinsko-informativne službe »FARMIS«, oddelku sepične in aseptične operacijske in vsem sorodnikom, sosedom in znancem za podarjene vence in spremstvo na njegovi zadnji poti.
Zalujoči: žena, sin Slavko z družino, hčerke Majda z družino, Štefka z družino in Vida s hčerko Vidko.

Ob težki izgubi naše mame MARIJE TRATNIK

iz Kočevskih Črmošnjic pri Semlju se iskreno zahvaljuje vsem, ki so jo spremlili na zadnji poti, ji darovali cvetje in vence. Posebej se iskreno zahvaljuje kmetijskemu obratu Črmošnjice, vsem sorodnikom in sosedom. — Najlepša hvala!
Zalujoča hčerka Tončka z družino.

KRTOGLASJE

PRODAM novo hišo v Ribnici 177 na Dolnjem. Matija Fink, Čevljar.
POCENI PRODAM 4 gume, nove, sekunda, 16/650, 8 platinov za konjsko vprego. — Janez Kalan, Medvođe 75.
PRODAM težkega konja — brama, Janez Juršič, Igljenik, p. Stopiče.
ZDRAVO DEKLE sprejemem za gospodinjstvo pomočnico. Pogoj dela dobri. Ponudbe pošljite na naslov: inž. Tine Horvat, Tržič, Cankarjeva 19, Gorenjsko.
NUJNO potrebujem gospodinjstvo pomočnico k štiričlanski družini. Nudim tudi vso oskrbo. Jelka Dular, Šmilheiska 7, Novo mesto.
KLEPARSKEGA POMOČNIKA — kvalificiranega ali priučenega — sprejemem takoj na delo. Plača in stanovanje po dogovoru. — Franc Lončar, Ljubljana, Wolfova ulica 12.
ANTON BEVC, Globodol, Mirna peč, opozarjam, da ne dovolim uporabe poti čez mojo parcelo v gozdu Strmec.
SOBO oddam samski oseb, ki mi lahko nudi 200.000 din posojila. Nasov v upravi lista. (165-64)
ZDRAVILISCE ROGAŠKA SLATINA — Če bolehte na želodcu ali na jetrih, žolču ali črevesju, če vas muči zaprtje ali hemoroidi in vam umetna zdravila ne pomagajo, posvetujte se z zdravnikom in poizkusite zdravljenje z učinkovitim prirodinim sredstvom — rogaškim »Donate vrelcem!« Zahvalajte ga v svoji trgovini, te pa ga dobe v Novem mestu pri trgovskem obratu »HMEJLJNKA«, tel. 21-129, in »STANDARD«, tel. 21-158.

OBLACILA OCISTI HITRO in sodilno kemična čistilnica, Novo mesto, Gremova ulica 5.

KINO

Crnomelj: 24. in 26. IV. ameriški barvni film »Sepetanje na blazinici«, 28. in 29. IV. francoski film »Nenapovedan sestanek«. Dobropole: 25. in 26. IV. italijanski film »Rimska sužnja«. 29. IV. angleški film »Ni dreves na ulici«. Dol. Toplice: 25. in 26. IV. francoski barvni film »Kostio na travu«. Kočevje — Jadran: 24. in 26. IV. ameriški barvni film »Aprilska ljubezen«. 27. in 28. IV. angleški film »39 stopnic«. 29. in 30. IV. angleški film »Okno proti Luna parku«. Kustanjevica: 26. IV. ameriški film »Dojgo, toplo leto«. 29. IV. nemški film »Zvezda Rias«. Metlika: 25. in 26. IV. jugoslovanski film »Kozaras«. 29. in 30. IV. nemški film »Poslednji akord«. Mokronog: 25. in 26. IV. jugoslovanski film »Moški«. Novo mesto — Krka: Od 24. do 27. IV. francosko-italijanski film »Bagdadski tala«. 28. in 29. IV. japonski film »Zaradi ljubezni«. 30. IV. in 1. V. jugoslovanski film »Iz oči v oči«. Novo mesto — dom JLA: Od 23. do 26. IV. italijanski barvni film »Sihhridi«. Od 27. do 29. IV. češki film »Reportaža«, pisana pod vislicami«. Osilnica: 26. IV. nemški film »Ešnapurski tigar« — I. del. Predgrad: 26. IV. sovjetski film »Aleksander Nevski«. Sevnica: 25. in 26. angleški film »Usodna Ciganica«. 29. IV. jugoslovanski film »Možje«. Sodražica: 25. in 26. IV. francoski film »Divjad je spuščena«. Stara cerkev: 25. in 26. IV. nemški film »Ljubzenska zmeda«. Straža: 25. in 26. IV. francoski film »Kabirijina noč«. Trebnje: 25. in 26. IV. nemški film »Derzter«. Brod na Kolpi: 25. in 26. IV. jugoslovanski film »Ljubezen in moda«.

GIBANJE PREBIVALSTVA

MATICNI URAD NOVO MESTO
Od 13. do 30. IV. je bilo rojenih 18 dečkov in deklic.
Poročili so se: Jože Ovniček, zidar iz Velikega Orehka, in Rozalija Ravnik, delavka iz Brezovice; Alojz Škrabec, kmet iz Velike vasi, in Alojzija Vovk, poljedelka iz Zbur; Jože Lukšič, poljedelec iz Sentjošta, in Jožefa Kresal, poljedelka iz Malega Cerovca; Anton Krašovec, delavec, in Ana Bruč, poljedelka, oba iz Velikih Brusnic; Alojz Gregorčič, delavec s Trate, in Angela Hvala, delavka iz Ljubljane; Vincencij Murgelj, strojnik iz Srednjega Grčevja, in Marija Novak, poljedelka iz Podturina; Franc Bevec, delavec, in Majda Kramar, poljedelka, oba iz Gornjega Karteljevega.
Umrli so: Franc Kresal, šofer iz Dolnjega Karteljevega, 24; Franc Medle, kmet iz Vel. Brusnic, 74; Marija Tratnik, upokojenka iz Črmošnjic, 86; Anton Cimernačič, kmet iz Fušine, 60; Franciška Strnad, gospodinja iz Konca, 84.

Kanjarice, se je s sekuro usekal v levo roko; Jože Kocjan, sin delavca iz Klenovika, je padel na plug in si poškodoval brado in zobe; Iztok Kralj, sin upokojenca iz Verdunja, je padel s koleasa in si poškodoval levo koleno; Anton Penca, delavec iz Dolnjega Mokrega polja, je padel in si poškodoval desno koleno; Dimitrij Vidovič, delavec iz Zaloga, je padel 4 m globoko in si poškodoval glavo.

Razpis delovnega mesta

Kolektiv trgovskega podjetja TRZAN, Mokronog, sprejme takoj trgovskega pomočnika ali pomočnico na delovno mesto poslovodje.
Plača po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov.

kompas

VABI NA IZLETE

Na zamudite izredne prilike in obiščite sorodnike v ZDA! Izredna ugodnost za prijetno in poceni potovanje se vam nudi s KOMPASOVIM potovanjem v

New York

s posebnim letalom ljubljanskega »Adria-Avioprometa«. Med bivanjem v New Yorku si boste lahko ogledali Svetovno razstavo in obiskali sorodnike. — Odnos letala: 20. julija in 24. avgusta.

Prijave za izlet v NEW YORK sprejemajo vse poslovainice KOMPASA, najkasneje do 10. junija. Na željo dostavimo program potovanja tudi po pošti. — Sproščite svoje želje in naslov Turističnemu podjetju KOMPAS, Ljubljana, Titotova 12.

OBRTNI SERVIS

SEMIČ, Bela krajina obvešča svoje poslovne prijatelje, da ima od 20. aprila 1964 dalje spremenjeno bančno številko. Od tega datuma dalje se naj vsa nakazila izvršijo na račun: 606-111-1-547 — Obrtni servis Semič.

KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in škali pomoč v novomeški bolnišnici: Stane Ribier, strojni ključavničar iz Krškega, si je pri stroju poškodoval levo nogo; Boris Dvojmoč, sin uslužbenca iz

NAS OBISK

Kdo ne pozna Matije Vajsa?

Obkrožen od štirih strank, je Matija Vajs, vodja zemljiške knjige v Črnomlju, sedel na pisalni mizi, odpiral velike knjige in ljudem pojasnjeval, kar so vprašali. S strankami je prijazen in je videti, da skoro vse pozna.

Dela imamo čez glavo, največ časa pa nam jemljejo stranke. V zadnjem času se ukvarjamo predvsem z odkupom zemlje in arondacijo zemljišč. Po sedem ur delam v pisarni vsak dan, včasih pa tudi popoldne. Vendar sem pristaš vestnega dela med rednim delovnim časom in sem načeloma proti naduram. Če res delaš kot je treba, je dopolnje v glavnem vse opravljeno.

... prisel preja vec kot tridesetimi leti. Rubeži in prodaje sem opravljaval prav do zadnje vojne. Od septembra 1943 dalje sem bil v partizanih, še prej pa sem kot aktivist deloval v okupiranem Črnomlju. Bil sem v 15. brigadi, nato pa v 7. korpusu, ki se je zadrževal največ v Suhi krajini. V bataljona za zveze sem dočkal konec vojne. Kmalu po osvoboditvi sem se vrnil na sodnijo v Črnomelj in se zaposlil kot uradnik. V zemljiški knjigi delam od leta 1953, vodja pa sem postal še dve leti kasneje.

— Imate dom, družino, avto ali hišo?

— Družino imam: ženo in hčerko, ki hodi v 6. razred osemletke. Hišo sem gradil s posojilom od leta 1949 vse do lani, na avto pa ne mislim. Saj bi ga ne mogel vzdrževati! Zelim pa si vsaj motor, da bi se lahko z njim vozil do čebel, ki jih imam na pašo. Sem namreč vnet čebelar in imam 30 panjev. S čebelami pa je veliko dela. Vodi jih na pašo in jih negujem, če dajo kaj medu, ga prodam.

Zdaj, ko sem si uredil dom, začenjam misliti na motor. Če že novega ne bom zmoget, bi vsaj rad starega kupil. Pravijo, da se mora vsak dober gospodar danes zadoščiti, se dom pa še jaz!

Toarišu Vajsu, ki je znan po svojem dolgoletnem vestnem in natančnem delu, želimo, da bi se mu skromna želja čimprej izpolnila!

URADNI VESTNIK DOLENJSKE

Ponovno sporočamo vsem naročnikom in bralcem Dolenjskega lista, da bomo še ta mesec začeli izdajati novo redno prilogo našega medobčinskega glasila SZDL. Za občine Črnomelj, Kočevje, Metlika, Novo mesto, Ribnica in Trebnje bomo izdajali URADNI VESTNIK DOLENJSKE, ki bo izhajal po potrebi in ga bodo vsi naši redni naročniki prejeli brezplačno kot prilogo Dolenjskega lista.

Ponovno vabimo vodstva občinskih skupščin, zavodov, uprav, gospodarskih in vseh drugih organizacij, društev ter vse ostale, da si takoj naročijo potrebno število Dolenjskih listov. URADNEGA VESTNIKA DOLENJSKE namreč ne bomo posebej tiskali in razpečavali. Letna naročnina za Dolenjski list z uradnim vestnikom vred znaša za leto 1964 skupno 1200 dinarjev in je plačljiva polletno vnaprej. Ustanove in podjetja, ki potrebujejo več izvodov uradnega vestnika, prosimo, da takoj naročijo ustrezno število Dolenjskih listov.

Opozarjamo vse zainteresirane, da bo URADNI VESTNIK DOLENJSKE na domestil GLASNIK, uradni vestnik okraja Ljubljana, za vseh 6 navedenih dolenjskih občin, ki bodo v prilogi našega časnika sproti objavljale vse svoje odloke, odločbe, sklepe in različna pojasnila.

UPRAVA DOLENJSKEGA LISTA

BORCEM

I. Slovenske artilerijske brigade NOV in POS

6. in 7. junija 1964 bomo v Dolenjskih Toplicah proslavili 20. obletnico ustanovitve I. slovenske artilerijske brigade. — Prosimo vse borce brigade, prav tako pa tudi borce artilerijskih enot udarnih brigad — Cankarjeve, Gubčeve in drugih — da takoj sporočijo svoje naslove na: Stana Kos-Spela, Ljubljana, Miklošičeva 8a/III.

Vsa obvestila boste prejeli na vaš naslov. PRIPRAVLJALNI ODBOR

OBVESTILO

O ODKUPOVANJU ODPADNIH SUROVIN

Vse cenjene prebivalce na območju občine RIBNICA obveščamo, da spet redno odkupujemo vse odpadne surovine pri Burgarju v Ribnici vsak torek in petek.

Hkrati obveščamo prebivalce in podjetja, da bodo poslovne enote »DINOS« v KOČEVJU, NOVEM MESTU, ČRNOMLJU in METLIKI obratovale samo prvo soboto v mesecu, druge sobote pa bodo zaprte.

»DINOS«, LJUBLJANA POSLOVNA ENOTA KOČEVJE

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij podjetja

AVTOPROMET IN TUZEMSKA SPEDICIJA »GORJANCI« — Novo mesto Straža

razpisuje več prostih delovnih mest za VOZNIKE MOTORNIH VOZIL

Pogoji: CE kategorija in po možnosti praksa na spedijski vožnji. Interesenti naj pošljejo pismene ponudbe ali pa naj se osebno zglase v sekretariatu podjetja v Vavti vasi.

GORJANCI — avtopromet in tuzemska spedicija NOVO MESTO — STRAZA.

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: Občinski odbori SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnjak (glavni in odgovorni urednik), Rja Bačar, France Grivec, Miloš Jakopc, Jožica Tepey in Ivan Zoran.

IZHAJA vsak četrtek — Posamezna številka 30 din — Letna naročnina 1200 din, polletna 600 din; plačljiva je vnaprej. Za inozemstvo: 2400 din — Tekoči račun pri podr. NB v Novem mestu: 606-11-608-9 — NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg 7 — Poštni predal 33 — Telefon 21-227 — Rokopisov in fotografij ne vračamo — TISKA: Casopisno podjetje DELO v Ljubljani.